

Risikorapporten er udarbejdet i overensstemmelse med oplysningsforpligtelserne fastsat i Capital Requirements Regulation (CRR)-forordningens del 8 samt dertilhørende retningslinjer (ITS 2021/637 af 15. marts 2021). Krav om offentliggørelse af oplysninger omkring individuelt solvensbehov er forankret i Bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov (BEK nr. 2155 af 03/12/2020).

Reglerne for kreditinstitutters kapitaldækning er fastsat i Europaparlamentets og -rådets direktiv 2013/36/EU (CRD) og forordning nr. 575/2013 (CRR), herunder tilknyttede delegerede forordninger og guidelines. Regelsættet udspringer af Basel III-reglerne og fastsætter regler om offentliggørelse af kapitalkrav og risikostyring.

Spar Nords offentliggørelse af oplysninger i henhold til regelsættet sker for Spar Nord Bank A/S, cvr. nr. 13737584 samt datterselskabet Aktieselskabet Skelagervej 15, som er fuldt konsolideret i koncernen. Såfremt andet ikke eksplicit fremgår af rapporten, er tallene udtryk for koncerntal.

Oplysningsforpligtelserne fastsat i CRR-forordningen samt dertilhørende retningslinjer offentliggøres hovedsageligt via denne risikorapport. I tillæg hertil offentliggør Spar Nord kvartalsvise oplysninger "Additional Pillar 3 Disclosures" på bankens hjemmeside www.sparnord.dk/investor-relations/.

Tal i risikorapporten er præsenteret i hele mio. kr., medmindre andet er angivet. Der kan derfor opstå afrundingsdifferencer, fordi sumtotaler er afrundet, og de bagvedliggende decimaler ikke fremgår.

Indhold

Introduktion	4
Forretningsmodel	5
Risikostyring	6
Kapital og solvensbehov	10
Likviditetsrisiko og funding	21
Kreditrisiko	26
Markedsrisiko	43
Operationel risiko	50
Risikoerklæring	54

Sektion 1

Introduktion

Året 2023 har i et risikoperspektiv været præget af udfordringer, hvor økonomisk usikkerhed, geopolitiske spændinger og tilliden til den finansielle sektor har været blandt temaerne i risikobilledet.

Dansk økonomi har vist sig at være robust, set i lyset af centralbankernes kamp mod høj inflation og dertilhørende højere renteniveauer, hvilket også er gældende for Spar Nords kunder. De økonomiske nøgletal indikerer dog udfordringer i flere brancher, herunder særligt industri og erhvervsejendomme, hvorved risikoniveauet ikke forventes at aftage i det kommende år.

Finansielle risici

Spar Nord har i 2023 også oplevet konjunkturændringerne gennem en lavere efterspørgsel på kredit, herunder blandt andet som følge af lavere aktivitet på boligmarkedet. Med bankens strategi om aktivt at vækste gennem etablering af nye lokale banker har banken skabt en organisk vækst i udlånet på 3,9%, hvilket primært kan henføres til stigende udlån til nye og eksisterende privat- og leasingkunder.

På grund af den økonomiske usikkerhed, har banken i sin rådgivning fokuseret på at sikre, at kunderne navigerer godt gennem ændringer i deres økonomiske situation. Banken har endnu ikke oplevet mærkbare stigninger i restancer, hvilket vurderes at være en konsekvens af et stærkt arbejdsmarked, en generel høj kreditkvalitet i udlånet, samt at kunderne har formået at tilpasse forbruget.

Der er dog taget visse hensyn som følge af risikobilledet, hvorved der i 2023 er afsat yderligere til side til risikomæssig afdækning af forventede tab relateret til blandt andet konjunkturafmatning, erhvervsejendomme og ESG. Det samlede ledelsesmæssige skøn udgør 662 mio. kr. ultimo 2023.

De finansielle markeder har i 2023 været præget af makroøkonomisk usikkerhed, høj rentevolatilitet og aftagende vækstforventninger. Spar Nord har som konsekvens af dette aktivt begrænset sin aktie- og renterisiko gennem hele året. Banken har øget sin obligationsbeholdning som følge af stigende overskudslikviditet, der overvejende er positioneret i danske realkreditobligationer af høj kreditkvalitet og lav løbetid.

Spar Nords likviditetssituation realiseres fortsat på et komfortabelt niveau. Det kortsigtede likviditetsmål Liquidity Coverage Ratio (LCR) er opgjort til 246%, og det langsigtede likviditetsmål Net Stable Funding Ratio (NSFR) er opgjort til 131%. Likviditetsnøgletallene realiseres i markant afstand til såvel lovkrav som bankens egne målsætninger.

På fundingsiden har den generelle usikkerhed i markedet og tillidskrisen i det finansielle system, centraliseret omkring amerikanske og schweiziske banker, afspejlet sig i svingende markedslikviditet,

der har påvirket prisen på kapitalmarkedsfunding negativt. På trods af urolighederne har banken i 2023 planmæssigt hjemtaget kapital, og det vurderes, at banken har et godt udgangspunkt til de kommende udstedelser i 2024.

Ikke-finansielle risici

Spar Nord har i 2023 arbejdet intensivt med yderligere styrkelse af bankens IT-sikkerhed, da trusselniveauet i relation til cyberangreb mod den finansielle sektor er på et meget højt niveau. Truslen forstærkes yderligere af eksterne forhold, først og fremmest af krigen i Ukraine.

Banken har gennem flere år effektivt reduceret tab relateret til netbank- og kortsvindel. I et historisk perspektiv er bankens tab på området fortsat lave, men der ses et stigende antal sager i tab relateret til svindel med betalingskort.

Bæredygtighedsrisici (ESG-risici) fylder tiltagende mere i samfundet, og det afspejler sig i de aktiviteter, der udfolder sig i banken. Banken har i 2023 styrket arbejdet med bæredygtighedsrisici, og hvordan disse risici inkorporeres tydeligere i kreditvurderingsprocessen og i forbindelse med investeringer på de finansielle markeder.

Kapitalbehov

Spar Nord har ved udgangen af 2023 en stærk kapitalposition. Den egentlige kernekapitalprocent og den samlede kapitalprocent opgøres til henholdsvis 17,7% og 22,3%, hvilket er med god afstand til bankens kapitalmålsætninger på henholdsvis 13,5% og 17,5%. I forhold til kapitalkravet opnås dermed en overdækning på 6,2 procentpoint svarende til 3,8 mia. kr.

Samlet set vurderes kapitalforholdene at være solide, og banken vurderes således godt polstret til at gå ind i 2024 og imødegå en eventuel forværing i dansk økonomi.

Fremtidsudsigterne

Forventningerne til 2024 er præget af usikkerhed, og det forventes, at centralbankerne vil bevare det højere renteniveau et godt stykke ind i 2024, hvilket vil sætte en dæmper på dansk økonomi, der lader til at være foran de øvrige europæiske lande i inflationskampen.

Spar Nord vil fokusere sine kræfter og risikohåndtering blandt de mest konjunkturfølsomme brancher, herunder erhvervsejendomme, der forventes at være særlig følsom som følge af det højere renteniveau, der endnu ikke vurderes at være slået igenem på priserne i markedet.

Der holdes et vågent øje med den generelle udvikling på arbejdsmarkedet, der vurderes at være afgørende for bankernes risiko i 2024. Udsigten til reallønstigningerne forventes at understøtte privatforbruget og dermed bankens kunder positivt.

Sektion 2

Forretningsmodel

Spar Nord blev grundlagt i Aalborg i 1824 og har historisk været funderet i det nordjyske område, hvor banken stadig er markedsledende.

Siden 2002 har Spar Nord målrettet etableret og ad flere omgange tilkøbt lokale banker uden for Nordjylland, således banken i dag har et landsdækkende distributionsnet med i alt 62 lokale banker.

Spar Nord er en bank båret af stærke kunderelationer. Banken tror på, at relationer og forretninger bedst skabes gennem lokal tilstedeværelse og decentral beslutningskraft. Det er derfor, Spar Nord driver forretning med afsæt i lokalbankmodellen – hvor kernen er lokale frihedsgrader kombineret med et effektivt maskinrum.

Lokalbankmodellen er inspireret af franchisetanken, hvor et udtalt lokalt ejerskab og ansvar for egen butik er drivkraften bag kundeværdi og forretningskæbelse. Lokalbankmodellen understøtter, at man lokalt har frihedsgrader til selv at sætte holdet og bearbejde markedspladsen med indsætter og markedsføring.

Spar Nord tilbyder alle former for finansielle ydelser, rådgivning og produkter, og har forretningsmæssigt fokus på private kunder samt mindre og mellemstore virksomheder i de lokalområder, hvor banken er repræsenteret.

Spar Nord-koncernen består af to indtjeningsenheder: Spar Nords lokale banker, herunder leasing til erhvervssegmentet, og Handelsområdet. Hertil kommer et antal stabs- og supportafdelinger i hovedsædet i Aalborg.

Vision og strategi

Spar Nords udgangspunktet er, at personlige relationer også er afgørende for evnen til at tiltrække og fastholde kunder i en stadig mere digitaliseret verden. Uanset hvad fremtiden bringer, vil der være brug for en bank, som er tæt på kunderne, kender deres virkelighed og forstår deres behov.

Derfor er det Spar Nords vision – det pejlemærke, alle i banken arbejder frem imod – at blive Danmarks mest personlige bank.

På fundamentet af lokalbankmodellen arbejder Spar Nord med 3-årige strategiperioder. Strategien for 2023-25 opererer med en vision, en diagnose, en strategisk retning og konkrete handlinger – og har i vid udstrækning til formål at styrke den centrale beslutningskraft som bankens særkende. Det er derfor, den strategiske retning for perioden 2023-25 hedder EN ENGAGERET BANK.

Kunder

Spar Nords to primære målgrupper er private kunder samt mindre og mellemstore virksomheder i de lokalområder, hvor banken er repræsenteret.

På privatkundesiden har Spar Nord fokus på helkunder. Det betyder, at Spar Nord – for kunder med sund økonomi – ønsker at være bank for hele familien og at varetage hele familiens finansielle engagement. I det daglige virke har banken således fokus på at fastholde eksisterende helkunder, gøre eksisterende delkunder til helkunder samt tiltrække nye kunder med potentiale.

På koncernniveau har Spar Nord en kreditmæssig eksponering kendetegnet ved en eksponering mod privatkunder, som er større end sektorgennemsnittet og en generelt god branchemæssig diversifikation i erhvervskundeporteføljen.

På erhvervsiden fokuserer Spar Nord på sunde virksomheder på tværs af brancher. Det er således i vid udstrækning et spørgsmål om lokal erhvervsstruktur og lokalt fokus, hvorledes branchefordelingen i de enkelte bankområder ser ud.

Som udgangspunkt ønsker Spar Nord at være kundens primære pengeinstitut, hvor kundens basisbankforretninger er samlet.

Handelsområdet betjener dels kunder fra Spar Nords lokale banker, dels større private og institutionelle kunder med ydelser inden for aktier, obligationer, rente, valuta, kapitalforvaltning samt internationale transaktioner.

Sektion 3

Risikostyring

Risikotagning indgår som et naturligt element i det at drive bankvirksomhed, hvilket stiller store krav til bankens risikoorganisering og risikostyringsmiljø. Spar Nords forretningsaktiviteter medfører eksponering mod kredit-, markeds- og likviditetsrisici samt operationelle risici, herunder IT-, compliance- og omdømmerisiko. Risici knyttet til forandringer i klimaet indgår i styringen af de enkelte risikoområder. Ligeledes er strategiske og regulatoriske risici et væsentligt fokusområde.

For en uddybende beskrivelse af risikostyringen inden for de enkelte risikoområder, herunder en beskrivelse af politik, overvågning og rapportering, henvises til de respektive sektioner i rapporten.

Oplysningsforpligtelser vedrørende ledelsessystemer jf. CRR-forordningens artikel 435, stk. 2 litra a-c er beskrevet i årsrapporten side 42-49.

3.1 Risikoorganisering

Spar Nord har i overensstemmelse med dansk lovgivning etableret en tostrengt ledelsesstruktur bestående af en bestyrelse og en direktion. Endvidere er der etableret funktionsadskillelse mellem enheder, der indgår i forretningstransaktioner med kunder, eller i øvrigt påtager sig risiko på bankens vegne, og enheder, der har ansvaret for overvågning og kontrol af bankens risici.

Opbygningen af Spar Nords risikostyringsorganisation tager udgangspunkt i The Institute of Internal

Auditors (IIA) three lines model og fremgår af figur 3.1.

3.2 Bestyrelse

Bestyrelsen har til opgave at varetage den overordnede og strategiske ledelse med henblik på at drive en sund og konkurrencedygtig bank, og dermed sikre langsigtet værdi for bankens interessenter.

Med udgangspunkt i de strategiske målsætninger fastsætter bestyrelsen en risikoprofil, som indeholder den risikoappetit inden for bankens væsentligste risikotyper, som bestyrelsen er villig til at acceptere i forhold til at kunne indfri strategien.

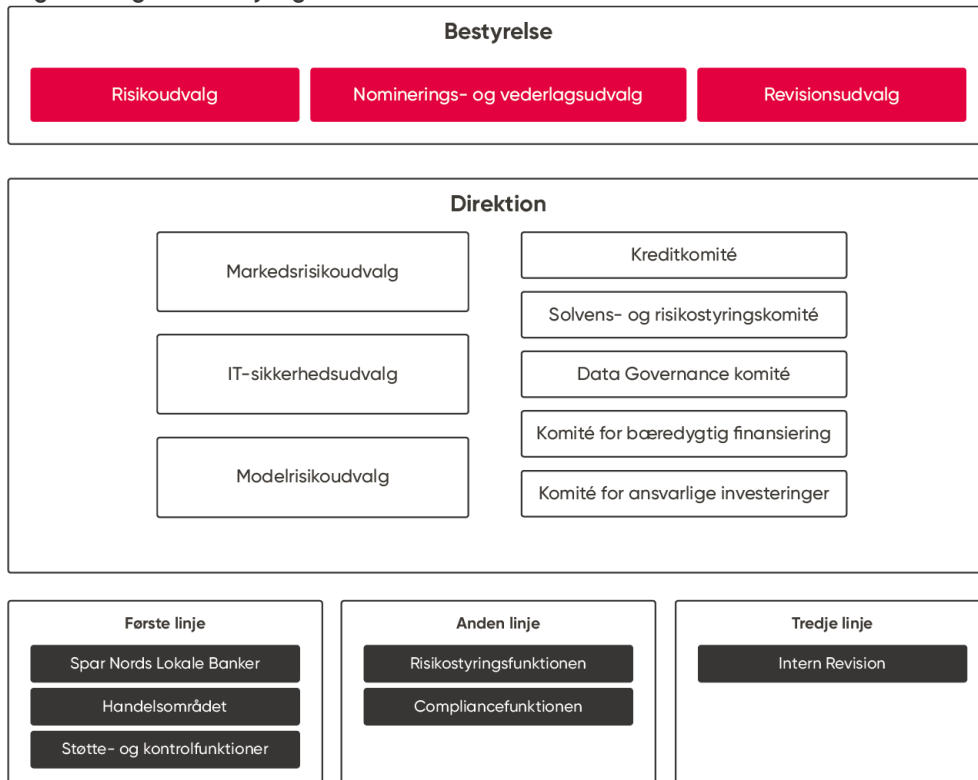
Målet er at sikre sammenhæng mellem Spar Nords vision og strategi samt sikre, at risikoprofilen til enhver tid står i hensigtsmæssigt forhold til bankens kapital- og likviditetsforhold.

Bestyrelsen har fastsat en række risikopolitikker, hvoraf den overordnede håndtering og styring af bankens risici fremgår. Politikkerne gennemgås og godkendes af bestyrelsen mindst en gang årligt.

For at underbygge ledelsesstrukturen har bestyrelsen formuleret et sæt retningslinjer til direktionen, der klart specificerer ansvarsområder og dispositionsmuligheder. Bestyrelsen vurderer og ajourfører retningslinjerne efter behov og mindst en gang årligt.

Figur 3.1

Organisering af risikostyring

Sektion 3

Risikostyring

3.3 Bestyrelsesudvalg

Bestyrelsen har nedsat et risikoudvalg, et nominerings- og vederlagsudvalg og et revisionsudvalg. Udvalgenes opgave er at stå for det forberedende arbejde inden bestyrelsens behandling af emner inden for de respektive udvalgsområder.

Med etableringen af bestyrelsesudvalg opnås en bedre udnyttelse af bestyrelsens specifikke kompetencer, og dermed sikres en dybdegående behandling af bestyrelsesmaterialet. Udvalgene har et forberedende formål forud for behandlingen i bestyrelsen.

Udvalgenes kommissorier er tilgængelige på hjemmesiden www.sparnord.dk/om-spar-nord/udvalg. En introduktion til bestyrelsesmedlemmerne og deres kompetencer findes i årsrapporten side 55–57.

3.3.1 Risikoudvalg

Risikoudvalgets væsentligste opgave er at behandle risikorelaterede forhold, herunder gennemgå og vurdere tilstrækkeligheden og effektiviteten af bankens politikker, retningslinjer og systemer. Desuden rådgiver risikoudvalget bestyrelsen om bankens overordnede, nuværende og fremtidige risikoprofil og -strategi samt påser, at bestyrelsens risikostrategi implementeres effektivt i banken.

Risikoudvalget består af tre uafhængige bestyrelsesmedlemmer. Der er i alt afholdt ti møder i 2023.

3.3.2 Nominerings- og vederlagsudvalg

Nominerings- og vederlagsudvalgets væsentligste opgave er at forestå det forberedende arbejde for bestyrelsens beslutninger vedrørende aflønning, herunder vederlagspolitik samt andre beslutninger herom, som kan have indflydelse på risikostyringen. Udvalget forestår endvidere det forberedende arbejde i forhold til bankens politik for mangfoldighed, processen omkring bestyrelsesevaluering og nominering af bestyrelsesmedlemmer og direktionsmedlemmer.

Løbende og mindst en gang årligt vurderer udvalget direktionens struktur, størrelse, sammensætning og resultater, samt udarbejder anbefalinger til bestyrelsen om eventuelle ændringer.

Nominerings- og vederlagsudvalget består af tre bestyrelsesmedlemmer, hvoraf ét er uafhængigt og ét er medarbejdervalgt. Der er afholdt fire møder i 2023.

3.3.3 Revisionsudvalg

Revisionsudvalgets væsentligste opgave er at overvåge og kontrollere regnskabs- og revisionsmæssige forhold, herunder bl.a. at underrette bestyrelsen om resultatet af den lovpligtige revision. Endvidere overvåger revisionsudvalget om bankens interne kontrolsystemer, Intern Revision og risikostyringssystemer fungerer effektivt i forhold til regnskabsafregningen.

Revisionsudvalget består af tre bestyrelsesmedlemmer, hvoraf ét er uafhængigt og ét er medarbejdervalgt. Der er afholdt otte møder i 2023.

3.4 Direktion

Direktionen varetager den øverste daglige ledelse i overensstemmelse med de af bestyrelsen udstukne retningslinjer og risikopolitikker.

Direktionen skal sikre, at risikopolitikker og retningslinjer implementeres i bankens daglige drift samt, at der er forretningsgange eller arbejdsbeskrivelser på alle væsentlige områder.

Direktionen videredelegerer specifikke retningslinjer og bemyndigelser til udvalgte afdelinger i banken for at sikre den praktiske gennemførelse af de af bestyrelsen vedtagne retningslinjer og politikker.

Direktionen har nedsat en række komitéer og udvalg, som på specifikke områder bidrager til Spar Nords risikostyring, og som forbereder sager og temer til behandling i direktion og bestyrelse.

3.4.1 Solvens- og risikostyringskomité

Solvens- og risikostyringskomitéen består af et medlem fra hhv. direktionen, Handelsområdet, Kreditkontoret, Økonomiafdelingen og risikostyringsfunktionen. Komitéen mødes kvartalsvis og har til formål at formulere målsætninger og principper for opgørelsen af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og det individuelle solvensbehov. Solvens- og risikostyringskomitéen indstiller det individuelle solvensbehov til godkendelse i bestyrelsen. Komitéen behandler input fra øvrige udvalg og komitéer på direktionsniveau, hvilket sikrer, at eventuelle kapitalmæssige konsekvenser behandles i den primære instans for kapital og solvens.

3.4.2 Markedsrisikoudvalg

Markedsrisikoudvalget består af et medlem fra direktionen samt medlemmer fra Handelsområdet, Økonomiafdelingen og risikostyringsfunktionen. Udvalget mødes kvartalsvis og gennemgår udviklingen i Spar Nords positioner, risici og likviditetssituation samt forventningerne til markedsudviklingen og fremtidige planer.

3.4.3 IT-sikkerhedsudvalg

IT-sikkerhedsudvalget består af et medlem fra hhv. direktionen, IT-afdelingen, risikostyringsfunktionen samt udvalgte forretningsdirektører. Udvalget har til formål at behandle relevante emner indenfor informationssikkerhed og IT-risikohåndtering. Hertil understøtter IT-sikkerhedsudvalget bankens ledelsessystem for informationssikkerhed.

3.4.4 Modelrisikoudvalg

Modelrisikoudvalget består af et medlem fra direktionen samt repræsentanter fra risikostyringsfunktionen, IRB-afdelingen og Kreditkontoret. Udvalget mødes kvartalsvis og har til formål at diskutere og overvåge styringen af modelrisici samt at behandle

Sektion 3

Risikostyring

indstillinger af nyudviklede og ændrede modeller forud for godkendelse og idriftsættelse.

3.4.5 Kreditkomité

Kreditkomitéen består af to medlemmer fra direktionen og to medlemmer fra Kreditkontoret. Komitéen behandler kreditsager, der ligger ud over Kreditkontorets bevillingsgrænser eller er af principiel karakter. Komitéen samles flere gange om ugen. Ofte vil sager, der har været behandlet i kreditkomitéen, blive forberedt til senere behandling i bestyrelsen.

3.4.6 Data Governance komité

Data Governance komitéen består af et medlem fra direktionen samt udvalgte dataejere (forretningsdirektører). Komitéen mødes to gange om året. Komitéen er etableret for at sikre et tværfagligt fokus på Data Governance og datakvalitet i banken, og har til opgave at fastsætte den strategiske retning og fokus for området i bankens datastrategi inden for rammerne af bankens Data Governance politik, som er fastsat af bestyrelsen.

3.4.7 Komité for bæredygtig finansiering

I komitéen for bæredygtig finansiering er bankens direktion og direktører fra bankens forretningsenheder repræsenteret for at sikre tværorganisatorisk forankring. Komitéen behandler aktiviteter, der vedrører bankens udlånsportefølje og ESG-risici.

3.4.8 Komité for ansvarlige investeringer

Komité for ansvarlige investeringer består af et medlem fra direktionen samt udvalgte direktører i Handelsområdet samt direktør for Forretningsudvikling. Komitéen har fokus på ansvarlighed og bæredygtighedsrisici i de investeringer, som Spar Nord udbyder og foretager.

3.5 Første linje

Forretningsenhederne Spar Nords lokale banker og Handelsområdet udgør sammen med støtte- og kontrolfunktioner første linje. Den daglige styring af bankens risici sker gennem risikopolitikker, retningslinjer, grænser samt en række interne kontroller, og foretages på alle væsentlige risikoområder, herunder kredit-, markeds-, likviditets- og operationel risiko. For at understøtte forretningsenhederne i forhold til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering har banken desuden en central afdeling AML & Fraud, der ligger i første linje.

3.6 Anden linje

Anden linje udgøres af risikostyringsfunktionen og compliancefunktionen. Funktionerne har centrale opgaver med overvågning, kontrol og rapportering af bankens risici og kontrolmiljø.

3.6.1 Risikostyringsfunktionen

Risikostyringsfunktionen er ansvarlig for at opnå et samlet overblik over banken og dens risikoeksponeringer for derigennem at kunne vurdere, hvorvidt der sker betryggende styring heraf. Risikostyringsfunktionens ansvarsområder omfatter bankens

risikobehæftede aktiviteter på tværs af risikoområder og organisatoriske enheder samt risici tilhørende outsourcete funktioner. Risikostyringsfunktionen fungerer endvidere som sekretariat for risikoudvalget, og bistår således risikoudvalget med information om bankens risici.

Risikostyringsfunktionen rapporterer kvartalsvis til bestyrelsen. Risikostyringsfunktionens arbejde tager udgangspunkt i den af bestyrelsen godkendte årsplan.

Den risikoansvarlige har direkte referencelinje til direktionen. Afskedigelse af den risikoansvarlige kræver bestyrelsens forudgående godkendelse.

3.6.2 Compliancefunktionen

Compliancefunktionen er ansvarlig for at vurdere og kontrollere overholdelse af gældende lovgivning, branchestandarder, interne regelsæt samt at rådgive om, hvordan compliance-risici reduceres.

Compliancefunktionen rapporterer kvartalsvis til direktionen og halvårligt til bestyrelsen. Compliancefunktionens arbejde tager udgangspunkt i den af bestyrelsen godkendte årsplan.

Den complianceansvarlige har direkte referencelinje til direktionen. Afskedigelse af den complianceansvarlige kræver bestyrelsens forudgående godkendelse.

3.7 Tredje linje

Intern Revision udgør tredje linje, som med udgangspunkt i den af bestyrelsen godkendte årsplan er ansvarlig for at planlægge og udføre operationel revision. Operationel revision omfatter stikprøvevis revision af interne processer, forretningsgange og interne kontroller på væsentlige og risikofyldte områder, herunder regnskabsafslæggelsesprocessen.

Intern Revision har direkte reference til bestyrelsen og rapporterer løbende til direktionen og bestyrelsen. Afskedigelse af revisionschefen kræver bestyrelsens godkendelse.

3.8 Rapportering

For at sikre et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag for direktionen og bestyrelsen modtager ledelsen løbende rapportering på de væsentligste risikoområder.

I figur 3.2 fremgår den risikorapportering, der tilgår bestyrelsen, herunder hyppighed, anvendelsesområde samt det primære indhold af rapporteringen. Bestyrelsen er løbende involveret i at definere det indhold, som ønskes rapporteret.

Sektion 3

Risikostyring

Figur 3.2

Risikopolitikker og retningslinjer			
Governance	Hyppeghed		
Risikopolitikker	Hyppeghed	Databeskyttelsespolitik	
		Datagovernancepolitik	
		Forsikringspolitik	
		IT-politik	
		Informationssikkerhedspolitik	
		Kapitalpolitik	
		Kreditpolitik	
		Likviditets- og fundingpolitik	
		Markedsrisikopolitik	
	Årlig	Modelrisikopolitik	
		Politik for aktivt ejerskab	
		Politik for ansvarlige investeringer og bæredygtighedsrisici	
		Politik for IT-risikostyring	
		Politik for operationel risiko	
		Politik for risikoappetit og risikobegrænsende foranstaltninger på hvidvaskområdet	
		Politik for outsourcing af aktivitetsområder	
		Politik om Spar Nords oplysningsforpligtelser	
		Produktpolitik	
		Retningslinjer	Årlig
Risikorapportering			
Risikoområde	Hyppeghed		
Overordnet risikostyring	Årligt	Intern revisions årsprotokollat: Samlet vurdering af, om bankens risikostyrings-, compliancefunktion, forretningsgange og interne kontroller på væsentlige og risikofyldte områder er tilrettelagt og fungerer på betryggende vis.	
	Årlig	Individuelt solvensbehov (ICAAP): Vurdering af risikoprofilen og opgørelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag. Konklusioner på stresstest og vurdering af kapitalbehovet for de enkelte risici. En gang årligt udarbejdes en udvidet version af rapporten.	
	Halvårlig	Risikorapport: Samlet risikovurdering af de enkelte risikoområder med fokus på det generelle risikoniveau og første linjes risikostyringsevne. Monitorering af risikoprofil og genopretningsindikatorer.	
	Halvårlig	Compliancerapport: Gennemgang af de væsentligste compliancekontroller. Status på igangværende opgaver.	
		DPO-rapport: Gennemgang af de væsentligste kontroller i forhold til overholdelse af Databeskyttelsesforordningen og Databeskyttelsesloven. Status på igangværende opgaver.	
	Kvartalsvis	Risikopræsentation: Samlet overblik over udviklingen i de væsentligste risici, der præsenteres i forbindelse med offentliggørelse af kvartalsregnskabet inkl. bankens kapital- og solvensforhold.	
	Kvartalsvis	AML & Fraud: Gennemgang af status på kontroller i relation til overholdelse af Hvidvaskloven.	
	Kvartalsvis	Rapportering fra Intern Revision: Opsummering af væsentlige forhold, udførte revisioner og status på revisionsobservationer.	
	Kreditrisiko	Årlig	Kredit- og balancerapport: Gennemgang og analyse af aktiver, herunder specifik gennemgang af enkelteksponeringer: Analyse og vurdering af den fremtidige udvikling på væsentlige brancher og aktivområder.
		Halvårlig	Rapportering vedr. svage eksponeringer: Gennemgang af alle svage eksponeringer større end 50 mio. kr.
Månedlig		Rapportering vedr. engagementsudvidelser over 10 mio. kr. Engagementsudvidelser over 10 mio. kr., som ikke har været behandlet i Bestyrelsen.	
Månedlig		Rapportering vedr. overtræk over 1 mio. kr.: Oversigt over alle enkelte overtræk over 1 mio. kr.	
Månedlig		Rapportering på tab over 1 mio. kr.	
Markedsrisiko	Månedlig	Rapportering vedr. overtræksstatistik: Oversigt over overtræksstatistik på alle bankområder.	
		Markedsrisikorapport: Overblik og udvikling i markedsrelaterede risici. Status på udnyttelse af rammer jf. Bestyrelsens retningslinjer til Direktionen.	
Likviditetsrisiko	Årlig	Opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici (ILAAP): Samlet opgørelse og vurdering af Spar Nords likviditetsposition og likviditetsrisici. Vurderingen understøtter Spar Nords likviditetsstyring og indgår som element i opgørelse af individuelt solvensbehov.	
	Månedlig	Likviditetsrapport: Overblik og udvikling i kort- og langsigtede likviditetsrisiko.	

Sektion 4

Kapital og solvensbehov

Udvikling i 2023

Spar Nords kapitalposition har i 2023 været påvirket af en stærk indtjening, trods uændret risikoeksponering og nedskrivningsniveau, hvilket har bidraget til at styrke bankens kapitalposition yderligere.

Der er i 2023 realiseret et historisk godt resultat, der medvirker til, at Spar Nords kapitalforhold fortsat er solide med en samlet kapitalprocent på 22,3%, som er 1,4 procentpoint højere end ultimo 2022. Kapitalprocenten ligger markant over det regulatoriske kapitalkrav og den interne målsætning, hvorfor overdækningen realiseres på et tilfredsstillende niveau.

Spar Nords risikoeksponering er fastholdt på niveau med ultimo 2022.

På baggrund af den stærke konsolidering i 2023, indstiller bankens bestyrelse udbetaling af udbytte på 10,0 kr. pr. aktie samt etablering af et aktietilbagekøbsprogram for 500 mio. kr. i 2024, svarende til en samlet udlodningsprocent på 69% af årets resultat.

Aktietilbagekøbsprogrammet for 2022 med en ramme på 300 mio. kr., som blev etableret i starten af 2023, blev afsluttet efter fuld udnyttelse ultimo januar 2024.

Kapitaloverdækningen er forøget med 0,8 procentpoint til 6,2 procentpoint ultimo 2023. Den øgede overdækning opstår som følge af, at kapitalprocenten øges med 1,4 procentpoint samtidig med, at kapitalkravet øges med 0,5 procentpoint. Det øgede kapitalkrav skyldes primært genopbygningen af den kontracykliske kapitalbuffer på danske eksponeringer til målsætningen på 2,5% i første kvartal 2023.

Overdækningen til regulatoriske kapitalkrav og interne målsætninger vurderes fortsat at være solid. Spar Nord går ind i en periode med økonomisk usikkerhed betrygget af den stærke kapitalposition.

DEN SAMLEDE RISIKOEKSPONERING

60,4 mia. kr.

2022: 60,5 mia. kr.

EGENTLIG KERNEKAPITALPROCENT

17,7%

2022: 16,4%

KAPITALPROCENT

22,3%

2022: 20,9%

INDIVIDUELT SOLVENSBEHOV

9,8%

2022: 9,8%

KAPITALOVERDÆKNING I PROCENTPOINT

6,2

2022: 5,5

GEARINGSGRAD

9,8%

2022: 9,7%

Definition af kapitalkrav

Det regulatoriske kapitalkrav udtrykker den kapital, et pengeinstitut skal reservere til at dække den risiko, som pengeinstituttet har påtaget sig afledt af forretningens aktiviteter inden for områderne kredit- og markedsrisiko samt operationel risiko.

Det skal sikres, at Spar Nord til ethvert tidspunkt råder over tilstrækkelig kapital, der understøtter fremtidige aktiviteter og vækst. Samtidig skal det sikres, at Spar Nord vil kunne modstå tilbageslag i konjunkturerne. Banken skal således kunne absorbere uventede væsentlige kredittab, væsentlige negative ændringer i værdien af de markedsrisikorelaterede positioner eller tab som følge af en operationel risikohændelse.

Sektion 4

Kapital og solvensbehov

4.1 Kapitalpolitik

Kapitalpolitikken danner grundlaget for Spar Nords risikoprofil på kapitalområdet. Formålet med kapitalpolitikken er, at banken til enhver tid overholder den gældende lovgivning, der omfatter følgende tre områder:

- Opgørelse af risikoeksponering, kapitalgrundlag og kapitalkrav
- Opgørelse af individuelt solvensbehov og tilsynsproces
- Markedsdisciplin gennem en række oplysningsforpligtelser

Der er i kapitalpolitikken fastlagt målsætninger for den egentlige kernekapitalprocent og kapitalprocenten. Kapitalmålsætningerne ultimo 2023 er:

- Egentlig kernekapitalprocent på 13,5
- Kapitalprocent på 17,5

I bestræbelserne på at overholde de beskrevne målsætninger, er der vedtaget en række retningslinjer, der skal sikre, at styringen af bankens kapitalforhold er tilstrækkelig og, at den gældende lovgivning overholdes.

I kapitalpolitikken er der ligeledes fastlagt en målsætning for gearinggraden på minimum 6%.

Endelig omfatter kapitalpolitikken Spar Nords udlodningspolitik, hvor det er hensigten at udlodde 40-60% af årets nettoresultat. Det er hensigten at fordele udlodningen mellem kontant udbytte og aktietilbagekøb således, at minimum 30% af nettoresultatet udloddes som kontant udbytte.

4.2 Udvikling i kapitalprocenter

Den egentlige kernekapitalprocent og kapitalprocenten viser hhv. egentlig kernekapital og samlet kapital som andel af den samlede risikoeksponering. Disse kapitalprocenter viser, hvor meget af de to kapitaltyper, Spar Nord har til rådighed, hvilket kan holdes op imod kapitalkravene og de interne målsætninger.

Figur 4.1 viser Spar Nords centrale kapitalprocenter ved anvendelse af overgangsordningen vedrørende IFRS 9. Det fremgår heraf, at Spar Nord ultimo 2023 har realiseret en egentlig kernekapitalprocent på 17,7% og en kapitalprocent på 22,3%. I forhold til kapitalkravet medfører dette en overdækning på 6,2 procentpoint for såvel den egentlige kernekapitalprocent som kapitalprocenten. Det individuelle solvensbehov er opgjort til 9,8% ultimo 2023. Specifikationen af kapitalgrundlag, risikoeksponering og kapitalkrav mv. fremgår af de efterfølgende afsnit.

Den egentlige kernekapitalprocent og kapitalprocenten over de seneste tre år er illustreret i figur 4.2. Figuren viser Spar Nords solide kapitalforhold og historisk gode kapitalposition ultimo 2023.

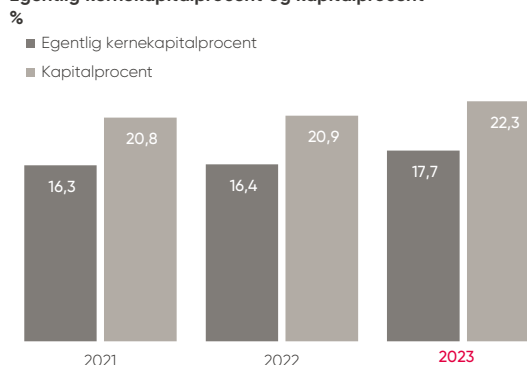
Figur 4.1

Kapitalprocenter og overdækning ved anvendelse af IFRS 9 overgangsordning

%	2023	2022
Egentlig kernekapitalprocent	17,7	16,4
Kernekapitalprocent	19,7	18,4
Kapitalprocent	22,3	20,9
Individuelt solvensbehov	9,8	9,8
Procentpoint		
Overdækning egentlig kernekapitalprocent	6,2	5,5
Overdækning kapitalprocent	6,2	5,5

Figur 4.2

Egentlig kernekapitalprocent og kapitalprocent

Figur 4.3 viser en opgørelse af kapitalnøgletallene ved fuld indfasning af IFRS 9. Som det fremgår af figuren vil den aktuelle kapitalprocent reduceres i niveauet 0,3 procentpoint uden brug af overgangsordningen. Overgangsordningen vedrørende IFRS 9 løber frem til primo 2025. Se afsnit 4.3.1 for yderligere information.

Figur 4.3

Kapitalprocenter og overdækning ved fuld indfasning af IFRS 9

%	2023	2022
Egentlig kernekapitalprocent	17,4	16,0
Kernekapitalprocent	19,4	18,0
Kapitalprocent	22,0	20,6
Individuelt solvensbehov	9,6	9,6
Procentpoint		
Overdækning egentlig kernekapitalprocent	6,0	5,2
Overdækning kapitalprocent	6,0	5,2

4.3 Kapitalgrundlag

Jf. Bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov (BEK nr. 2155 af 3. december 2020) skal opgørelsen af Spar Nords kapitalgrundlag følge Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 samt supplerende gennemførselsforordninger kendt som kapitalkravsforordningen eller CRR.

Kapitalgrundlaget består overordnet af egentlig kernekapital, hybrid kernekapital samt supplerende kapital.

Egentlig kernekapital, kernekapital og kapitalgrundlag opgøres med henblik på opgørelse af

Sektion 4

Kapital og solvensbehov

kapitalprocenterne. Kapitalprocenterne udtrykker bankens kapitalmæssige ressourcer, der skal opfylde egne målsætninger jævnfør kapitalpolitikken samt de regulatoriske krav.

4.3.1 IFRS 9

Implementeringen af regnskabsstandarden IFRS 9 har betydning for opgørelsen af kapitalgrundlaget som følge af muligheden for at tilvælge en overgangsordning relateret til IFRS 9-effekten, som er indført i CRR. Overgangen til IFRS 9-standarderne resulterede i en stigning i den samlede nedskrivningssaldo fra 31. december 2017 til 1. januar 2018.

Overgangsordningen kan tilvælges med henblik på at indfase effekten af IFRS 9 i forbindelse med opgørelsen af kapitalgrundlaget.

Den oprindelige overgangsordning, som indeholdt et statisk og et dynamisk element, udløb ultimo marts 2023 og er dermed fuldt indfaset. Covid-19-pandemien medførte en justering til ordningen i form af et nyt dynamisk element, som indfases frem til ultimo marts 2025.

Det dynamiske Covid-19-element skal afspejle omkostningen, som følge af en eventuel forværring af de makroøkonomiske udsigter i perioden fra 1. januar 2020 til opgørelsetidspunktet, hvilket opgøres som udviklingen i nedskrivningssaldoen i stadie 1 og 2 i perioden.

Spar Nord har valgt at anvende den kapitalmæssige overgangsordning og er opmærksom på, at risikoeksponeringen skal forøges svarende til den positive effekt, som overgangsordningen bidrager med i kapitalgrundlaget.

Anvendelsen af overgangsordningen bevirker, at effekten af IFRS 9 efter skat indregnes i kapitalgrundlaget med en fastsat indfasningsprocent.

Overgangsordningens forløb og den samlede effekt er vist i figur 4.4 for perioden 2021-2024. Det fremgår heraf, at 50% af den opgjorte IFRS 9-effekt fra Covid-19-elementet efter skat tilføres den egentlige kernekapital i 2023. Effekten af overgangsordningen opgøres således til 199 mio. kr. i 2023.

Der henvises i øvrigt til "Additional Pillar 3 Disclosures Q4 2023 – IFRS9-FL".

Figur 4.4

Overgangsordning IFRS 9

	2021	2022	2023	2024
Oprindelig overgangsordning i %	50	25	0	0
Covid-19-overgangsordning i %	100	75	50	25
Statisk element i mio. kr.*	97	49	0	0
Dynamisk element (2018-19) i mio. kr.*	13	6	0	0
Dynamisk element (2020-23) i mio. kr.*	64	230	199	
Samlet effekt	174	286	199	

*) Efter skat

4.3.2 Udstedte kapitalinstrumenter

Det er muligt at indregne udstedt hybrid kernekapital og supplerende kapital i opgørelsen af kapitalgrundlaget, såfremt udstedelserne er foretaget med vilkår, der lever op til kravene for indregning i kapitalgrundlaget under CRR.

Spar Nord har udstedt hybrid kernekapital med en samlet hovedstol på 1,2 mia. kr., fordelt på tre udstedelser på henholdsvis 330 mio. kr., 600 mio. kr. og 250 mio. kr., som det fremgår af figur 4.5. Der er ikke foretaget udstedelser eller indfrielse af hybrid kernekapital i 2023.

Spar Nord har ligeledes udstedt supplerende kapital med en samlet hovedstol på 1,6 mia. kr., fordelt på fem udstedelser, som det fremgår af figur 4.5. Udstedelsen på 400 mio. kr. er foretaget i 2023, som en refinansiering af en førtidsindfrielse (første call) på en udstedelse af samme størrelse.

Udstedelserne af hybrid kernekapital og supplerende kapital indregnes i hhv. kernekapital og det samlede kapitalgrundlag med hovedstolen reguleret for den af Finanstilsynet tilladte egenbeholdning samt eventuelle ikke-udgiftsførte omkostninger.

Som det fremgår af figur 4.5, har Spar Nord mulighed for førtidsindfrielse ved første call dato på to udstedelser af supplerende kapital for samlet 500 mio. kr. ultimo maj 2024. Det er forventningen, at denne mulighed udnyttes, og at indfrielsen bliver refinansieret af en ny udstedelse i samme størrelsesorden i første kvartal 2024.

Se "Additional Pillar 3 Disclosures Q4 2023 – EU CCA" for yderligere oplysninger omkring de udstedte kapitalinstrumenter.

Sektion 4

Kapital og solvensbehov

Figur 4.5

Udstedt hybrid kernekapital og supplerende kapital

	Hovedstol i mio. kr.	Første call dato*	Udløbsdato
Hybrid kernekapital - DK0030465083	330	15.04.2025	Ingen udløb
Hybrid kernekapital - DK0030484464	600	08.09.2026	Ingen udløb
Hybrid kernekapital - DK0030495668	250	30.09.2027	Ingen udløb
Supplerende kapital - DK0030431341	150	29.05.2024	29.05.2029
Supplerende kapital - DK0030432075	350	29.05.2024	29.05.2029
Supplerende kapital - DK0030510219	500	07.07.2027	07.07.2032
Supplerende kapital - DK0030524277	400	11.04.2028	11.04.2033
Supplerende kapital - DK0030495742	200	30.09.2028	30.09.2033

*) Første mulighed for førtidsindfrielse.

4.3.3 Opgjort kapitalgrundlag

Kapitalgrundlaget er i løbet af 2023 forøget med 780 mio. kr. til 13,4 mia. kr., som det fremgår af figur 4.6. Kapitalgrundlaget er hovedsageligt påvirket af udviklingen på følgende områder:

- Årets resultat efter skat
- Justering af overgangsordning for IFRS 9
- Hensættelse til forventet udbytte for 2023
- Øget fradrag for NPE-Backstop
- Reduceret fradrag for ikke-væsentlige finansielle kapitalandele (< 10%)
- Øget fradrag for væsentlige finansielle kapitalandele (> 10%)

Årets resultat efter skat og før renter på hybrid kernekapital bidrager positivt med 2,4 mia. kr., hvilket er indregnet i egenkapitalen.

I overensstemmelse med udlodningspolitikken har Spar Nord til hensigt at udbetale et samlet udbytte på 10,0 kr. pr. aktie for 2023 svarende til 1,2 mia. kr. Samtidig betyder bankens solide kapitalposition, at bestyrelsen har fundet det muligt og ansvarligt at igangsætte et aktietilbagekøbsprogram for 500 mio. kr. i 2024. Den samlede udlodning for 2023 svare til en udlodningsprocent på 69 % af årets resultat.

Aktietilbagekøbsprogrammet for 2023 på 500 mio. kr. er ikke fratrukket i kapitalgrundlaget for 2023 men ventes ved indregning i 1. kvartal 2024 at reducere kapitalprocenten med 0,9 procentpoint.

Aktietilbagekøbsprogrammet for 2022 med en ramme på 300 mio. kr., som blev etableret i starten af 2023, blev afsluttet efter fuld udnyttelse ultimo januar 2024. Fradraget for aktietilbagekøb på 10 mio. kr., som ses i figur 4.6, er den uudnyttede del af dette opkøbsprogram pr. 31. december 2023.

Indfasningen af IFRS 9-effekter øger kapitalgrundlaget med 199 mio. kr. i 2023, hvilket er 87 mio. kr.

mindre end i 2022. Udviklingen skyldes, at der er kommet flere nedskrivninger i stadie 1 og 2 i løbet af 2023 samt yderligere indfasning af overgangsordningen.

Fradragnet for "non-performing exposures" (NPE-Backstop), som blev indført i CRR i 2021, opgøres til 183 mio. kr. i 2023, hvilket er 10 mio. kr. mere end i 2022. Dette skyldes såvel øget indfasning af fradraget som udskiftninger i eksponeringerne, der ligger til grund for fradraget.

Figur 4.6 viser, at fradraget for besiddelser af egentlige kernekapitalinstrumenter i enheder i den finansielle sektor. De tilfælde, hvor Spar Nord ikke har en væsentlig kapitalandel, opgøres til 0 kr. i 2023 mod 116 mio. kr. i 2022. Udviklingen i 2023 skyldes, at den tilladte beholdningen af disse kapitalinstrumenter er forøget samtidig med, at værdien af den faktiske beholdning er reduceret. Dette forklarer ligeledes udviklingen i fradraget for besiddelser af ikke-væsentlige kapitalandele i hhv. hybrid kernekapitalinstrumenter og supplerende kapitalinstrumenter.

Fradragnet for besiddelser af kapitalinstrumenter i enheder i den finansielle sektor, i de tilfælde hvor Spar Nord har en væsentlig kapitalandel, opgøres til 500 mio. kr. i 2023 mod 352 mio. kr. i 2022. Udviklingen i 2023 skyldes primært, at kursværdien af Spar Nord's strategiske besiddelser af disse kapitalinstrumenter er øget, hvilket delvist modsvares af den tilladte beholdning også er forøget.

Sondringen mellem ikke-væsentlige og væsentlige besiddelser i finansielle kapitalandele defineres ved ejerandelen. Under 10% i ejerandel defineres som ikke-væsentlige besiddelser, og en ejerandel på over 10% defineres som en væsentlig besiddelse.

Som beskrevet i afsnit 4.3.2 er der i 2023 udstedt supplerende kapital for 400 mio. kr. som refinansiering af en indfrielse i samme størrelse. Udviklingen i supplerende kapital efter fradrag for rammen for beholdning af egne udstedelser skyldes øgede skyldige omkostninger til udstedelse af supplerende kapital.

Figur 4.6

Opgørelse af kapitalgrundlag

Mio. kr.	2023	2022
Egenkapital	13.979	12.469
Indfasning af IFRS9	199	286
Hybrid kernekapitalindregnet i egenkapitalen	-1.202	-1.199
Foreslået udbytte	-1.205	-554
Immaterielle aktiver	-329	-341
Aktietilbagekøb, ej udnyttet ramme	-10	-30
Fradrag for NPE (Non Performing Exposures)	-183	-173
Øvrige primære fradrag	-60	-60
Fradrag for ikke-væsentlige kapitalandele < 10 %	0	-116
Fradrag for væsentlige kapitalandele > 10 %	-500	-352

Sektion 4

Kapital og solvensbehov

Egentlig kernekapital	10.691	9.930
Hybrid kernekapital *)	1.173	1.173
Fradrag for ikke-væsentlige kapitalandele < 10 %	0	-1
Kernekapital	11.864	11.103
Supplerende kapital *)	1.578	1.579
Fradrag for ikke-væsentlige kapitalandele < 10 %	0	-19
Kapitalgrundlag	13.442	12.662

*) Ramme for beholdning af egne udstedelser er fratrukket

4.4 Den samlede risikoeksponering

Den samlede risikoeksponering (REA) anvendes ved fastsættelse af minimumskapitalkravet samt i opgørelsen af kapitalprocenter, bufferkrav og det individuelle solvensbehov. Risikoeksponeringen udgør således grundlaget til fastlæggelse af den kapital, der skal reserveres i forhold til den påtagede risiko.

Bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov (BEK nr. 2155 af 3. december 2020) foreskriver, at opgørelsen af Spar Nords samlede risikoeksponering skal følge CRR. Dette indebærer en række metodemæssige afgrænsninger i relation til de specifikke underelementer af REA, som er listet i figur 4.8.

Som det fremgår af figur 4.8 følger opgørelsen af den samlede risikoeksponering afledt af kreditrisiko inkl. kreditværdjusteringer (CVA) og markedsrisiko

standardmetoden. Modpartsrisikoen opgøres i henhold til SA-CCR, der blev implementeret i CRR den 30. juni 2021, mens risikoeksponeringen afledt af operationel risiko tager udgangspunkt i basisindikatormetoden. Derudover benyttes den udbyggede metode for finansielle sikkerheder og den forenkede metode til forsigtig værdiansættelse, som er et element i opgørelsen af kapitalgrundlaget.

Figur 4.8

Spar Nords anvendelse af kapitalmodeller

Kreditrisiko	Standardmetoden
Modpartsrisiko	SA-CCR
Værdiansættelse af sikkerheder	Den udbyggede metode
Markedsrisiko	Standardmetoden
Operationel risiko	Basisindikatormetoden
CVA - Kreditværdjustering	Standardmetoden
Forsigtig værdiansættelse	Den forenkede metode

4.4.1 Opgjort risikoeksponering

Spar Nords samlede risikoeksponering opgøres ultimo 2023 til 60,4 mia. kr., hvilket er 94 mio. kr. lavere end ultimo 2022. Den beskedne udvikling i den samlede risikoeksponering indeholder modsatrettede bevægelser mellem eksponeringsklasserne. Figur 4.7 viser opgørelsen af den samlede risikoeksponering og kapitalgrundlagskravet, som udgør 8% af risikoeksponeringen.

Figur 4.7

Opgørelse af kapitalgrundlagskrav og risikoeksponering

Mio. kr.	Kapitalgrundlagskrav		Risikoeksponering	
	2023	2022	2023	2022
Kreditrisiko inkl. CVA				
Centralregeringer eller centralbanker	0	0	0	0
Regionale eller lokale myndigheder	2	1	26	17
Offentlige enheder	0	3	0	41
Institutter	63	58	782	723
Selskaber	1.526	1.533	19.076	19.167
Detail	1.274	1.292	15.922	16.152
Eksponering sikret ved pant i fast ejendom	440	418	5.501	5.226
Eksponering ved misligholdelse	52	77	653	960
Eksponering forbundet med særlig høj risiko	25	32	318	402
Særligt dækkede obligationer	84	54	1.051	677
Kortsigtet kreditvurdering	15	27	191	342
Kollektive investeringsordninger	0	0	0	0
Aktieeksponeringer	309	289	3.864	3.615
Andre poster	146	195	1.822	2.435
CVA risiko	29	25	356	307
Kreditrisiko i alt inkl. CVA	3.965	4.005	49.563	50.063
Markedsrisiko				
Gældsinstrumenter	292	290	3.646	3.622
Aktier mv.	21	17	258	206
Valutarisiko	4	6	51	69
Råvarerisiko	0	0	3	3
Markedsrisiko i alt	317	312	3.958	3.901
Operationel risiko i alt	548	520	6.848	6.499
I alt	4.830	4.837	60.369	60.463

Sektion 4

Kapital og solvensbehov

Hovedparten af den samlede risikoeksponering er afledt af kreditrisiko inkl. CVA, som tegner sig for 49,6 mia. kr. ultimo 2023, svarende til 82% af den samlede risikoeksponering. Risikoeksponering afledt af kreditrisiko inkl. CVA er i 2023 reduceret med 500 mio. kr. Hovedparten af risikoeksponeringen afledt af kreditrisiko kommer fra selskaber og almindelige detailkunder samt eksponeringer til disse kunder sikret ved pant i fast ejendom.

Risikoeksponeringen fra OTC-forretninger og repo/reverse med finansielle modparter (CVA-ri-siko) opgøres til 356 mio. kr.

Risikoeksponeringen afledt af markedsrisiko opgøres til 4,0 mia. kr. ultimo 2023, svarende til godt 7%, hvilket er en forøgelse på 57 mio. kr. ift. ultimo 2022.

Risikoeksponering afledt af operationel risiko er forøget med 349 mio. kr. i 2023 og udgør 6,8 mia. kr., svarende til 11%. Udviklingen skyldes højere indtægter i den 3-årige historiske periode, som indgår i basisindikatormetoden.

Der er taget højde for, at overgangsordningen for IFRS 9 medfører en øget risikoeksponering. Effekten er opgjort til 199 mio. kr. ved udgangen af 2023.

4.5 Individuelt solvensbehov

Bekendtgørelse af lov om finansiell virksomhed (LBK nr. 1731 af 5. december 2023) fastsætter krav til det individuelle solvensbehov samt et eventuelt yderligere kapitalkrav. Dette kapitalkrav skal dække de risici, der vurderes ikke at være tilstrækkeligt dækket af minimumskravet på 8% i henhold til CRR. Det drejer sig eksempelvis om forretningsrisici samt særlige kreditrisici mv.

Spar Nord anvender den såkaldte 8+ model, som Finanstilsynet anviser i Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter (VEJ nr. 10055 af 15. december 2023.). En 8+ tilgang betyder, at der tages udgangspunkt i minimumskapitalkravet på 8% af den samlede risikoeksponering (søjle I) med tillæg for risici og forhold, der ikke fuldt ud afspejles i opgørelsen af den samlede risikoeksponering. Med andre ord antages almindelige risici at være dækket af kravet om 8%, og der skal derfor tages stilling til, i hvilket omfang Spar Nord har risici derudover, som nødvendiggør et tillæg i det opgjorte solvensbehov (søjle II).

I Finanstilsynets vejledning er der inden for en række risikoområder opstillet benchmarks for, hvornår Finanstilsynet som udgangspunkt vurderer, at søjle I ikke er tilstrækkelig og dermed medfører et tillæg i det individuelle solvensbehov. Endvidere er der så vidt muligt opstillet metoder til beregning af tillæggets størrelse inden for de enkelte risikoområder.

Med afsæt i Finanstilsynets vejledning fastsætter bestyrelsen efter indstilling fra solvens- og risikostyringskomiteen det tilstrækkelige kapitalgrundlag og individuelle solvensbehov. Opgørelsesmetoden

følger Finanstilsynets vejledning og er baseret på en vurdering af risici inden for de følgende områder:

1. Indtjening
2. Udlånsvækst
3. Kreditrisici
 - Store kunder med finansielle problemer
 - Kreditrisikokoncentration
 - Øvrige kreditrisici
 - NPE-fradrag
4. Markedsrisici
 - Renterisiko
 - Aktierisiko
 - Valutarisiko
 - Kreditspændrisiko
 - Renterisiko uden for handelsbeholdningen
5. Likviditetsrisici
6. Operationelle risici
7. Gearing
8. Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter
9. Store institutter – følsomhedsmatrix for låntagers renterisiko
10. Øvrige risici
 - Bankens forretningsprofil
 - Strategiske risici
 - Omdømmerisici
 - Ejendomsrisici
 - Udfasning af IFRS 9-overgangsordning

Fastsættelsen af de enkelte områders indflydelse på kapitalbehovet beregnes dels gennem de metoder, som Finanstilsynet har anvist i vejledningen og dels gennem supplerende beregninger og egne metoder.

Som det fremgår af figur 4.9 er det tilstrækkelige kapitalgrundlag ultimo 2023 opgjort til 5,9 mia. kr., hvilket er på niveau med det tilstrækkelige kapitalgrundlag ultimo 2022.

Det samlede tillæg til solvensbehovet ultimo 2023 på 1,1 mia. kr. er uændret ift. ultimo 2022. Der er dog sket en ændring i sammensætningen af tillæg, hvor tillæggene for kreditrisici og operationelle risici er øget med 29 mio. kr., mens tillægget for øvrige risici er reduceret tilsvarende.

Tillægget til markedsrisiko er samlet set uændret, men den nye solvensvejledning fra Finanstilsynet har medført justeringer til sammensætningen i form af indførelsen af elementet renterisiko uden for handelsbeholdningen, som tidligere var placeret under renterisiko.

Det individuelle Solvensbehov er ultimo 2023 opgjort til 9,8% og er dermed uændret ift. ultimo 2022.

Sektion 4

Kapital og solvensbehov

Figur 4.9

Tilstrækkeligt kapitalgrundlag fordelt på risikoområder

Mio. kr./% af REA*	2023		2022	
Minimumskrav på 8 %				
Kreditrisiko inkl. CVA	3.965	6,6	4.005	6,6
Markedsrisiko	317	0,5	312	0,5
Operationel risiko	548	0,9	520	0,9
I alt	4.830	8,0	4.837	8,0
Tillæg til solvensbehovet				
Kreditrisiko	261	0,4	251	0,4
Markedsrisiko	425	0,7	425	0,7
Operationel risiko	304	0,5	285	0,5
Øvrige risici	92	0,2	121	0,2
Evt. tillæg, som skyldes lovbestemte krav	0	0,0	0	0,0
Tillæg i alt	1.082	1,8	1.082	1,8
I alt	5.912	9,8	5.919	9,8

*) Risikoeksponering

4.6 Kapitalbuffere

Danske pengeinstitutter er forpligtet til at skulle overholde en række kapitalbufferkrav i tillæg til det individuelle solvensbehov. Kapitalbufferkravene er beskrevet i Bekendtgørelse af lov om finansiel virksomhed (LBK nr. 1731 af 5. december 2023), som indarbejder elementer fra det fælles europæiske kapitalkravsdirektiv/CRD (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) nr. 36/2013 af 26. juni 2013).

Fælles for alle kapitalbufferkravene er, at det alene er den egentlige kernekapital, der må anvendes til at opfylde kravet. I tilfælde af, at et pengeinstitut ikke opfylder kapitalkravet til bufferne, vil det medføre begrænsninger i pengeinstituttets mulighed for at foretage udbyttebetalinger og andre udlodninger.

Kapitalbufferkravene består af nedenstående elementer, som fastsættes ud fra den samlede risikoeksponering. Summen af disse benævnes det kombinerede kapitalbufferkrav:

- Kapitalbevaringsbuffer
- Den institutspecifikke kontracyklisk buffer
- SIFI-buffer
- Systemisk buffer

Kapitalbevaringsbufferkravet har til hensigt at sikre en kapitalmæssig mere robust finansiel sektor i form af styrket egentlig kernekapital. Kapitalbevaringsbufferkravet er fastsat til 2,5% af den samlede risikoeksponering.

Det institutspecifikke kontracykliske bufferkrav har til hensigt at sikre opbygning af kapital i perioder med højkonjunktur. Formålet med den kontracykliske kapitalbuffer er at kunne frigive den i perioder med finansielt stres. Målet er at bygge kapitalbufferen op inden risici materialiserer sig. Det kontracykliske kapitalbufferkrav er landespecifikt.

Den institutspecifikke kontracykliske kapitalbuffer på danske eksponeringer er blevet genopbygget gennem 2022 og 2023 til målsætningen på 2,5% af den samlede risikoeksponering efter frigivelsen som følge af Covid-19-pandemien i marts 2020.

Spar Nord skal desuden som SIFI-institut opfylde SIFI-bufferkravet på 1% af den samlede risikoeksponering.

Erhvervsministeren kan fastsætte et systemisk kapitalbufferkrav til brug for at forebygge og begrænse langsigtede, ikke-cykliske, systemiske eller makroprudentielle risici, der ikke er omfattet af CRR. Ultimo 2023 er den systemiske kapitalbuffer 0%, men det systemiske risikoråd har for første gang indstillet til erhvervsministeren at aktivere en sektorspecifik systemisk kapitalbuffer med virkning pr. 30. juni 2024. Det er forventningen, at erhvervsministeren tiltræder indstillingen.

Den henstillede sektorspecifikke systemiske kapitalbuffer fastsættes som 7% af de risikovægtede eksponeringer mod ejendomsselskaber. Baggrunden for henstillingen fra Det systemiske risikoråd er, at det vurderes, at der er risiko for, at problemer i ejendomssektoren kan påvirke den finansielle stabilitet.

Ultimo 2023 er Spar Nords risikovægtede eksponering mod ejendomsselskaber 5,1 mia. kr., hvorfor dette nye systemiske bufferkrav ventes at udgøre i niveauet 0,6% af den samlede risikoeksponering fra ultimo juni 2024.

4.6.1 Opgjort kombineret kapitalbufferkrav

Det kombinerede kapitalbufferkrav består ultimo 2023 af kravet til kapitalbevaringsbufferen, den institutspecifikke kontracyklisk kapitalbuffer og kravet til SIFI-bufferen. Det opgjorte kombinerede bufferkrav er vist i figur 4.10.

Figur 4.10

Det kombinerede bufferkrav

	2023	2022
Den samlede risikoeksponering (mio. kr.)	60.369	60.463
Kapitalbevaringsbufferkrav (%)	2,5	2,5
Institutspecifik kontracyklisk bufferkrav (%)	2,5	2,0
SIFI - bufferkrav (%)	1,0	1,0
Kapitalbevaringsbufferkrav (mio. kr.)	1.509	1.512
Institutspecifik kontracyklisk bufferkrav (mio. kr.)	1.483	1.187
SIFI - bufferkrav (mio. kr.)	604	605
Det kombinerede bufferkrav (mio. kr.)	3.596	3.303

Som det fremgår af figur 4.10 opgøres det kombinerede kapitalbufferkrav i 2023 til 3,6 mia. kr., hvilket er knap 300 mio. kr. højere end i 2022. Det øgede bufferkrav kan primært tilskrives forøgelsen af den institutspecifikke kontracykliske kapitalbuffer på danske eksponeringer fra 2,0% til 2,5%. Dertil kommer en mindre reduktion i de øvrige buffere som følge af reduktionen på 94 mio. kr. i den samlede risikoeksponering.

Sektion 4

Kapital og solvensbehov

Det institutspecifikke kontracykliske bufferkrav udgør 1,5 mia. kr. ultimo 2023. Bufferen er opgjort på baggrund af den geografiske fordeling af bankens krediteksponering. Fordelingen af krediteksponeringer, der er relevant for beregning af det kontracykliske bufferkrav, er vist i figur 4.11. Det ses, at banken langt overvejende er eksponeret mod Danmark.

Figur 4.11

Geografisk fordeling af krediteksponeringer

%	2023		2022	
	Eksponering	Buffersats	Eksponering	Buffersats
Danmark	97,4	2,5	98,0	2,0
Tyskland	1,2	0,8	1,1	0,0
Sverige	0,1	2,0	0,1	1,0
Norge	0,2	2,5	0,1	2,0
Storbritannien	0,2	2,0	0,1	1,0
USA	0,0	0,0	0,0	0,0
Øvrige lande	0,9	0,0	0,6	0,0

Standardformat for offentliggørelse af oplysningerne vedrørende kravet om overholdelse af kravet om en kontracyklisk kapitalbuffer fremgår af "Additional Pillar 3 Disclosures Q4 2023 – EU CCyB1 og EU CCyB2".

4.7 Overdækning i forhold til kapitalkrav

Den kapitalmæssige overdækning viser den mængde kapital, som Spar Nord har i overskud ift. de opgjorte kapitalkrav inkl. justering for tilladt indregning af hybrid kernekapital og supplerende kapital. Det samlede kapitalkrav består af kapitalgrundlagskravet, tillæg til solvensbehovet og det kombinerede bufferkrav.

Figur 4.12 viser, at kapitalkravet til den egentlige kernekapital opgøres til 11,5% ultimo 2023, hvilket giver en overdækning på 6,2 procentpoint, da den egentlige kernekapitalprocent opgøres til 17,7. Overdækningen udgør således 3,8 mia. kr. ultimo 2023, hvilket er 471 mio. kr. mere end ultimo 2022. Den øgede overdækning skyldes vækst i Spar Nords egentlige kernekapital, som delvist modsvarer af et højere kombineret bufferkrav, som følge af en højere kontracyklisk kapitalbuffer i 2023.

Figur 4.12

Overdækning i forhold til krav til egentlig kernekapital

Mio. kr./% af REA*	2023		2022	
Grundlagskrav på 4,5 %	2.717	4,5	2.721	4,5
Tillæg til solvensbehovet	609	1,0	609	1,0
Kombineret bufferkrav	3.596	6,0	3.303	5,5
Kapitalkrav fra hybrid kernekapital	0	0,0	0	0,0
Kapitalkrav fra supplerende kapital	0	0,0	0	0,0
Kapitalkrav	6.921	11,5	6.632	11,0
Egentlig kernekapital	10.691	17,7	9.930	16,4
Overdækning	3.769	6,2	3.298	5,5

*) Risikoeksponering

Figur 4.13 viser, at det samlede kapitalkrav ultimo 2023 opgøres til 15,7 %. I beregningen af overdækningen på det samlede kapitalkrav fratrækkes overskydende hybrid kernekapital og supplerende kapital, hvorfor overdækningen opgøres til 6,2 procentpoint med en kapitalprocent på 22,3 %.

Figur 4.13

Overdækning i forhold til kapitalkrav

Mio. kr./% af REA*	2023		2022	
Minimumskravet på 8 %	4.830	8,0	4.837	8,0
Tillæg til solvensbehovet	1.082	1,8	1.082	1,8
Kombineret bufferkrav	3.596	6,0	3.303	5,5
Kapitalkrav	9.508	15,7	9.222	15,3
Kapitalgrundlag	13.442	22,3	12.662	20,9
Kapital der fragår overdækningen	-165	-0,3	-142	-0,2
Overdækning	3.769	6,2	3.298	5,5

*Risikoeksponering

4.8 Gearingsgrad

Gearingsgraden beregnes som kernekapitalen sat i forhold til den samlede eksponering. Spar Nord har fastsat procedurer med det formål at mitigere risikoen for overdreven gearing samt sikre identifikation, styring og overvågning af gearingsrisikoen. Herudover er der udarbejdet metoder til at måle risici for overdreven gearing samt metoder til at vurdere væsentlige ændringer for gearingsgraden.

Med justeringen af CRR pr. 30. juni 2021 blev der indført en grænseværdi for gearingsgraden på minimum 3,0% svarende til en maksimal gearing på cirka 33 gange kernekapitalen. Spar Nord overholder både dette mål samt egen målsætning på minimum 6,0% med en solid margin, idet gearingsgraden ultimo 2023 er opgjort til 9,8%, som vist i figur 4.14. Denne opgørelse er sket på baggrund af det opgjorte kapitalgrundlag, der følger reglerne for overgangsordning af IFRS 9. Ved anvendelse af en kernekapital, der opgøres i forhold til et fuldt indfaset regelsæt, vil gearingsgraden være opgjort til 9,7%.

Figur 4.14

Gearingsgrad

%	2023	2022
Gearingsgrad – IFRS 9 overgangsordning	9,8	9,7
Gearingsgrad ved fuld indfaset IFRS 9	9,7	9,5

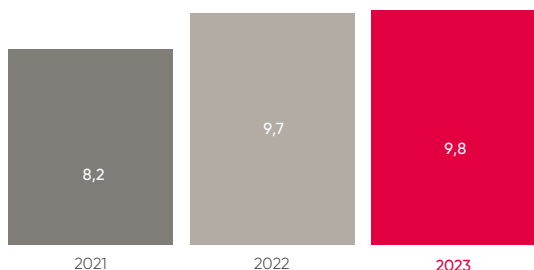
Figur 4.15 illustrerer den opgjorte gearingsgrad i perioden 2021-2023. Udviklingen i gearingsgraden fra 8,2% i 2021 til 9,7% i 2022 skyldes primært en ændring i opgørelsesmetoden. Tidligere indgik puljeaktiver i eksponeringen, hvilket ikke er regulatorisk påkrævet.

Sektion 4

Kapital og solvensbehov

Figur 4.15

Gearingsgrad

4.9 Nedskrivningsegne passiver

Finanstilsynet og Finansiell Stabilitet har i henhold til Bekendtgørelse af lov om finansiell virksomhed (LBK nr. 1731 af 5. december 2023) udarbejdet planer for afvikling af nødlidende pengeinstitutter. I forbindelse med disse planer fastsættes et krav til nedskrivningsegne passiver – det såkaldte NEP-krav. Dette er en implementering af det fælles europæiske krisehåndteringsdirektiv, også kendt som BRRD (Europa-Parlamentet og Rådets direktiv (EU) nr. 59/2014 af 15. maj 2014), som senest er opdateret i 2022.

Det generelle afviklingsprincip for SIFI-institutter er, at de skal kunne restruktureres og sendes tilbage på markedet med tilstrækkelig kapitalisering til at sikre markedets tillid.

NEP-kravet er opdelt i to elementer og er fuldt indfaset primo 2024:

- **Tabsabsorberingsbeløb:** Fastsættes til solvensbehovet

- **Rekapitaliseringsbeløb:** Fastsættes til solvensbehovet plus det kombinerede bufferkrav med undtagelse af det kontracykliske bufferkrav.

Herudover skal Spar Nord opfylde et særskilt krav svarende til det kombinerede bufferkrav jf. afsnit 4.6. Da den egentlige kernekapital, der bruges til at opfylde det kombinerede bufferkrav, ikke samtidig kan bruges til at opfylde NEP-kravet, skal banken reelt overholde NEP-kravet tillagt det kombinerede bufferkrav, hvilket benævnes det samlede NEP- og kombinerede bufferkrav.

Det samlede NEP- og kombinerede bufferkrav forventes overvejende opfyldt af konverterbare fordringer ("kontraktlig bail-in"), herunder egentlig kernekapital, hybrid kernekapital og supplerende kapital, med en restløbetid på mere end 1 år. Herudover vil kapitalinstrumenter af typen Senior Non-Preferred med en restløbetid på mere end 1 år kunne anvendes. Gældsudstedelser af typen Senior Non-Preferred er foranstillet de kapitalinstrumenter, der indgår i kapitalgrundlaget, dvs. egentlig kernekapital, hybrid kernekapital og supplerende kapital.

Der er også mulighed for at opfylde en del af det samlede NEP- og kombinerede bufferkrav med foranstillet seniorgæld (Senior Preferred) under hensyntagen til, at subordineringskravet er opfyldt i henhold til BRRD. Gældsudstedelser af typen Senior Preferred er foranstillet Senior Non-Preferred.

4.9.1 Udstedt seniorgæld

Figur 4.16 viser et overblik over Spar Nords udstedelser af seniorgæld i form af Senior Non-Preferred og Senior Preferred. Ultimo 2023 udgør den samlede hovedstol på udstedt seniorgæld 9,4 mia. kr. fordelt på 16 forskellige udstedelser i forskellige valutaer.

Figur 4.16

Udstedt Senior Non-Preferred (SNP) og Senior Preferred (SP)

Mio. kr.	ISIN	Hovedstol (mio.)	Valuta	Værdi (DKK mio.)	Første call dato*	Udløbsdato
SP-obligationer	DK0030514559	750	DKK	750	15.05.2024	15.05.2025
SP-obligationer	DK0030528187	250	EUR	1.863	05.10.2026	05.10.2027
SNP-obligationer	DK0030454129	1.350	DKK	1.350	05.12.2024	05.12.2025
SNP-obligationer	DK0030454202	400	DKK	400	05.12.2024	05.12.2025
SNP-obligationer	DK0030489349	800	SEK	538	26.05.2025	26.05.2026
SNP-obligationer	NO0011002602	950	NOK	630	26.11.2025	26.11.2026
SNP-obligationer	DK0030530597	300	DKK	300	04.12.2025	04.12.2026
SNP-obligationer	DK0030511886	350	SEK	235	09.03.2026	09.03.2027
SNP-obligationer	DK0030523972	25	EUR	186	23.03.2026	23.03.2027
SNP-obligationer	NO0012694316	200	NOK	133		09.09.2027
SNP-obligationer	NO0012694308	600	NOK	398		09.09.2027
SNP-obligationer	NO0011002537	750	NOK	498	26.05.2027	26.05.2028
SNP-obligationer	DK0030515606	1.100	SEK	739	01.12.2027	01.12.2028
SNP-obligationer	NO0012775487	724	NOK	480	08.12.2027	08.12.2028
SNP-obligationer	NO0013077719	800	NOK	531	01.12.2028	01.12.2029
SNP-obligationer	NO0011037434	500	NOK	332	30.06.2031	30.06.2032

*) Første mulighed for førtidsindfrielse.

Sektion 4

Kapital og solvensbehov

Gældsudstedelser af typen Senior Non-Preferred udgør samlet 6,8 mia. kr. og valutaforholdet er som følger:

- I danske kroner er der udstedt for i alt 2,1 mia. kr. fordelt på tre udstedelser.
- I svenske kroner er der udstedt for i alt 2,3 mia. kr. fordelt på tre udstedelser svarende til 1,5 mia. kr. ultimo 2023.
- I norske kroner er der udstedt for i alt 4,5 mia. kr. fordelt på syv udstedelser svarende til 3,0 mia. kr. ultimo 2023.
- I euro er der udstedt for i alt 25 mio. i en enkelt udstedelse svarende til 186 mio. kr. ultimo 2023.

Dertil kommer to udstedelse af Senior Preferred for samlet 2,6 mia. kr. fordelt på to udstedelser af hhv. 750 mio. kr. og 1,9 mia. kr., hvoraf den sidstnævnte udstedelse er i euro og udstedt i efteråret 2023.

Spar Nord har i løbet af 2023 foretaget fire udstedelser af Senior Non-Preferred i forskellige valuta til en samlet hovedstol på 1,3 mia. kr. ultimo 2023.

Spar Nord har ikke indfriet seniorgæld i 2023. Som vist i Figur 4.16 har Spar Nord mulighed for førtidsindfrielse ved første call-dato på to udstedelser af Senior Non-Preferred for samlet 1,8 mia. kr. i december 2024.

I løbet af 2024 forventer banken at udstede yderligere seniorgæld til opfyldelse af NEP-kravet i niveauet 2,7 mia. kr. Spar Nord har i slutningen af januar 2024 foretaget en udstedelse på 1,0 mia. svenske kroner, som kan indregnes som NEP-kapital fra første kvartal 2024.

4.9.2 Krav til nedskrivningsegne passiver

Finanstilsynet har fastsat Spar Nords NEP-krav til 23,1% pr. 1. januar 2024, baseret på den samlede risikoeksponering og solvensbehovet for ultimo 2022 samt gældende kapitalbuffere. NEP-kravet kalibreres løbende således, at det afspejler det aktuelle solvensbehov og de gældende kapitalbufferkrav. Som vist i figur 4.17 opgøres det kalibrerede NEP-krav pr. 1. januar 2024 til 23,1%, hvilket er på niveau med kravet fastsat af Finanstilsynet.

Figur 4.17 indeholder også en opgørelse af det kalibrerede NEP-krav pr. 30. juni 2024 som følge af en forventet aktivering af det sektorspecifikke systemiske bufferkrav, som beskrevet i afsnit 4.6. Det systemiske bufferkrav rammer dobbelt i det samlede NEP- og kombinerede bufferkrav, da det indgår i såvel kravet til rekapitalisering som i det kombinerede bufferkrav. Implementeringen af det nye systemiske bufferkrav ventes således at forøge det samlede NEP- og kombinerede bufferkrav med 1,2 procentpoint, og dermed udgøre et øget fundingbehov i niveauet 700 mio. kr. Spar Nord har dækket dette øgede fundingbehov med to udstedelser af typen Senior Non-Preferred i december 2023 for samlet 831 mio. kr.

Subordineringskravet definerer omfanget af, hvor meget af kapitalbasen til opfyldelse af NEP-kravet, der skal være efterstillet. Kravet til subordination medfører således en implicit grænse for indregning af kapital af typen Senior Preferred. Opfyldelsen af det særskilte krav i form af det kombinerede kapitalbufferkrav indgår i opfyldelsen af subordineringskravet.

Spar Nords subordineringskrav er af Finanstilsynet fastsat til 25,5% pr. 1. januar 2024, baseret på den samlede risikoeksponering og solvensbehovet for ultimo 2022 samt gældende kapitalbuffere. Ligesom NEP-kravet kalibreres kravet til subordination løbende således, at det afspejler de seneste tal. Som vist i figur 4.18, opgøres det kalibrerede subordineringskrav pr. 1. januar 2024 til 25,5%, hvilket er på niveau med kravet fastsat af Finanstilsynet.

Den implicite grænse for indregning af Senior Preferred afledt af subordineringskravet er forskellen på det samlede NEP- og kombinerede bufferkrav og subordineringskravet, hvilket per definition er det kombinerede bufferkrav ekskl. det kontracykliske bufferkrav. Pr. 1. januar 2024 er grænsen for indregning af Senior Preferred til opfyldelse af NEP-kravet derfor 3,5% af den samlede risikoeksponering svarende til 2,1 mia. kr. Med implementeringen af det systemiske bufferkrav, som ventes at udgøre i niveauet 0,6% pr. 30. juni 2024, øges denne grænse til 4,1%.

Figur 4.17
NEP- og kombineret bufferkrav - Kalibreret

%	01.01.2024	30.06.24
Solvensbehov	9,8	9,8
Krav til tabsabsorberingsbeløb	9,8	9,8
Solvensbehov	9,8	9,8
Kapitalbevaringsbufferkrav	2,5	2,5
SIFI-bufferkrav	1,0	1,0
Systemisk bufferkrav	0,0	0,6
Krav til rekapitaliseringsbeløb	13,3	13,9
Samlet NEP-krav	23,1	23,7
Kapitalbevaringsbufferkrav	2,5	2,5
SIFI-bufferkrav	1,0	1,0
Systemisk bufferkrav	0,0	0,6
Kontracyklisk bufferkrav	2,5	2,5
Samlet NEP- og kombineret bufferkrav	29,0	30,2

Figur 4.18
Subordineringskrav - Kalibreret

%	01.01.2024	30.06.24
Solvensbehov x2	19,6	19,6
Kapitalbevaringsbufferkrav	2,5	2,5
SIFI-bufferkrav	1,0	1,0
Systemisk bufferkrav	0,0	0,6
Kontracyklisk bufferkrav	2,5	2,5
Subordineringskrav	25,5	26,1

4.9.3 Overdækning til NEP-kravet

Figur 4.19 viser opgørelsen af Spar Nords kapital til opfyldelse af det samlede NEP- og kombinerede

Sektion 4

Kapital og solvensbehov

bufferkrav, som består af kapitalgrundlaget samt udstedt seniorgæld. Den samlede værdi af Senior Preferred og Senior Non-Preferred er korrigeret for skyldige omkostninger relateret til udstedelserne samt for den af Finanstilsynet godkendte beholdning af egne udstedelser.

Som beskrevet i afsnit 4.9.1, har Spar Nord udstedt gæld af typen Senior Preferred for samlet 2,6 mia. kr., hvorfor kravet til subordination medfører, at der er udstedt 493 mio. kr. mere af denne kapitaltype, end hvad der kan indregnes til opfyldelse af NEP-kravet. Der ventes ikke at være overskydende NEP-kapital efter maj 2024, hvor der er mulighed for førtidsindfrielse af Senior Preferred for 750 mio. kr.

Som det fremgår af figur 4.19, opgøres den samlede NEP- og kombinerede bufferprocent på basis af den samlede risikoeksponering pr. ultimo 2023 til 36,9% pr. 1. januar 2024. Overdækningen til såvel Finanstilsynets krav som det kalibrerede krav udgør således 4,7 mia. kr. svarende til 7,8 procentpoint pr. 1. januar 2024.

Figur 4.19

Overdækning kalibreret NEP-krav

Mio. kr./%	01.01.2024
Kapitalgrundlag	13.442
Senior Non-Preferred*	6.716
Senior Preferred	2.606
Fradrag jf. subordineringskravet	-493
Nedskrivningsegne passiver	22.271
Fradrag - særskilt kombineret bufferkrav	-3.596
Nedskrivningsegne passiver ekskl. kombineret bufferkrav	18.675
NEP- og kombineret bufferkrav	17.532
NEP-krav	13.936
Overdækning NEP-krav	4.739
NEP- og kombineret bufferprocent	36,9
NEP-procent	30,9
Overdækning NEP-krav i procentpoint	7,8

*) Tilladt beholdning af egne udstedelser på 25 mio. kr. er fratrukket.

4.10 Interne ratingbaserede modeller

Spar Nord har anvendt interne modeller i styringen af kreditrisiko i over 10 år, og har siden 2018 arbejdet intensivt mod at ansøge om tilladelse til at overgå til anvendelse af interne ratingbaserede modeller (IRB) til opgørelse af risikoeksponeringen afledt af kreditrisiko.

Banken anvender i dag standardmetoden til opgørelse af risikoeksponeringen afledt af kreditrisiko. Ved at anvende interne ratingbaserede modeller (IRB) kan kredit risikoeksponeringerne opgøres mere præcist. Som følge af den overordnede gode kvalitet i Spar Nord's kreditporteføljer forventes det, at anvendelse af ratingbaserede modeller vil medføre lavere risikovægte og dermed en mere hensigtsmæssig kapitalanvendelse. De forventede lavere risikovægte vil medvirke til at understøtte bankens fremtidige konkurrenceevne.

Spar Nord har pr. 4. juli 2023 indsendt ansøgning til Finanstilsynet om godkendelse til anvendelse af egne modeller ved opgørelse af risikoeksponeringen. Finanstilsynet er i proces med at behandle ansøgningen. Forventet implementering af IRB-modeller ved årsskiftet 2024/2025 vil fremadrettet danne grundlag for en mere optimal kapitalanvendelse i banken. Anvendelse af IRB-modeller kræver Finanstilsynets godkendelse.

Spar Nord forventer i 2024 at afslutte implementeringen af de nye IRB compliant PD-modeller i bankens interne ratingsystem og kreditstyring - til erstatning af de nuværende modeller.

De nye PD-modeller forventes indfaset i bankens ratingsystem og kreditstyring i løbet af 1. halvår 2024. I forbindelse hermed tilpasses kreditprocesser, IT-systemer samt intern og regulatorisk rapportering, hvor PD/ratings indgår. De nye PD-værdier vil blive implementeret i bankens modelberegne nedskrivninger.

4.11 Kommende lovgivning

En ny fælles europæisk kapitalkravspakke i form af en opdateret kapitalkravsforordning (CRR III) og et opdateret kapitalkravsdirektiv (CRD VI) har været undervejs i en årrække. Kapitalkravspakken implementerer de globalt aftalte reguleringsmæssige Basel III-reformer.

De politiske forhandlinger i regi af Europa-Parlamentet og Det Europæiske Råd nåede i slutningen af 2023 til foreløbig enighed om indholdet gældende fra 1. januar 2025. Den endelige udgave af CRR III og CRD VI ventes offentliggjort i "Official Journal of the European Union" i løbet af foråret 2024.

De nye regelsæt vil medføre markante ændringer til den nuværende praksis og øgede krav til data. CRR III vil medføre regulatoriske ændringer på samtlige områder relateret til opgørelse af risikoeksponeringen:

- Kreditrisiko
- Markedsrisiko
- Operationel risiko
- CVA (Credit Valuation Adjustment)
- Krav til gearingsgrad for SIFI-institutter
- Håndtering af IRB-modellering

Dertil kommer en række nye krav relateret til ESG-risici og udbygning af oplysningsforpligtelserne også kendt som søjle III-kravene samt en række øvrige justeringer.

Spar Nord har initieret et internt projekt, som skal sikre, at banken bliver klar til at kunne håndtere de nye regulatoriske kapitalkrav primo 2025.

Sektion 5

Likviditetsrisiko og funding

Udvikling i 2023

Ultimo 2023 er Spar Nords likviditetssituation fortsat solid. LCR-nøgletallet opgøres til 246% ultimo 2023 mod 211% ultimo 2022. NSFR opgøres ultimo 2023 til 131% mod 127% i 2022.

Ultimo 2023 udgør Spar Nords samlede funding 104,3 mia. kr., hvilket er en forøgelse på 9,8 mia. kr. sammenlignet med ultimo 2022. Indlån udgør ultimo 2023 71% af den samlede funding og er således fortsat bankens væsentligste fundingkilde.

Spar Nord har i 2023 udstedt kapitalmarkedsfunding for i alt 3,2 mia. kr. Samlet set bringer dette bankens kapitalmarkedsfunding op på 9,3 mia. kr. ultimo 2023.

LIQUIDITY COVERAGE RATIO (LCR)

246%

2022: 211%

NET STABLE FUNDING RATIO (NSFR)

131%

2022: 127%

ANDEL AF BEHÆFTEDE AKTIVER

3,3%

2022: 1,7%

Definition af likviditetsrisiko

Ved likviditetsrisiko forstås, at Spar Nord ikke kan opfylde sine betalingsforpligtelser samtidig med opfyldelse af likviditetskrav i lovgivningen. Det er ligeledes en likviditetsrisiko, såfremt manglende finansiering/funding forhindrer Spar Nord i at opretholde den vedtagne forretningsmodel eller, at Spar Nords omkostninger til likviditetsfremskaffelse stiger uforholdsmæssigt meget.

Spar Nord er generelt eksponeret mod likviditetsrisiko, når udlåns-, investerings- og fundingaktiviteter resulterer i cash flow mismatch.

5.1 Likviditets- og fundingpolitik

Likviditets- og fundingpolitikken fastlægger Spar Nords overordnede risikoprofil for likviditetsrisiko og finansieringsstruktur samt den overordnede organisatoriske ansvarsfordeling på likviditetsområdet med henblik på lønsomt at understøtte forretningsmodellen.

Målet med likviditets- og fundingpolitikken er at sikre, at banken til enhver tid har en likviditetsrisiko, der står i et naturligt forhold til den overordnede risikoprofil. Likviditets- og fundingpolitikken skal ligeledes sikre, at banken til enhver tid har en tilstrækkelig håndtering og styring af likviditeten, kan opfylde sine betalingsforpligtelser, overholde gældende lovgivningskrav samt understøtte fremtidige aktiviteter og vækst. Endelig skal likviditets- og fundingpolitikken sikre en finansieringsstruktur, som medfører sammenhæng mellem risiko og pris.

Det er Spar Nords målsætning, at bankens Liquidity Coverage Ratio (LCR) minimum udgør 125% i henhold til LCR-forordningen. Samtidig er målsætningen, at Net Stable Funding Ratio (NSFR) holder sig over 105%. Det er ligeledes en målsætning at holde sig inden for grænseværdien for Likviditetspejlemærket fastsat i Tilsynsdiamanten.

Sektion 5

Likviditetsrisiko og funding

Figur 5.1

Likviditetsstyring i Spar Nord

	Kortsigtet likviditetsstyring		Likviditetsstresstest	Styring af fundingkilder og -behov	Fundingprofil	Langsigtet likviditetsstyring
Område	Styring af intra day likviditet	Ratio 30 dages-regel	Likviditetsstresstest	Likviditetsfrem-skrivning	Fundingstruktur	Net Stable Funding Ratio
Styringsredskab	Opgørelse af intra day likviditet	GAP analyse/Simuleringsværktøj	GAP analyse/Fremskrivning	GAP analyse/Fremskrivning	GAP analyse	GAP analyse
Formål	Sikre at banken på kort, operationelt sigt altid kan svare sine forpligtelser	Sikre at banken på et kort 30-dages sigt har tilstrækkelig likvide aktiver af god kvalitet til at modstå et hårdt stressscenario	Sikre at banken i rimelig tid er opmærksom på fremtidige likviditets- og refinansieringsrisici	Sikre at banken har en diversificeret og balanceret fundingstruktur og refinansieringsrisiko	Sikre at banken har en fundingstruktur, der er i overensstemmelse med bankens risikoappetit på fundingsiden	Sikre at banken har balance mellem tilgængelig stabil funding i forhold til behovet for stabil funding
	Sikre opfyldelse af intra day likviditet	Sikre opfyldelse af Liquidity Coverage Ratio (LCR) jf. CRR	Stresstest udarbejdes på 12 måneders sigt	Sikre at banken har overblik over fremtidigt fundingbehov fordelt på fundingkilder		Sikre bankens opfyldelse af Net Stable Funding Ratio jf. CRR
Fastsættelse af risikoniveau	Decentralt instruksmål	Decentralt instruksmål	Decentralt instruksmål	Decentralt instruksmål	Decentralt instruksmål	Decentralt instruksmål
Disponerende enhed	Markets	Markets	Direktionen	Direktionen	Direktionen	Direktionen
Kontrollerende enhed	Markedsrisiko og likviditet	Markedsrisiko og likviditet	Markedsrisiko og likviditet	Økonomi og regnskab	Økonomi og regnskab	Markedsrisiko og likviditet
Rapporteringsenhed	Risikostyring	Risikostyring	Risikostyring	Risikostyring	Risikostyring	Risikostyring
Rapporteringsfrekvens, bestyrelse	Månedlig	Månedlig	Kvartalsvis	Kvartalsvis	Månedlig	Kvartalsvis

5.2 ESG

Spar Nord forholder sig løbende til ESG-risici ved placering af overskudslikviditet, som en væsentlig aktivitet for at reducere tab af markedsværdier som følge af miljømæssige, sociale og governance relaterede forhold. Dette uddybes yderligere i sektion 7.

Endvidere har Spar Nord etableret en ESG-rating hos rating bureauet Sustainalytics, der i forbindelse med kapitalmarkedsudstedelser giver et eksternt grundlag for dialog om bankens position på ESG-området med såvel eksisterende som potentielle investorer og långivere. Sideordnet med dette er Spar Nord opmærksom på diverse andre udbydere af ESG-ratings, som banker og kapitalforvaltere anvender til screening af investeringsporteføljer, og er løbende i dialog med disse for at sikre en retvisende ESG-rating af Spar Nord.

5.3 Styring, overvågning og rapportering

Med udgangspunkt i de af bestyrelsen fastsatte politikker og målsætninger har direktionen udstukket operationelle rammer og specifikke limits, hvor likviditetsstyringsfunktionen i Handelsområdet har ansvaret for styring af den kortsigtede likviditet. Funding i Økonomaifdelingen har ansvaret for kontrol og overvågning af den langsigtede likviditet.

Økonomaifdelingen har ansvaret for at opføre, overvåge og kontrollere, at Spar Nord's likviditetsrisiko ligger inden for de tildelte rammer. Der foretages regelmæssig rapportering til direktionen, bestyrelsen og Finanstilsynet.

5.4 Kortsigtet likviditet

Spar Nord arbejder med faste modeller til overvågning og styring af bankens kortsigtede likviditet, herunder daglig styring af LCR og intradag likviditet samt løbende udarbejdelse af stresstests.

Som det fremgår af figur 5.2 og illustreret i figur 5.3 opgøres LCR ultimo 2023 til 246%, hvilket er markant over målsætningen om en LCR på minimum 125%. Overdækningen på 121 procentpoint ift. målsætningen svarer til 14,5 mia. kr. i overskudslikviditet. Opgjort ift. lovkravet på 100% udgør overskudslikviditeten 17,6 mia. kr. LCR blev ultimo 2022 opgjort til 211%.

Figur 5.2 viser, at likviditetskravet er reduceret siden ultimo 2022. Forøgelsen af LCR skyldes således, at likviditetskravet er reduceret, mens likviditetsberedskabet ligger i samme niveau som 2022. Derudover har regler for krav til aktivsammensætningen i likviditetsberedskabet ved udgangen af 2023 medført en reduktion af LCR på 29 procentpoint.

Figur 5.2

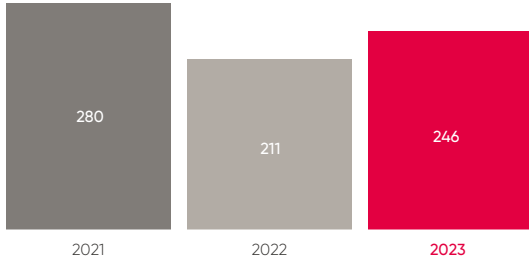
Liquidity Coverage Ratio (LCR)

Mio. kr.	2023	2022
Likviditetsberedskab	29.604	29.397
Likviditetskrav	12.049	13.901
LCR (%)	246	211

Sektion 5

Likviditetsrisiko og funding

Figur 5.3
Liquidity Coverage Ratio (LCR)
%

Likviditetsberedskabet iht. LCR udgøres i al væsentlighed af statsfordringer (Level 1A aktiver) og realkreditobligationer med stor likviditet og høj kreditkvalitet (Level 1B aktiver).

Der henvises i øvrigt til "Additional Pillar 3 Disclosures Q4 2023 – EU LIQ1 og EU LIQB" vedrørende Liquidity Coverage Ratio.

5.5 Langsigtet likviditet

NSFR er opgjort og indberettet siden ultimo juni 2021 jf. gældende lovgivning og indberettes kvartalsvis til Finanstilsynet.

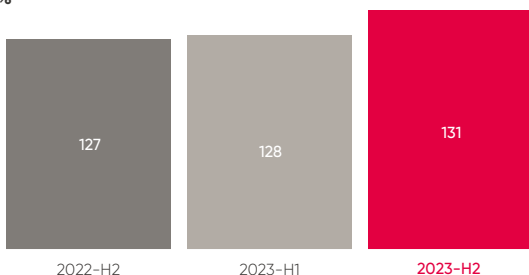
Figur 5.4 viser opgørelsen af NSFR, som illustreres i figur 5.5. Ultimo 2023 opgøres NSFR til 131%, hvilket er i komfortabel afstand til bankens målsætning på 105%. Overdækningen på 26 procentpoint ift. målsætningen svarer til 21,8 mia. kr. i overskudslikviditet. Opgjort ift. lovkrevet på 100% udgør overskudslikviditeten 26,0 mia. kr.

Figur 5.4 viser, at såvel den tilgængelige som den krævede stabile funding er øget siden ultimo 2022. Udviklingen i NSFR skyldes således, at den tilgængelige stabile funding er øget relativt mere end den krævede stabile funding.

Figur 5.4
Net Stable Funding Ratio (NSFR)

Mio. kr.	2023	2022
Tilgængelig stabil funding (ASF)	109.567	100.291
Krævet stabil funding (RSF)	83.594	78.724
NSFR (%)	131	127

Figur 5.5
Net Stable Funding Ratio (NSFR)
%

Stigningen likviditetsfremskaffelsen under tilgængelig stabil funding er hovedsageligt drevet af periodens konsolidering, indlånsvækst samt yderligere udstedelser af NEP-kapital.

Der henvises i øvrigt til "Additional Pillar 3 Disclosures Q4 2023 – EU LIQ2" vedrørende Net Stable Funding Ratio.

5.6 Stresstest

I henhold til Bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl. udarbejdes interne likviditetsstresstests baseret på LCR. Stresstestene udarbejdes for en 12-måneders periode og opgøres i tre fast definerede scenarier: et virksomhedsspecifikt, et markedsspecifikt og et kombinationsscenario. Alle scenarier opgøres uden ledelsesmæssig indgriben. De udarbejdede stresstests har levet op til de interne målsætninger i hele perioden.

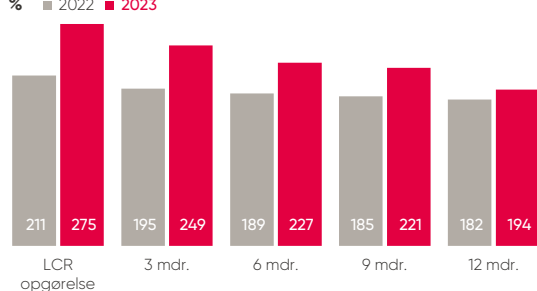
Figur 5.6 og figur 5.7 viser resultatet af likviditetsfremskrivningen i et hårdt stressscenarie, hvor der i likviditetsstyringen opereres med en 3-måneders overlevelsperiode. Foruden forfald på penge- og kapitalmarkedsfunding inkluderer stressscenariet et massivt stress på indlånsbasen, fortsat udlånsvækst og stress af obligationsbeholdningen.

Ultimo 2023 viser fremskrivningen i figur 5.6, at likviditetsberedskabet reduceres med 17,5 mia. kr. over fremskrivningsperioden på 12 måneder, og figur 5.7 viser samtidig, at banken i et hårdt stressscenarie lever op til lovkrevet på LCR i den fulde fremskrivningsperiode på 12 måneder. I stresstesten opgøres likviditetsberedskabet 29 procentpoint højere end i LCR, idet begrænsning fra regler til aktivsammensætning ikke anvendes i stresstesten.

Figur 5.6
Afløb af likviditetsberedskab i et hårdt stressscenarie

Mio.kr. / %	Likviditetsberedskab		Akkumuleret afløb	
	2023	2022	2023	2022
Opgørelsesperiode	33.166	29.397		
3 måneder	22.388	23.838	-32,5	-18,9
6 måneder	19.673	21.930	-40,7	-25,4
9 måneder	18.574	20.581	-44,0	-30,0
12 måneder	15.713	19.388	-52,6	-34,0

Figur 5.7
LCR fremskrevet i et hårdt stressscenarie
%

Sektion 5

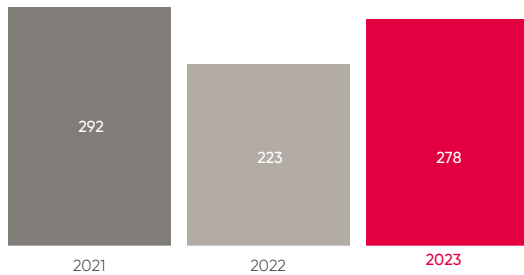
Likviditetsrisiko og funding

5.7 Likviditetspejlemærke

Finanstilsynets Likviditetspejlemærke, som indgår i Tilsynsdiamanten, er baseret på en fremskrevet version af LCR, hvor der anvendes en tilpasset opgørelse af likviditetsberedskabet, mens tidshorizonten for likviditetskravet udvides til at dække perioden til og med 3 måneder.

Spar Nord har siden implementering af Likviditetspejlemærket realiseret et niveau markant over kravet på 100%, hvilket ses af den historiske sammenligning i figur 5.8.

Figur 5.8
Likviditetspejlemærke
%

5.8 Funding- og forfaldsstruktur

Spar Nords aktiviteter finansieres overvejende gennem fire fundingkilder:

- Kundeindlån
- Lån eller repotransaktioner hos andre kreditinstitutter og Nationalbanken
- Udstedte obligationer og seniorlån, herunder Senior Non-Preferred og Senior Preferred
- Efterstillede kapitalindskud og egenkapital

Spar Nords fundingstruktur er vist i figur 5.9. Samlet set er bankens funding ultimo 2023 forøget med 9,8 mia. kr. til 104,3 mia. kr. sammenlignet med ultimo 2022. Spar Nords største fundingkilde er indlån og udgør ultimo 2023 71% af Spar Nords samlede funding.

Ultimo 2023 var 64 % af indlån ekskl. puljeordninger dækket af Garantiformuen, der er den danske garantiordning for dækning af indskydere. Samtidig udgjorde summen af de 20 største indskud alene 5 % af bankens samlede indlån ekskl. puljeordninger.

Figur 5.9

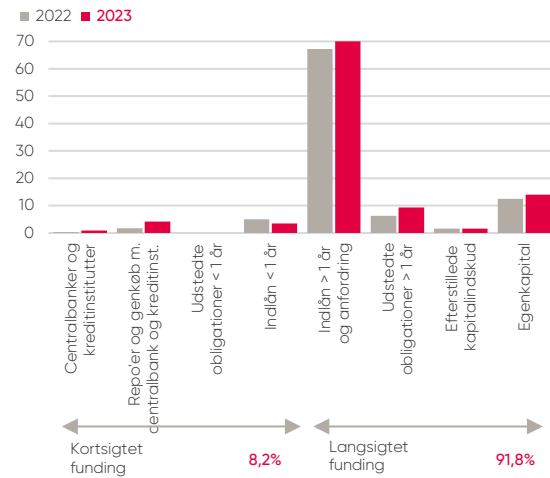
Fundingstruktur

Mio. kr./%	2023	2022	2023	2022
Centralbanker og kreditinstitutter	852	354	0,8	0,4
Repo'er og genkøb med centralbanker og kreditinstitutter	4.154	1.722	4,0	1,8
Indlån < 1 år	3.511	4.935	3,4	5,2
Indlån > 1 år og anfordring	70.886	67.234	68,0	71,1
Udstedte obligationer > 1 år	9.307	6.216	8,9	6,6
Efterstillede kapitalindskud	1.593	1.597	1,5	1,7
Egenkapital	13.979	12.469	13,4	13,2
I alt	104.282	94.527	100,0	100,0

Som vist i figur 5.10 udgør Spar Nords samlede langsigtede funding (anfordringsindlån og funding med en løbetid over 1 år) i alt 91,8% ultimo 2023, hvilket er på niveau med ultimo 2022.

Figur 5.10

Fundingstruktur

Som et væsentligt element i bankens styring af langsigtet likviditets- og fundingrisiko indgår arbejdet med at sikre en balanceret, fremtidig forfaldsstruktur på kapitalmarkedsfunding.

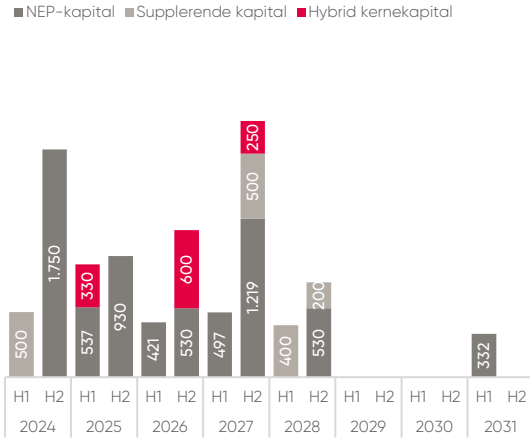
Figur 5.11 viser bankens forfaldsstruktur på kapitalmarkedsfunding ultimo 2023. Forfaldsstrukturen er udarbejdet med udgangspunkt i første mulighed for førtidsindfrielse (første call) for supplerende kapital og hybrid kernekapital og med et år til endeligt forfald for NEP-kapital.

Sektion 5

Likviditetsrisiko og funding

Figur 5.11

Forfaldsstruktur for kapitalmarkedsfunding
Mio. kr.

5.9 Likviditetsberedskabsplan

I henhold til Bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl. har Spar Nord udarbejdet en likviditetsberedskabsplan indeholdende et katalog over mulige handlinger, som kan styrke likviditeten i en krisesituation. I kataloget er de enkelte handlingers forventede effekt og tidshorisont beskrevet nærmere.

Likviditetsberedskabsplanen træder i kraft, såfremt Spar Nord kun vanskeligt og med markant øgede fundingomkostninger kan opfylde de fastsatte likviditetsretningslinjer.

5.10 Behæftede aktiver

Behæftelse af aktiver kan udgøre en fundingrisiko, såfremt Spar Nord har mange behæftede aktiver i forhold til den samlede balance. En høj aktivbehæftelse kan få en negativ indflydelse på mulighederne for at skaffe ikke-sikret finansiering, idet øget aktivbehæftelse er med til at forringe denne type kreditors stilling i en konkurssituation.

Som en del af forretningsmodellen har Spar Nord igennem en lang årrække været aktiv på penge- og derivatmarkedet, hvorfor en andel af bankens aktiver løbende vil være behæftede. Det kan være som sikkerhedsstillelse ved fremskaffelse af funding gennem repoforretninger eller som sikkerhedsstillelse for markedsværdier relateret til interbank derivathandel. Endvidere har banken en række øvrige sikkerhedsstillelser til forskellige formål, eksempelvis clearingsaktiviteter.

De primære kilder til aktivbehæftelse er:

- Behæftelse affødt af aktiviteter på fondsmarkedet:
 - Repo og reverse repotransaktioner
 - Genkøbstransaktioner i Nationalbanken
 - Lån af værdipapirer
- Sikkerhedsstillelse for derivathandel:
 - CSA-sikkerhedsstillelse for markedsværdien i derivathandler

- CCP-sikkerhedsstillelse for clearing af derivathandler
- Øvrige aktiver:
 - Sikkerhed stillet i clearingsystemer
 - Indbetalte marginer og defaultfunds
 - Modregning jf. nettingaftaler
 - Stillet pant for realkreditlån

De primære modtagne sikkerheder stammer fra reverse repoforretninger, der er udlån mod sikkerhed, hvilket typisk er i danske realkreditobligationer.

Figur 5.12 viser andelen af behæftede aktiver ultimo og i gennemsnit for 2023 og 2022.

Figur 5.12

Andel af behæftede aktiver

Mio. kr.	Ultimo		Gennemsnit	
	2023	2022	2023	2022
Behæftede aktiver	4.855	2.323	4.224	2.825
Aktiver og sikkerheder	148.601	136.825	140.630	133.740
Andel af behæftede aktiver (%)	3,3	1,7	3,0	2,1

Andelen af behæftede aktiver udgør 3,3% af de samlede aktiver tillagt modtagne sikkerheder, som kan danne grundlag for behæftelse i 2023. Dette er en stigning på 1,6 procentpoint i forhold til 2022, hvor andel af behæftede aktiver var 1,7%.

Der henvises i øvrigt til "Additional Pillar 3 Disclosures Q4 2023 – EU AE1, EU AE2, EU AE3 og EU AE4" vedrørende behæftede aktiver.

5.11 Rating

Spar Nord har gennem 2023 haft en uændret rating hos ratingbureauet Moody's.

Spar Nord har følgende ratings med stabilt outlook:

- Baseline credit assessment: baa1
- Bank deposit rating: A1 / P-1
- Senior unsecured: A1
- Senior Non-Preferred: A3

Sektion 6

Kreditrisiko

Udvikling i 2023

Spar Nord oplevede i 2023 en stigning i bruttoudlånet på 2,2 mia. kr. ekskl. reverse repo-forretninger. Udviklingen indeholder en stigning på 2,7 mia. kr. til privatkunder og 1,0 mia. kr. i leasingudlån, samt et fald til erhvervs-kunder på 1,5 mia. kr.

Væksten på privatkundeområdet har primært været drevet af vækst i prioritetslån. Fald i udlånet på erhvervsområdet er sammensat af en stigning i leasingudlån på 1 mia. kr., et fald i udlån til offentlige kunder på 0,6 mia. kr. og resten kan henføres til mindre træk på kreditter.

Den samlede nedskrivnings- og hensættelsesaldo er forøget med 7 mio. kr. til 1,7 mia. kr. i 2023, hvoraf udviklingen i de ledelsesmæssige skøn udgør en stigning på 88 mio. kr. Hovedparten af de ledelsesmæssige skøn er relateret til makroøkonomisk usikkerhed i forhold til konjunkturaftatning på i alt 375 mio. kr. ud af et samlet skøn på 662 mio. kr.

Den samlede formidling af realkreditlån reduceres marginalt med 4,8 mia. kr. (4,3%) i 2023 og udgør således 106,3 mia. kr. Reduktionen skal ses i lyset af høj konverteringsaktivitet med kursgevinst, samt at Spar Nord samtidig har haft vækst i egne prioritetslån.

Den samlede driftspåvirkning af tab og nedskrivninger beløb sig til en indtægt på 33 mio. kr. i 2023.

Definition af kreditrisiko

Kreditrisiko er risikoen for tab som følge af, at udlånskunder eller andre modparter misligholder deres betalingsforpligtelser, herunder risici ved kunder med finansielle problemer, risici relateret til store eksponeringer, koncentrationsrisici og risici på bevilgede, ikke-udnyttede eksponeringer.

Under kreditrisiko hører tillige afviklings- og modpartsrisiko. Afviklingsrisiko er den risiko, der opstår, når betalinger afvikles, f.eks. betalinger for valutatransaktioner og handel med finansielle instrumenter. Risikoen opstår, når Spar Nord fremsender betalinger, før det er sikret, at modparten har opfyldt sine forpligtelser. Modpartsrisiko er risikoen for tab som følge af en kundes misligholdelse af derivater og værdipapirfinansieringsinstrumenter.

UDLÅN EKSKL. REVERSE REPOFORRETNINGER (BRUTTO)

59,1 mia. kr.

2022: 56,9 mia. kr.

NEDSKRIVNINGSPROCENT (DRIFTSPÅVIRKNING)

-0,04%

2022: 0,11%

NEDSKRIVNINGSPROCENT PÅ UDLÅN OG GARANTIER EKSKL. REVERSE REPOFORRETNINGER

2,8%

2022: 2,4%

NPL RATIO

2,0%

2022: 2,2%

LÅN MED RENTESTOP

0,2%

2022: 0,3%

BLANCOANDEL (EKSKL. REVERSE REPOFORRETNINGER)

24,9%

2022: 26,5%

Sektion 6

Kreditrisiko

6.1 Kreditpolitik

Spar Nords samlede kreditrisiko styres med udgangspunkt i kreditpolitikken, som fastsættes af bestyrelsen. Det centrale formål med kreditpolitikken er at sikre et balanceret forhold mellem indtjening og risiko, samt at risikotagning altid er forudkalkuleret.

Spar Nord lægger vægt på at skabe langvarige kunderelationer og ønsker ikke at bruge risikovillighed som et konkurrenceparameter. Banken ønsker kun at indgå i forretninger, som er i overensstemmelse med god forretningsskik, og som ikke belaster bankens omdømme og professionelle image.

Det er bankens indstilling, at al kreditgivning skal være baseret på indsigt i kundernes økonomiske forhold, og at kreditværdighed er et væsentligt parameter i alle kundeforhold. Dertil er hovedreglen, at der ikke ydes lån og kreditter alene ud fra de stillede sikkerheder.

6.1.1 Målsætninger og afgrænsninger

I bestræbelserne på at sikre god risikomæssig diversificering af krediteksponeringen, er der fastlagt en række interne målsætninger og afgrænsninger.

Der er fastsat begrænsninger på enkeltengagements størrelse efter følgende regler:

- Engagementsgrænsen er 1 mia. kr. for juridisk sammenhængende engagementsgrupper med skærpede krav til den sikkerhedsmæssige af-dækning af engagementsbeløb større end 500 mio. kr. Blancoandelen i engagementsgruppen må ikke overstige 250 mio. kr.
- Engagementsgrænsen er 1,25 mia. kr. for engagementsgrupper bestående af kunder, der økonomisk, juridisk og risikomæssigt er uafhængige af hinanden og udelukkende er knyttet sammen som følge af fælles administration. Blanco andelen i engagementsgruppen må ikke overstige 250 mio. kr., og enkeltengagementer i gruppen kan ikke overstige det i første punkt anførte grænser.
- Engagementsgrænsen er 1 mia. kr. for kunder, hvor Finanstilsynets har tilsynspligt.

For samhandelspartnere i den finansielle sektor med en ekstern kreditvurdering på Investment Grade niveau gælder lovgivningens begrænsninger.

Ved opgørelsen af eksponeringsstørrelserne anvendes de anerkendte kreditrisikojusteringer, som fremgår af afsnittet vedrørende store eksponeringer i CRR-forordningen.

Spar Nord ønsker ikke at udvide sit engagement til en størrelse, der betyder, at kunden ikke er naturligt kreditværdig i andre pengeinstitutter.

Spar Nord har en målsætning om, at summen af de 20 største engagementer maksimalt udgør 150% af

bankens egentlige kernekapital, der ultimo 2023 er opgjort til 10,7 mia. kr. jf. figur 4.6 i sektion 4.

I kreditpolitikken er hovedreglerne ved kreditgivning angivet. Selvom en eller flere af kreditpolitikken hovedregler er overskredet, kan en lånesag alligevel bevilges, hvis et eller flere af beskrevne kompenserende forhold i kreditpolitikken er opfyldt. Det er en forudsætning, at gældende kompenserende forhold vurderes at begrænse kreditrisikoen for banken og for kunden i lige så høj grad som hovedreglerne.

For at sikre en tilstrækkelig diversifikation i kundeporteføljen og forhindre for store koncentrationsrisici inden for enkeltbrancher, er der fastlagt mål for den maksimale andel af udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger inden for udvalgte brancher. Dette er vist i figur 6.1.

Figur 6.1

Udvalgte branchers maksimale andel af udlån og garantier ekskl. reverse repo forretninger

%	Maksimal andel
Landbrugsområdet	10
Ejendomssektoren	15
heraf spekulativ ejendomsfinansiering*	5
Finansiering og forsikring	10
Industri og råstofudvikling	10
Handel	15
Energiforsyning	10

* CRR 575/2013 artikel 4 pkt. 79

Det er bankens holdning, at erhvervs kundernes andel af de samlede udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger ikke må overstige 70%. Der er ingen øvre grænse for privatkundernes andel af de samlede udlån og garantier, da en høj andel af udlån og garantier til privatkunder anses for at være en kreditmæssig styrke.

6.1.2 ESG-risici

Enhver kreditgivning i Spar Nord beror på en risikovurdering i overensstemmelse med kundens interesser og evner til at overholde påtagne forpligtelser. Dette er imod passende sikkerhedsstillelse og under hensyntagen til miljø-/klimamæssige, sociale og ledelsesmæssige (ESG) forhold.

ESG-risiko er en iboende kreditrisiko, som vurderes sammen med andre kreditmæssige forhold. Vurdering af særligt ledelsesmæssige forhold har altid været en del af den grundlæggende kreditvurdering af erhvervsengagementer. I takt med både ny ESG-regulering og den nuværende klimakrise er inddragelse af fysiske og transitoriske risici relateret til klimaændringer også en væsentlig vurdering af kreditrisikoen – både i forhold til den enkelte kunde, men også på porteføljeniveau.

Virksomheder med en væsentlig CO2e-udledning vil møde særlige markeds mæssige vilkår, skærpede myndighedskrav og større investeringsbehov

Sektion 6

Kreditrisiko

til klimatiltag. Klimamæssige udfordringer kan påvirke virksomheders robusthed og vil potentielt begrænse indtjeningssevne og vækstmuligheder. Iso-leret set vil dette virke begrænsende på en virksomheds kreditværdighed. Virksomheder, der arbejder mod en mere miljømæssig bæredygtig profil, vurderes at kunne have et bedre fundament for at møde eventuelle udfordringer, som tiltagende klimahensyn kan afføde.

Bankens erhvervsrådgivere og specialister på hovedsædet har i 2022 og 2023 modtaget et ESG-kompetenceløft, der giver værktøjer til at igangsætte dialogen med bankens kunder om bæredygtighed. Dialogen bruges bl.a. til at vurdere på eventuelle væsentlige ESG-relaterede kreditrisici.

Pr. 1. januar 2023 påbegyndte banken desuden rapportering af Søjle III ESG-risici, hvor der indledningsvist fokuseres på fysiske og transitoriske risici på boliger, biler og de mest CO2e-udledende brancher.

6.2 Styling af kreditrisiko

Spar Nords forretningsmodel er kendetegnet ved decentral beslutningskraft. Den daglige styling af kreditrisikoen varetages decentralt, hvor kunderådgiverne i samarbejde med evt. privat- og/eller erhvervs-kundechefer samt de lokale direktører håndterer daglige kreditopgaver. Hovedparten af kreditprocessen i form af større bevillinger, risikosignaler, rating og nedskrivningsprocessen er centralt styret.

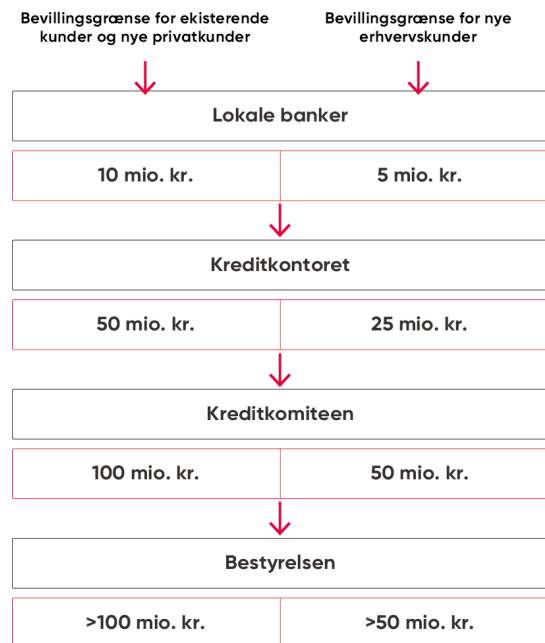
Spar Nords nedskrivninger er opgjort i henhold til regnskabstandarden IFRS 9 – se Årsrapporten 2023 for en gennemgang heraf.

6.2.1 Bevillingsproces

Spar Nords bevillingshierarki er opbygget således, at det understøtter de lokale frihedsgrader samtidig med, at der sikres central styling og indsigt i store eksponeringer og/eller mere risikofyldte engagementer. Bevillingshierarkiet er vist i nedenstående figur 6.2.

Figur 6.2

Bevillingsstruktur for eksisterende og nye kunder

Som det fremgår af figur 6.2 er bevillingsretten på nye erhvervs-kunder som hovedregel maksimalt halvdelen af bevillingsretten på eksisterende kunder og nye privatkunder.

Den øvre grænse i den decentrale bevillingsramme er 10 mio. kr. for eksisterende kunder og nye privatkunder samt 5 mio. kr. for nye erhvervs-kunder. De faktiske decentrale bevillingsbeføjelser afhænger af den enkelte lokale direktørs evne og behov ift. kundegrundlaget. Samtidig gradueres den decentrale bevillingsbeføjelse efter den enkelte kundes kreditkvalitet ved hjælp af en central rating score på eksisterende kunder eller ansøgningsscore for nye kunder. Jo svagere kreditkvalitet, jo lavere decentral bevillingsbeføjelse. Ved fravær kan den lokale direktør uddelegere sin bevillingsbeføjelse til enkelte mellemledere eller medarbejdere.

Eksponeringer, der overstiger den decentrale bevillingsramme, behandles i Kreditkontoret, kreditkomiteen eller bestyrelsen, som vist i figur 6.2.

Sektion 6

Kreditrisiko

6.2.2 Ratingsystem

Spar Nord har i flere år anvendt egenudviklede statistisk baserede ratingmodeller til risikoklassificering af alle kunder. Modellerne klassificerer kunderne efter den beregnede sandsynlighed for misligholdelse inden for de kommende 12 måneder, dvs. at den enkelte kunde ikke overholder sine forpligtelser overfor banken.

Risikoklassificeringen ved hjælp af ratings anvendes i "early warning" processer, nedskrivningsprocessen (IFRS 9), ved overtræksstyring og ved pris-sætning, hvilket er med til at sikre en sammenhæng mellem kundens risiko og den pris, kunden betaler.

Sandsynligheden for misligholdelse estimeres med afsæt i statistiske modeller tilpasset det enkelte kundeselement. På baggrund af denne sandsynlighed inddeles kunderne i ratinggrupper fra 1 til 8, hvor kunder med rating 8 har den største risiko for misligholdelse.

Kunder med objektiv indikation på kreditforringelse (OIK) uden kontraktbrud og nedskrivningsbehov i det mest sandsynlige scenarie placeres i ratinggruppe 9, mens OIK-kunder med nedskrivningsbehov og andre misligholdelseskunder indplaceres i ratinggruppe 11. Resterende kunder med ekspone-ring, som endnu ikke er blevet rated og kunder, som udelukkende har uudnyttede kreditfaciliteter eller udelukkende har garantier, er placeret i ratinggruppen ej rated.

Ratingmodellerne baserer sig overordnet set på tre komponenter, hvoraf de første to indgår i modellen for privatkunder, og alle tre indgår i modellen for erhvervs-kunder:

- En adfærdskomponent, som risikoklassificerer kunden ud fra kundens kontoadfærd og kredithistorik.
- En konjunkturkomponent, som justerer risikoklassificeringen efter den aktuelle og forventede konjunkturudvikling.
- En regnskabskomponent, som risikoklassificerer kunden ud fra kundens seneste regnskaber.

Opbygningen af adfærds- og konjunkturkomponenterne afhænger af kundeselementet.

Nye erhvervs-kunder klassificeres ud fra regnskabs- og konjunkturkomponenterne de første 6 måneder, hvorefter også adfærdskomponenten indgår i den samlede rating.

Nye privatkunder risikoklassificeres ud fra en ansøgningsscoremodel, der baserer sig på klassiske kreditnøgletal som formue, indkomst, gælds-faktor samt rådighedsbeløb. Denne model er en kombination af en statistisk model og en ekspertmodel. En ansøgningsscore er aktiv i 6 måneder, hvorefter den statistiske ratingmodel tager over.

I tillæg til ovennævnte modeller anvendes en kvalitativ risikoklassificering i form af en såkaldt svag-markering, som foretages af rådgiveren, hvis kunden udviser faretegn. Disse faretegn kan for privatkunder være hændelser som skilsmisse, arbejdsløshed, gentagne overtræk eller kritisk sygdom. For erhvervs-kunder kan faretegnene være indtjeningsudfordringer, mistillid til ledelsen, tab af nøglemedarbejdere, gentagne overtræk eller tab af store leverandøraftaler og kunder. Svag-markerede kunder gennemgås minimum én gang årligt.

Privatkunder, der er svag-markerede, men ikke er misligholdte, bliver automatisk nedjusteret én ratinggruppe. Dog kan en svag-markeret kunde aldrig tilhøre de to bedste ratinggrupper (1 og 2).

For erhvervs-kunderne, rates svag- og ikke svag-markerede kunder hver for sig i to forskellige modeller. Begge modeller bygger dog på de samme komponenter, men resultatet af ratingberegningen i modellen for svag-markerede kunder udløser en svagere rating på kunden.

Hvis rådgiver eller andre finder, at en rating på en større erhvervs-kunde med et engagement over 10 mio. kr. ikke er retvisende, f.eks. pga. u hensigtsmæssigheder i datagrundlag eller andet, findes der en proces for at få ratingen evalueret og evt. ændret (rating override).

6.2.3 Gældsinddrivelse

Risikoen ved en udlånsforretning er, at låntager ikke kan betale sin gæld. I et mindre antal tilfælde bliver kundens manglende betalingsevne langvarig. Hvis Spar Nords sikkerheder samtidig ikke er tilstrækkelige til at kunne afdække risikoen for tab, afskrives den del af gælden, der ikke umiddelbart er udsigt til at få afdækning for.

Kunder med afskrevet gæld bliver videre behandlet i Spar Nords inkassoafdeling, der forfølger kravet, såfremt kundens økonomiske situation ændrer sig og får mulighed for at afvikle hele eller dele af den resterende gæld.

Der er i 2023 afskrevet 107 mio. kr. (2022: 107 mio. kr.), hvoraf 87 mio. kr. (2022: 89 mio. kr.) fortsat forsøges inddrevet.

6.2.4 Overvågning og rapportering

Den overordnede overvågning af kreditrisikoen varetages af risikostyringsfunktionen. Overvågning består af en række aktiviteter, herunder bonitetskontrol af nye eksponeringer, krediteftersyn i de lokale banker, kontrol af overholdelse af kreditpolitikken, dokument- og bevillingskontrol og analyser af kunderådgivernes porteføljer. Dette suppleres løbende med relevante temaundersøgelser.

Nye eksponeringer til privat- og erhvervs-kunder screenes systemmæssigt med henblik på at analysere boniteten og risikoen på de pågældende kunder. Denne udvikling bliver rapporteret på bankens

Sektion 6

Kreditrisiko

Figur 6.3

Sammensætning og udvikling i den samlede kreditformidling ekskl. reverse repoforretninger

Mio. kr.	2023			2022		
	Privat-kunder	Erhvervs-kunder	Samlet	Privat-kunder	Erhvervs-kunder	Samlet
Udlån ekskl. reverse repoforretninger	23.415	35.725	59.140	20.711	36.187	56.898
Garantier	6.819	2.906	9.724	8.673	3.719	12.392
Udlån og garantier	30.234	38.630	68.864	29.385	39.905	69.290
Udnyttede kreditfaciliteter	9.514	16.420	25.934	9.753	15.341	25.095
Realkreditformidling	93.322	13.020	106.342	97.120	14.024	111.144
Samlet kreditformidling	133.069	68.071	201.140	136.258	69.271	205.529

kvartalsvise bonitetsmøder, hvor direktionen, Kreditkonteret og risikostyringsfunktionen er repræsenteret. Der bliver løbende vurderet behov for yderligere stikprøver/undersøgelser på nye privat- og erhvervs-kunder.

Der foretages krediteftersyn i de lokale banker, hvor der udvælges kunder til gennemgang for at sikre, at boniteten er tilstrækkelig. Dertil foretages der dokument- og bevillingskontrol for at sikre, at alle relevante økonomiske oplysninger på kunden er indhentet, samt at sikkerheder er registreret korrekt.

Der samles løbende op på faresignaler hos privat- og erhvervs-kunder, som håndteres via løbende behandlinger i de lokale banker, som vurderer om faresignalerne, enten hver for sig eller tilsammen, udgør en forøget risiko for banken.

Der foretages fra centralt hold analyser af kunderådgivernes porteføljer for at sikre, at der ikke er rådgivere, der påtager risiko udover bankens definerede risikoappetit. Disse analyser bliver samtidig delt med de lokale områdedirektører, som kontaktes, såfremt analyserne giver anledning hertil.

Udviklingen i ovenstående overvågningsaktiviteter rapporteres løbende på bankens kvartalsvise bonitetsmøder, hvor direktionen, Kreditkontoret og risikostyringsfunktionen er repræsenteret. Derudover rapporteres og behandles resultaterne af

overvågningsaktiviteterne i bankens risikoudvalg og bestyrelse.

6.3 Udvikling i kreditrisiko

Spar Nords samlede kreditformidling kan opdeles i udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger samt udnyttede kreditfaciliteter og formidlet real-kreditlån, som vist i figur 6.3. Den samlede kreditformidling opgøres ultimo 2023 til 201,1 mia. kr., hvilket er en reduktion på 4,4 mia. kr. ift. ultimo 2022. Udviklingen, som uddybes i de efterfølgende afsnit, dækker over en betydelig vækst i udlånet, der modsvares af nedgang i mængden af garantier og realkreditformidling.

Den samlede kreditformidling fordeler sig med 68,1 mia. kr. til erhvervs-kunder og 133,1 mia. kr. til privat-kunder ultimo 2023. Kreditformidlingen til privatkunder er således reduceret med 3,2 mia. kr. i 2023, hvilket primært kan forklares af en reduktion i værdien af realkreditformidlingen og i mængden af garantier. Kreditformidlingen til erhvervs-kunder er reduceret med 1,2 mia. kr., hvilket hovedsageligt er drevet af en reduktion i udlån og garantier.

Udnyttede kreditfaciliteter beløber sig samlet til 25,9 mia. kr. ultimo 2023, og mængden er således forøget med 0,8 mia. kr. ift. ultimo 2022. De udnyttede kreditfaciliteter fordeler sig med 9,5 mia. kr. til privatkunder og 16,4 mia. kr. til erhvervs-kunder, hvor forøgelsen i 2023 kommer fra erhvervs-kunder.

Figur 6.4

Regnskabsmæssig krediteksponering

Mio. kr.	2023	2022
Udlån og garantier	80.734	79.800
Udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger	68.864	69.290
Udlån ekskl. reverse repoforretninger	59.140	56.898
Nedskrivninger mv. ultimo		
Stadie 1, fravær af betydelig stigning i kreditrisiko	391	247
Stadie 2, betydelig stigning i kreditrisiko	540	567
Stadie 3, kreditforringet	742	851
Nedskrivninger i alt	1.673	1.666

Sektion 6

Kreditrisiko

En væsentlig del af kreditformidlingen består af realkreditformidling gennem Spar Nords samarbejdspartnere Totalkredit og DLR Kredit, hvor hovedparten består af formidling af Totalkreditlån til privatkunder.

Figur 6.4 viser sammenhængen til den regnskabsmæssige krediteksposering, hvor udlån i form af reverse repoforretninger medtages. I de efterfølgende afsnit er alle figurer angivet uden reverse repoforretninger. Reverse repoforretninger udgør 11,9 mia. kr. i 2023.

6.3.1 Udlån og garantier

Spar Nords udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger udgør samlet 68,9 mia. kr. ultimo 2023, sammensat af et udlån på 59,1 mia. kr. og garantier for 9,7 mia. kr., som vist i figur 6.5. Udlånet er vokset med 2,2 mia. kr. i 2023 svarende til 3,9%, mens garantierne er reduceret med 2,7 mia. kr. svarende til 21,5%. Den betydelige reduktion i garantier tilskrives primært lavere aktivitet på boligmarkedet. Samlet set falder Spar Nords udlån og garantier med 0,6% i 2023.

Udlånet består primært af boliglån til private samt udlån til virksomheder inden for en bred vifte af brancher, som vist i figur 6.5, således at banken har en veldiversificeret udlånsportefølje uden særlig koncentration mod specifikke brancher.

Som vist i figur 6.5 fordeler Spar Nords udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger sig i 2023 med 43,9% til privatkunder og 56,1% til erhvervs-kunder, hvor de tre største erhvervsbrancher er fast ejendom, øvrige erhverv og handel. Ultimo 2022 var fordelingen i udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger mellem privat- og erhvervs-kunder hhv. 42,4% og 57,6%.

I forhold til den daglige styring kan udlånet overordnet set fordeles i fem kundegrupper, som illustreret i figur 6.6, hvoraf de to største grupper, der tegner sig for 82,4% af udlånet, er privat- og erhvervs-kunder i Spar Nords lokale banker. En stigende andel af udlånet kommer fra Spar Nord Leasing, hvor hovedparten er erhvervs-kunder. Ultimo 2023 udgør leasingudlånet 9,0 mia. kr., hvilket er en vækst på 12,8% ift. 2022. Derudover har banken et mindre udlån til offentlige- og finansielle kunder på hhv. 0,8 mia. kr. og 0,6 mia. kr.

Udlån til privatkunder i Spar Nords lokale banker udgør 22,9 mia. kr. ultimo 2023, hvilket er en væsentlig del (38,7%) af det samlede udlån på 59,1 mia. kr. Privatkundeudlånet har udviklet sig positivt over de seneste tre år som følge af opkøbet af BankNordiks danske aktiviteter i 2021 og organisk vækst gennem eksisterende og nye lokale banker.

Erhvervs-kunder ekskl. offentlige og leasing udgør 25,8 mia. kr. i 2023, som vist i figur 6.6, hvilket er en reduktion på 0,8 mia. kr. ift. 2022.

Figur 6.5

Udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger fordelt på brancher

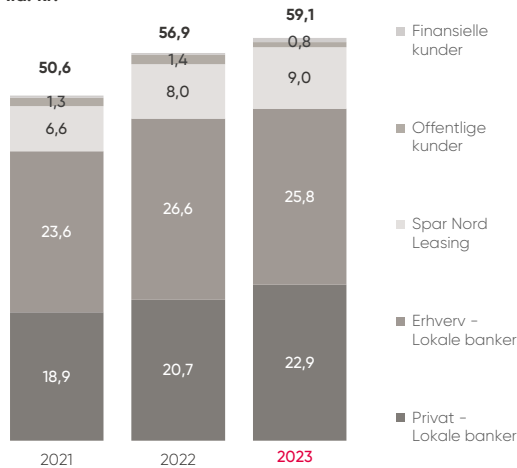
Mio. kr./ %	2023				2022			
	Udlån	Garantier	Udlån og garantier	Andel	Udlån	Garantier	Udlån og garantier	Andel
Offentlige myndigheder	757	2	760	1,1	1.356	2	1.358	2,0
Landbrug, jagt og skovbrug	2.384	258	2.643	3,8	2.490	313	2.802	4,0
Fiskeri	54	2	56	0,1	86	6	93	0,1
Industri og råstofudvinding	2.981	435	3.416	5,0	3.173	493	3.666	5,3
Energiforsyning	1.775	97	1.872	2,7	2.070	89	2.159	3,1
Bygge og anlæg	2.687	359	3.046	4,4	2.652	454	3.106	4,5
Handel	4.162	302	4.465	6,5	4.583	394	4.977	7,2
Trans., hotel og restaurant	3.018	138	3.157	4,6	2.955	210	3.165	4,6
Inform. og kommunikation	315	36	351	0,5	292	38	330	0,5
Finansiering og forsikring	3.839	393	4.231	6,1	3.939	530	4.469	6,4
Fast ejendom	7.847	546	8.393	12,2	7.427	774	8.200	11,8
Øvrige erhverv	5.904	337	6.241	9,1	5.165	415	5.580	8,1
Erhverv i alt	35.725	2.906	38.630	56,1	36.187	3.719	39.905	57,6
Privatkunder i alt	23.415	6.819	30.234	43,9	20.711	8.673	29.385	42,4
I alt	59.140	9.724	68.864	100,0	56.898	12.392	69.290	100,0

Sektion 6

Kreditrisiko

Figur 6.6

Udlån ekskl. reverse repoforretninger fordelt på kunde grupper
Mia. kr.

6.3.2 Koncentrationsrisiko

Det er en væsentlig del af Spar Nords risikostyring på kreditområdet at sikre en tilstrækkelig diversificering og dermed undgå store koncentrationer i enkelte brancher, geografiske områder eller på enkeltkunder.

I Spar Nords kreditpolitik er der defineret grænser for hvor stor en andel af det samlede udlån og garantier, en specifik branche kan have jf. figur 6.1.

Det fremgår af figur 6.5, at andelen af udlån og garantier til specifikke brancher er inden for bankens interne målsætninger såvel som lovkrav jf. tilsynsdiamanten.

Grænsen for eksponeringer i ejendomssektoren er i kreditpolitikken fastsat til 15% jf. figur 6.1. Eksponeringer i ejendomssektoren er defineret som kategorien fast ejendom samt gennemførelse af byggeprojekter (0,2 mia. kr.), der er en underkategori til branchen bygge og anlæg. Opfølgningen følger opgørelsesmetoden jf. tilsynsdiamanten. Alle grænser er overholdt.

Figur 6.7 viser udlån og garantier fordelt på eksponeringsstørrelse. Figuren viser, at Spar Nord generelt har en bred kundesammensætning med et stort antal mindre kunder, men også en betydelig andel af store kunder. Figuren viser, at mere end halvdelen af de samlede udlån og garantier kan henføres til kunder med mindre end 10 mio. kr. i udlån og garantier, samt at banken har 63 kunder med over 100 mio. kr. i udlån og garantier.

Figur 6.7

Udlån og garantier fordelt på eksponeringsstørrelse* opgjort pr. kunde gruppe

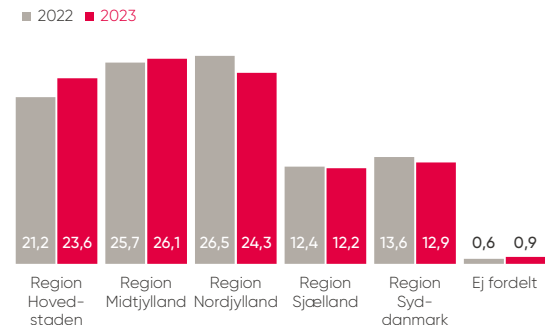
Antal/andel	Antal		Andel	
	2023	2022	2023	2022
0 - 0,1 mio. kr.	48.492	52.642	0,8	0,9
0,1 - 0,5 mio. kr.	35.244	37.895	9,0	9,8
0,5 - 1 mio. kr.	13.347	14.529	10,1	10,9
1 - 5 mio. kr.	11.592	11.068	27,9	26,3
5 - 10 mio. kr.	1.154	1.107	8,8	8,7
10 - 20 mio. kr.	466	453	7,2	7,1
20 - 50 mio. kr.	280	306	10,1	10,9
50 - 100 mio. kr.	117	99	9,5	8,1
>100 mio. kr.	63	61	16,4	17,4
I alt	110.755	118.160	100,0	100,0

*) Ekskl. reverse repoforretninger og Sparxpres

Som vist i figur 6.8, ses en geografisk spredning i kreditporteføljen. Ultimo 2023 ses større spredning af udlån og garantier fordelt på regioner. Region Nordjylland har historisk haft den største koncentration. Udlån og garantier til Region Hovedstaden og Midtjylland pr. ultimo 2023 på niveau med Region Nordjylland.

Figur 6.8

Udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger fordelt på geografi (%)

6.3.3 Udvikling i rating

Spar Nord har, som beskrevet i afsnit 6.2.2, et ratingsystem, der bidrager til at risikoklassificere bankens kunder, hvor risikoniveauet er lavest i de mindste ratinggrupper (1-3).

Bankens ratingmodeller har gennem 2022 og 2023 været påvirket af høj makroøkonomisk usikkerhed. Den høje usikkerhed har givet betydelige udsving i modellernes konjunkturkomponent, særligt i erhvervs-kundesegmentet, hvilket har medført, at det generelle ratingniveau er forbedret for både privat- og erhvervs-kunder.

I de følgende afsnit uddybes ratingudviklingen for Spar Nords privat- og erhvervs-kunder.

Privatkunder

Ratingniveauet for Spar Nords privatkunder er forbedret gennem 2023, hvilket primært kan tilskrives udviklingen i konjunkturkomponenten i ratingmodellen, der afspejler de makroøkonomiske udsigter.

Sektion 6

Kreditrisiko

Den gennemsnitlige rating på Spar Nords privatkunder siden 2021 fremgår af figur 6.9. Figuren viser, at den gennemsnitlige rating opgøres til 2,5 ultimo 2023, hvilket er en forbedring af ratingniveauet ift. ultimo 2022.

Figur 6.9

Privatkunder: Gennemsnitlig rating*

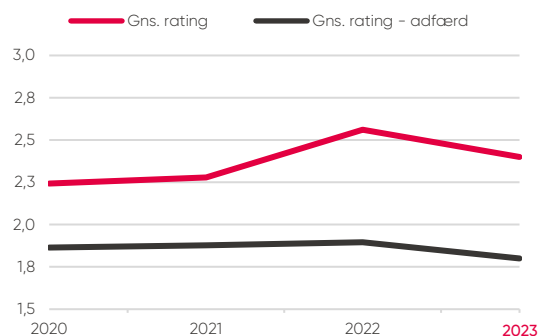
	2023	2022	2021
Gennemsnitlig rating	2,5	2,6	2,3

*) Udlån og garantier ekskl. reverse og Sparxpres

I figur 6.10 illustreres udviklingen i den gennemsnitlige rating fra adfærdskomponenten og den samlede rating for privatkunder.

Figur 6.10

Gennemsnitlig rating og gennemsnitlig adfærdsrating på privatkunder*

*) Udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger og Sparxpres

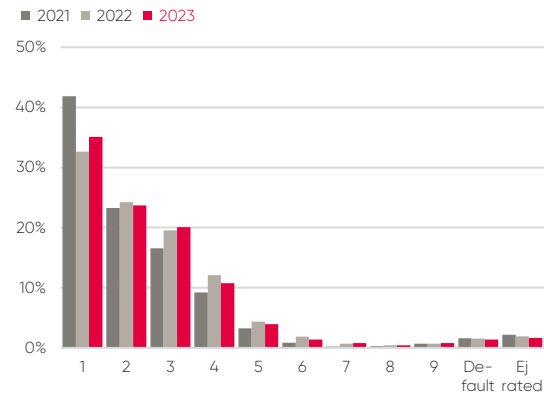
Figur 6.10 viser, at privatkundernes adfærd er forbedret i 2023. Udviklingen i den gennemsnitlige rating drives dog også af konjunkturkomponenten. Konjunkturkomponenten indeholder en række forventningsbaserede makroøkonomiske nøgletal, som har været forbedret gennem 2023 trods forsat stor usikkerhed, hvorved ratingniveauerne forsat er forhøjede.

Figur 6.11 illustrerer de samlede udlån og garantier til privatkunder fordelt på ratinggrupperne over de seneste tre år. Figuren viser, at hovedparten af privatkunderne forsat er placeret i de bedste ratinggrupper (1-3), men at privatkundereksponeringen generelt er migreret til ratinggrupper med en forventet lavere risiko i 2023.

Det fremgår af figur 6.11, at 79% af privatkundereksponeringen indgår i de bedste ratinggrupper fra 1 til 3. I ratinggrupperne fra 4-5 ligger 15% af privatkundereksponeringen, hvor den sidste del fordeler sig til de mest risikofyldte ratinggrupper 6-9 samt eksponeringer, der er misligholdte eller endnu ikke har fået en rating.

Figur 6.11

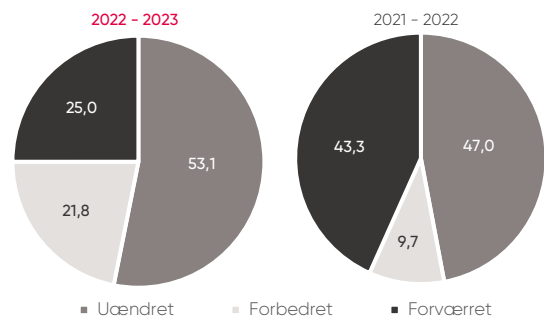
Privatkunder: Udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger fordelt på ratinggrupper ekskl. SparXpres

I figur 6.12 vises andelen af privatkundereksponeringen, der har bevæget sig til bedre ratinggrupper, andelen med uændret ratinggruppe samt andelen der har bevæget sig til mere risikofyldte ratinggrupper i 2023 og 2022. Figuren viser for 2023, at 25% af kunderne har forværret sin rating, 21,8% har forbedret sin rating og 53,1% har uændret rating. Kunder, der ikke havde en rating i 2022, er inkluderet i figuren og påvirker jf. figur 6.10 positivt til den gennemsnitlige rating.

Figur 6.12

Migration rating – udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger for privatkunder ekskl. Sparxpres (%)

Der er en vis usikkerhed relateret til ratingmodellerne, primært som følge af volatile konjunkturunøgletal, der indgår i modellen. Til afdækning af denne modelusikkerhed er der dedikeret ledelsesmæssige skøn (hensættelser), der afspejler de forventede tab som følge af modelusikkerheden. Disse hensættelser overvåges og justeres løbende.

Kreditboniteten i privatkundeporteføljen vurderes ikke at være forringet i 2023.

Erhvervs-kunder

Ratingniveauet for Spar Nords erhvervs-kunder er betydeligt forbedret ift. niveauet ultimo 2022, hvilket primært kan tilskrives udviklingen i konjunkturkomponenten i ratingmodellen, der afspejler de makroøkonomiske udsigter. Der ses en marginal

Sektion 6

Kreditrisiko

forværring i erhvervskundernes adfærd og regnskaber i 2023.

Den gennemsnitlige rating for Spar Nords erhvervskunder siden 2021 fremgår af figur 6.13. Figuren viser, at den gennemsnitlige rating er faldet fra 4,4 ultimo 2022 til 3,2 ultimo 2023, hvilket udtrykker en forbedring af ratingniveauet.

Figur 6.13

Erhvervskunder: Gennemsnitlig rating*

	2023	2022	2021
Gennemsnitlig rating	3,2	4,4	3,4

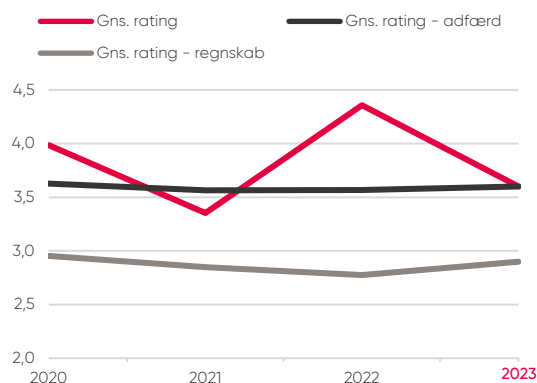
*) Udlån og garantier ekskl. reverse og offentlige kunder

I nedenstående figur 6.14 illustreres udviklingen i den gennemsnitlige rating fra adfærds- og regnskabskomponenten samt den samlede rating på erhvervskunder. Som figuren viser, er erhvervskundernes adfærdsrating stort set uændret gennem 2023, mens deres regnskabsrating er forværret marginalt. Spar Nords erhvervskunder har altså generelt set fornuftige regnskaber og uændret adfærd i 2023.

Figur 6.14 viser, at erhvervskundernes adfærd og regnskaber er relativt stabile elementer i modellen, og at udviklingen i den gennemsnitlige rating derfor primært drives af konjunkturkomponenten. Konjunkturkomponenten indeholder en række forventningsbaserede makroøkonomiske nøgletal såsom forbrugsforventninger, forbrugertillid og industritillid. Disse nøgletal har været meget volatile gennem 2022 og 2023 grundet den generelt øgede makroøkonomiske usikkerhed, hvor komponenterne i 2023 har udviklet sig mere positivt.

Figur 6.14

Gennemsnitlig rating, adfærdsrating og regnskabsrating på erhvervskunder*

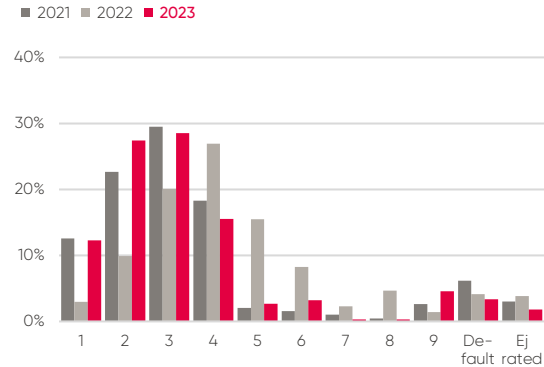

*) Udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger og offentlige kunder

Figur 6.15 illustrerer de samlede udlån og garantier til erhvervskunder fordelt på ratinggrupperne over de seneste tre år. Figuren viser en klar tendens til, at erhvervskundeeksponeringen generelt er migreret til ratinggrupper med en lavere forventet risiko i 2023.

Figur 6.15

Erhvervskunder: Udlån og garantier ekskl. reverse fordelt på ratinggrupper ekskl. offentlige kunder

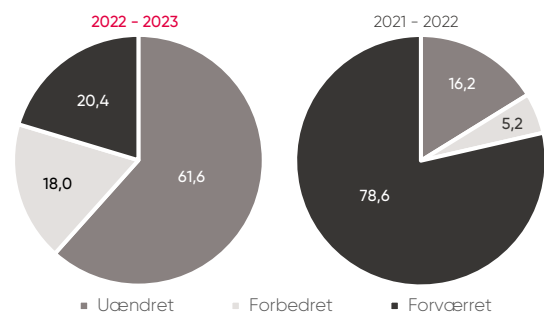

Det fremgår af figur 6.15, at 68% af erhvervskundeeksponeringen indgår i de bedste ratinggrupper fra 1 til 3. I ratinggrupperne fra 4-5 ligger 19% af erhvervskundeeksponeringen, hvor den sidste del fordeles sig til eksponeringer i de mest risikofyldte ratinggrupper 6-9 samt eksponeringer, der er misligholdte eller endnu ikke har fået en rating.

I figur 6.16 vises andelen af erhvervskundeeksponeringen, der har bevæget sig til bedre ratinggrupper, andelen med uændret ratinggruppe samt andelen, der har bevæget sig til mere risikofyldte ratinggrupper i 2022 og 2023. Figuren viser for 2023, at 20,4% af erhvervskunderne har forværret sin rating, 18,0% har forbedret sin rating og 61,6% har uændret rating. Kunder, der ikke havde en rating i 2022, er inkluderet i figuren.

Figur 6.16

Migration rating – udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger for erhvervskunder ekskl. offentlige kunder (%)

Der er en betydelig modelusikkerhed forbundet med ratingmodellen på erhvervskunder, hvilket er afspejlet i et ledelsesmæssigt skøn relateret hertil, der løbende justeres.

Modelusikkerheden er primært relateret til de makroøkonomiske variable, der indgår i konjunkturkomponenten, da perioden 2021 til 2022 har været præget af overnormal makroøkonomisk usikkerhed.

Kreditboniteten i erhvervskundeporteføljen vurderes ikke at være væsentligt forringet i 2023.

Sektion 6

Kreditrisiko

6.3.4 Formidling af realkreditlån

Udover udlån på Spar Nords egen balance består en betydelig del af bankens forretning i formidling af realkreditlån fra Totalkredit og DLR Kredit. Ultimo 2023 udgør den samlede realkreditformidling 106,3 mia. kr., hvilket er 4,8 mia. kr. mindre end ultimo 2022. Heraf udgør realkreditlån fra Totalkredit 95,9 mia. kr. og realkreditlån fra DLR Kredit 10,4 mia. kr.

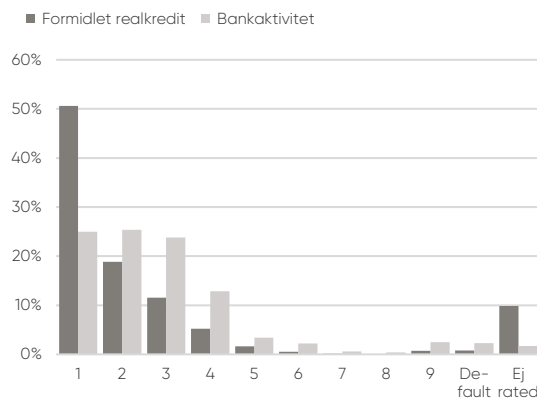
Nedgangen i formidlet realkreditlån skal ses i lyset af vækst i Spar Nords prioritetslån på 2,2 mia. kr. samt konverteringsaktivitet i 2023, der har medført kursgevinster og dermed nedbringelse af obligationsrestgælden. Nedgangen i formidlet realkreditlån fordeler sig med nedgang på 3,8 mia. kr. til privatkundeområdet og fremgang på 1,0 mia. kr. til erhvervskundeområdet.

Realkreditformidling fungerer ved, at Spar Nord har ansvaret for kundebetjening, formidling og indledende kreditbehandling i forbindelse med optagelse eller omlægning af realkreditlån, hvor Spar Nord får en andel af den samlede indtjening på kunden som betaling.

Som hovedregel gælder for risikoen ved realkreditformidling, at Spar Nord på Totalkredit privatlån hæfter for tab på den kontante del af lånet, der er placeret ud over 60% af ejendommens belåningsværdi. For Totalkredit erhvervslån gælder, at Spar Nord hæfter for en tredjedel udlånet. På realkreditlån fra DLR Kredit hæfter Spar Nord for 6% garanti plus modregningsret.

I figur 6.17 vises fordelingen af kunder, som har realkreditlån i Totalkredit og DLR Kredit på Spar Nords ratinggrupper. Som det fremgår af figuren, er der overvejende tale om formidling af realkreditlån til kunder i de bedste ratinggrupper.

Figur 6.17
Formidlet kreditforeningsudlån DLR og Totalkredit samt bankeksponering

I samarbejdet med Totalkredit og DLR Kredit gælder det princip, at der i tilfælde af tab på de af Spar Nord formidlede lån sker hel eller delvis modregning i den provision, som der modtages for at formidle lånene.

Spar Nord har den praksis, at der sker løbende bogføring af de opståede tab, der indregnes i nedskrivningerne på udlån mv., hvorfor der ikke sker modregning af tab i de fremtidige provisioner.

6.4 Sikkerheder

Et væsentligt element i styringen af kreditrisiko er at reducere risikoen i de enkelte eksponeringer ved at modtage sikkerheder i form af pant i fysiske aktiver, værdipapirer samt garantier mv. De mest anvendte sikkerheder er pant i fast ejendom og værdipapirer.

Figur 6.18 viser de forskellige typer af modtagne sikkerheder. Som figuren viser udgør ejendomme hovedparten (74,9%) af de almindelige modtagne sikkerheder og er således en væsentlig del af Spar Nords sikkerheder.

Figur 6.18
Modtagne sikkerheder

Mio. kr.	2023	2022
Ejendomme	27.899	25.845
Depot/værdipapirer	1.957	1.914
Garantier/kautationer	721	908
Køretøjer	574	578
Kontanter	248	398
Andre sikkerheder	5.162	4.840
Almindelige sikkerheder i alt	36.561	34.484
Kreditforeningsgarantier	7.768	9.756
Sikret i alt, ekskl. Spar Nord Leasing	44.330	44.239
Modtagne sikkerheder, Spar Nord Leasing	7.358	6.702
Modtagne sikkerheder i alt	51.688	50.941

Ejendoms pant

Ejendoms pant udgøres primært af privat beboelse. Figur 6.19 viser ejendoms pant fordelt på ejendoms typer med udgangspunkt i den registrerede sikkerhedsværdi.

Når sikkerhedsværdien under ejendoms pant fordelt på ejendoms typer i figur 6.19 beløber sig til 45,8 mia. kr. i 2023, og figur 6.18 viser 27,9 mia. kr., som er anvendt sikkerhed i ejendomme, skyldes det, at førstnævnte beløb er det, som Spar Nord har registreret som modtagne sikkerheder, mens sidstnævnte beløb er den del, som reelt anvendes til beregning af sikkerhed på en eksponering. Nogle eksponeringer er mindre end sikkerhedsværdien, og der er også sikkerheder med værdi for kunder, som aktuelt ikke har en eksponering.

Sektion 6

Kreditrisiko

Figur 6.19

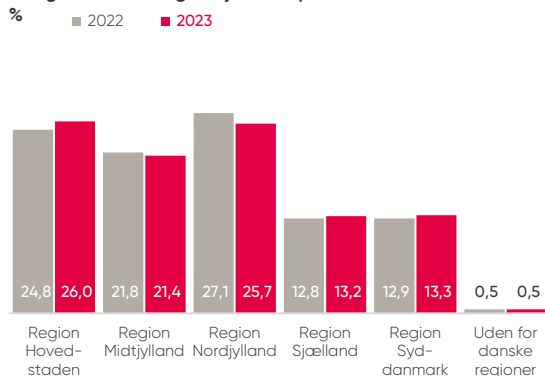
Ejendoms pant fordelt på ejendomstyper

Mio. kr./%	2023		2022	
	Mio. kr.	%	Mio. kr.	%
Beboelse	32.684	71,4	29.727	69,8
Fritidshuse	1.844	4,0	1.692	4,0
Kontor og forretning	5.663	12,4	4.744	11,1
Landbrug	1.751	3,8	2.158	5,1
Øvrige	3.817	8,3	4.297	10,1
Ejendoms pant i alt	45.759	100,0	42.618	100,0

Figur 6.20 viser den geografiske fordeling af ejendoms pant med udgangspunkt i den registrerede sikkerhedsværdi. Figuren viser generelt god sammenhæng til figur 6.8, som viser den geografiske fordeling af udlån og garantier.

Figur 6.20

Geografisk fordeling af ejendoms pant

Ejendoms sektoren

Ejendoms sektoren har stor bevågenhed i Spar Nord. Spar Nord har defineret ejendoms sektoren som kunder, der tilhører branchen fast ejendom samt følgende underbrancher af branchen bygge og anlæg; gennemførelse af byggeprojekter (0,2 mia. kr.). Samlet udlån og garantier for branchen bygge og anlæg fremgår af figur 6.5.

I figur 6.21 fremgår engagementsoplysninger og detailoplysninger på modtagne sikkerheder for ejendoms sektoren.

Figur 6.21

Engagement og sikkerheder for ejendoms sektoren

Mio. kr.	2023	2022
Engagement i alt	8.640	8.625
- Heraf udlån	8.078	7.841
- Heraf garantier	562	783
Sikkerheder i alt	7.235	6.994
Ejendoms pant	5.971	5.655
- Heraf 1. prioritets pant	4.475	4.222
- Heraf 2. prioritets pant	1.496	1.433
Øvrige sikkerheder	1.264	1.340

Af et engagement på 8,2 mia. kr. til ejendoms sektoren har Spar Nord sikkerheder for i alt 7,2 mia. kr., hvoraf der er ejendoms pant for 82,5% svarende til 5,9 mia. kr., som vist i figur 6.21. Heraf er 74,9% 1. prioritets pant, og 25,1% er 2. prioritets pant. Den del af finansieringen, der er ydet uden tilsvarende afdækning med pant i ejendom, er primært ydet til almenyttige boligselskaber og ejerforeninger.

Sektion 6

Kreditrisiko

Figur 6.22

Branchefordeling af blancobeløb og blancoandel

Mio. kr./%	2023		2022	
	Blancobeløb	Blancoandel	Blancobeløb	Blancoandel
Offentlige myndigheder	759	99,8	1.357	99,9
Landbrug, jagt og skovbrug	430	16,3	356	12,7
Fiskeri	7	12,8	17	18,2
Industri og råstofudvinding	910	26,6	1.155	31,5
Energiforsyning	579	30,4	572	26,2
Bygge og anlæg	446	14,7	487	15,7
Handel	1.214	27,2	1.489	29,9
Transport, hoteller og restauranter	738	23,4	669	21,1
Information og kommunikation	121	34,5	120	36,5
Finansiering og forsikring	2.045	13,0	2.405	16,5
Fast ejendom	1.361	16,2	1.599	19,5
Øvrige erhverv	1.965	31,5	1.793	32,1
Erhverv i alt	10.576	21,1	12.019	24,0
Privatkunder i alt	6.600	21,6	6.331	21,3
I alt	17.176	21,3	18.349	23,0

Blanco

Figur 6.22 viser branchefordelingen af blancobeløb og blancoandele. Det fremgår af figuren, at den samlede blancoandel ultimo 2023 er opgjort til 21,3% mod 23,0% ultimo 2022.

Blancoandelen udtrykker den usikrede del af eksponeringen og en lavere blancoandel er således positivt for bankens risiko. Figur 6.23 viser de samlede udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger fordelt på blancoandele.

Det fremgår af figuren, at 57,0% af udlån og garantier (ekskl. reverse repoforretninger) har en blancoandel under 10%, hvorved tabsrisikoen på denne del af eksponeringerne er reduceret. Dertil har 16,1% af udlån og garantier en blancoandel over 75%, hvorved tabsrisikoen på denne del af bankens eksponering er større.

Figur 6.23

Udlån og garantier fordelt på blancoandele

%	2023	2022
< 10	57,0	55,8
10 - 50	21,4	20,9
50 - 75	5,5	6,3
> 75	16,1	17,0
Gennemsnitlig blancoandel	24,9	26,5

Spar Nord overvåger løbende værdien af stillede sikkerheder. Når risikoen stiger på en modpart, skærpes overvågningen af de stillede sikkerheder.

6.5 Nedskrivninger og afskrivninger på udlån og garantier

I det følgende afsnit gennemgås udviklingen i Spar Nords nedskrivninger, herunder modelberegning og individuelle nedskrivninger samt ledelsesmæssige skøn. Derudover vises udviklingen i kunder, der

er kreditlempede, afskrevet eller karakteriseres som Non-Performing Loan (NPL).

6.5.1 Nedskrivninger

Spar Nords nedskrivninger er opgjort i henhold til regnskabstandarden IFRS 9 – se Årsrapporten 2023 for en gennemgang heraf.

Det fremgår af figur 6.24, at den samlede nedskrivningskonto er øget med 7 mio. kr. i 2023. Heraf kan 88 mio. kr. henføres til forøgede ledelsesmæssige skøn, som uddybes i figur 6.26.

Det fremgår af figur 6.24, at 6,8% af nedskrivningerne i 2023 relaterer sig til branchen landbrug, jagt og skovbrug. Dertil udgør industri og råstofudvinding en væsentlig andel på 15,5%, og fast ejendom udgør 11,1%.

I branchen landbrug, jagt og skovbrug er det enkelte større nedskrivninger, der vejer tungt. Desuden udgør ledelsesmæssige skøn en væsentlig andel med 61 mio. kr.

I branchen finansiering og forsikring samt industri og råstofudvinding er det enkelte kunder, der har et større nedskrivningsbeløb.

Den forholdsvis store andel af nedskrivninger i branchen fast ejendom skyldes, at branchen udgør en væsentlig andel af udlånet. Dette ses ud fra den lave nedskrivningsprocent i branchen på 2,2%. Dette inkluderer ledelsesmæssigt skøn på 142 mio. kr. hovedsageligt til afdækning af erhvervs-kunder med ejendomseksponering i 2023.

Sektion 6

Kreditrisiko

Figur 6.24

Nedskrivninger – branchefordelt

Mio.kr/%	2023			2022		
	Nedskrivning	Andel	Nedskrivningsprocent*	Nedskrivning	Andel	Nedskrivningsprocent*
Offentlige myndigheder	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
Landbrug, jagt og skovbrug	113	6,8	4,3	159	9,6	5,7
Fiskeri	2	0,1	4,1	3	0,2	3,5
Industri og råstofudvinding	259	15,5	7,6	123	7,4	3,4
Energiforsyning	11	0,7	0,6	17	1,0	0,8
Bygge og anlæg	98	5,8	3,2	57	3,4	1,8
Handel	104	6,2	2,3	98	5,9	2,0
Transport, hoteller og restauranter	90	5,4	2,9	124	7,4	3,9
Information og kommunikation	12	0,7	3,6	11	0,7	3,5
Finansiering og forsikring	124	7,4	2,9	187	11,2	4,2
Fast ejendom	186	11,1	2,2	137	8,2	1,7
Øvrige erhverv	115	6,9	1,9	158	9,5	2,8
Erhverv i alt	1.115	66,7	2,9	1.074	64,5	2,7
Privatkunder i alt	558	33,3	1,8	591	35,5	2,0
I alt	1.673	100,0	2,4	1.666	100,0	2,4

*Nedskrivningsprocenten angiver nedskrivningernes andel af udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger

Nedskrivninger for erhvervskunder er samlet set steget 41 mio. kr. i 2023. Medvirkende til dette er en stigning i de ledelsesmæssige skøn for erhverv på 129 mio. kr. Dette relaterer sig hovedsageligt til øget stress af erhvervskunder med ejendomssponsering. Uden de ledelsesmæssige skøn observeres der således en reduktion på 88 mio. kr. for erhvervskunder i 2023.

Nedskrivninger for privatkunder er faldet 33 mio. kr. i 2023. Udviklingen sker med udgangspunkt i fald i de ledelsesmæssige skøn for privatkunder på 41 mio. kr., hvilket primært kan henføres til reduktion i det ledelsesmæssige skøn til konjunkturafmatning. Uden de ledelsesmæssige skøn observeres der således en stigning i nedskrivninger på 8 mio. kr. for privatkunderne i 2023.

Stadiefordelingen af Spar Nords udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger og nedskrivninger fremgår af figur 6.25.

Ved udgangen af 2023 udgør nedskrivningerne i stadie 1 og 2 en større andel (56%) end ved udgangen af 2022 (49%). Nedskrivningerne i stadie 3 er i 2023 faldet med 109 mio. kr., hvoraf de 37 mio. kr. relaterer sig til udviklingen i de ledelsesmæssige skøn. Udviklingen kan forklares både ved en generel positiv udvikling blandt Spar Nords svageste kunder og ved en reallokering af de ledelsesmæssige skøn fra stadie 3 til stadie 1 og 2.

Nedskrivningerne i stadie 1 og 2 er samlet set steget med 116 mio. kr. Reallokeringen af ledelsesmæssige skøn bidrager med 124 mio. kr. af disse.

Figur 6.25

Stadiefordelt udvikling i udlån og garantier ekskl. reverse og nedskrivninger

Mio. kr.	2023		2022	
	Udlån og garantier	Nedskrivninger	Udlån og garantier	Nedskrivninger
Stadie 1	58.480	391	52.356	247
Stadie 2	8.855	540	15.204	567
Stadie 3	1.529	742	1.730	851
I alt	68.864	1.673	69.290	1.666

Udover de modelberegnedede nedskrivninger foretager banken et ledelsesmæssigt skøn, der supplerer nedskrivningerne med det, som modellerne ikke kan tage højde for af særlige forhold i omverdenen.

Banken har i løbet af 2023 øget de ledelsesmæssige skøn med 88 mio. kr. til i alt 662 mio. kr. Dette beløb relaterer sig til fire overordnede områder som vist i figur 6.26.

Sektion 6

Kreditrisiko

Figur 6.26

Ledelsesmæssige skøn

2023	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Mio. kr.				
Konjunkturafmatning	107	121	146	375
Erhvervsejendomme	116	31	8	155
ESG	22	14	37	73
Modelusikkerhed	40	19	0	59
Jordpriser	0	0	0	0
Inflation, lav vækst og ejendomspriser	0	0	0	0
Ledelsesmæssige skøn i alt	286	185	191	662

2022	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Mio. kr.				
Konjunkturafmatning	0	0	0	0
Erhvervsejendomme	0	0	0	0
ESG	0	0	0	0
Modelusikkerhed	34	65	0	98
Jordpriser	0	0	41	41
Inflation, Lav vækst og Ejendomspriser	44	204	187	434
Ledelsesmæssige skøn i alt	78	268	228	574

Det klart største ledelsesmæssige skøn ligger under overskriften Konjunkturafmatning og udgør 375 mio. kr. ultimo 2023. Skønnet er til afdækning af forhøjet kreditrisiko grundet den økonomiske usikkerhed og er en omdøbning af det tidligere skøn inflation, Lav vækst og Ejendomspriser. Udviklingen i 2023 (-60 mio. kr.) tilskrives, at beregningerne til de nye skøn Erhvervsejendomme og ESG er blevet udskilt heraf, så samlet set har der været en mindre forøgelse af dette skøn (+ 6 mio. kr.)

Banken har i 2023 tilføjet et ledelsesmæssigt skøn relateret til Erhvervsejendomme, der ultimo 2023 udgør 155 mio. kr. Det er det højere renteniveau og usikkerheden omkring det fremtidige prisniveau, som er baggrunden for dette skøn. Tidligere blev erhvervskunder med ejendomseksponering stresset som en del af det tidligere skøn inflation, lav vækst og ejendomspriser, men skønnet er nu udskilt for sig selv. I løbet af 2023 er skønnet til erhvervskunder med ejendomseksponeringer forøget med 125 mio. kr.

Derudover har banken i 2023 tilføjet et ledelsesmæssigt skøn relateret til ESG, specificeret ved usikkerheden omkring, hvordan landbruget og transportbranchen vil blive påvirket af implementeringen af CO₂-afgifter i 2025. Dette skøn udgør 73 mio. kr. ultimo 2023. Disse brancher var også en del af det tidligere skøn inflation, lav vækst og ejendomspriser, men usikkerheden omkring ESG vurderes nu at være størst for disse to brancher. Skønnet til landbruget og transportbranchen er i 2023 forøget med 37 mio. kr.

Sluttelig har banken et ledelsesmæssigt skøn relateret til modelusikkerhed, der udgør 59 mio. kr. ultimo 2023. Bankens ratingmodeller har historisk

udvist utilsigtet volatilitet i tilpasningen af risikoniveauet via makrovariable, hvorfor der er afsat et beløb til afdækning af den øgede risiko. Udviklingen i 2023 (-39 mio. kr.) tilskrives reduceret sandsynlighed for misligholdelse, der medfører reduceret skøn. Metoden til opgørelse af skønnet er fastholdt i 2023, da det vurderes retvisende for usikkerhed forbundet med modelberegning.

Stadieforskydningen af de ledelsesmæssige skøn hovedsageligt fra stadie 2 til stadie 1 kan henføres til, at det er vurderet relevant fremadrettet at ensrette hensættelsen af skønnene til det stadie, som kunderne i beregningen optræder i på nuværende tidspunkt. I nogle beregninger har der hidtil været hensat i det stadie som kunderne ender i efter, at de er blevet stresset.

Spar Nord har i 2023 realiseret et fald i udlån og garantier til kunder med individuelle nedskrivninger på 201 mio. kr. De værdiforringede fordringer udgør ultimo 2023 2,2% af de samlede udlån og garantier ekskl. reverse mod 2,5% i 2022.

Opgørelsen af værdiforringede fordringer ses i figur 6.27. Den samlede værdiregulering skal suppleres med beregnede nedskrivninger i stadie 1 og 2 på 931 mio. kr. i 2023.

Figur 6.27

Værdiforringede fordringer

2023	Udlån og garantier	Nedskrevet
Mio. kr.		
Konkurs	41	18
Inkasso og rekonstruktion mv.	54	27
Finansielle vanskeligheder i øvrigt	1.434	697
Værdiforringet i alt	1.529	742
Nedskrivninger i stadie 1 og 2		931
Samlet nedskrivning		1.673

2022	Udlån og garantier	Nedskrevet
Mio. kr.		
Konkurs	25	12
Inkasso og rekonstruktion mv.	77	19
Finansielle vanskeligheder i øvrigt	1.628	820
Værdiforringet i alt	1.730	851
Nedskrivninger i stadie 1 og 2		814
Samlet nedskrivning		1.666

6.5.2 Driftspåvirkning

Driftspåvirkning udtrykker kreditformidlingens effekt på driftsresultatet. Driftspåvirkningen udtrykker årets tab og nedskrivninger/hensættelser efter tilbageførsel og regulering af underkurs på overtagne eksponeringer samt indtægtsførte renter på nedskrevne lån og indbetalinger på tidligere bogførte tab. Figur 6.28 viser udviklingen i driftspåvirkningen og afskrivninger fordelt på brancher. I figuren er et negativt tal udtryk for en positiv effekt (indtægt), og et positivt tal er en negativ effekt (tab).

Sektion 6

Kreditrisiko

Figur 6.28

Udvikling i driftspåvirkning af tab og nedskrivninger på udlån og garantier fordelt på brancher

Mio. kr.	2023		2022	
	Driftspåvirkning	Afskrivninger	Driftspåvirkning	Afskrivninger
Offentlige myndigheder	0	0	0	0
Landbrug, jagt og skovbrug	-85	11	-79	7
Fiskeri	-1	0	0	0
Industri og råstofudvinding	148	13	32	5
Energiforsyning	-6	0	2	0
Bygge og anlæg	40	2	6	2
Handel	21	18	-28	19
Transport, hoteller og restauranter	-23	4	1	3
Information og kommunikation	3	2	3	1
Finansiering og forsikring	-78	7	6	6
Fast ejendom	39	9	44	1
Øvrige erhverv	-44	2	-2	16
Erhverv i alt	14	67	-15	59
Private i alt	-47	39	92	48
I alt	-33	107	78	107

Den samlede driftspåvirkning af tab og nedskrivninger beløb sig til en indtægt på 33 mio. kr. i 2023, svarende til -0,04% af de samlede udlån og garantier. De 33 mio. kr. i driftspåvirkning fordeler sig med en indtægt på 47 mio. kr. på privatkunder (inkl. Sparxpres), en udgift på 100 mio. kr. på erhvervs-kunder (uden landbrug) og en indtægt på 85 mio. kr. på landbrugskunder.

Der er i 2023 afskrevet 107 mio. kr. hvilket er tilsvarende niveauet for 2022. Det er særligt brancherne handel og industri, der har medført afskrivninger, hvilket kan relateres til flere enkeltkunder.

6.6 Non-performing loans

En eksponering defineres som Non-Performing Loan (NPL), hvis følgende er gældende:

- Eksponeringen har været i restance (dvs. hvis ethvert beløb af enten rente, gebyr eller afdrag ikke er betalt) i mere end 90 dage, eller
- Det vurderes usandsynligt, at debitor fuldt ud opfylder sine betalingsforpligtelser, uden at realisere sikkerheder.
- Herudover defineres stadie 3-eksponering i IFRS 9 altid som NPL, også selvom ovenstående kriterier ikke er opfyldt.

Figur 6.29 viser en opgørelse af bankens NPL.

Figur 6.29

NPL-ratio

	2023	2022
NPL (mio. kr.)	1.458	1.627
Eksponering (mio. kr.)	73.110	69.952
NPL-ratio	2,0	2,3

Figuren viser, at banken i 2023 har eksponeringer kategoriseret som NPL for 1,5 mia. kr., og holdes dette op imod bankens samlede eksponering, giver dette en NPL-ratio på 2,0.

Kreditlempelse

Eksponeringer, der er markeret som NPL, kan blive kreditlempet for at øge sandsynligheden for, at kunden kan overholde sine forpligtelser.

En udlånsfacilitet defineres som kreditlempet, hvis der grundet låntagers økonomiske problemer er givet lempeligere vilkår på rente og/eller ydelse eller, hvis der er sket en refinansiering med lempeligere vilkår. Enhver kreditlempelse skal bevilges i Kreditkontoret. Kunder med bevilgede kreditlempede eksponeringer bliver automatisk markeret for OIK.

Udover decentral registrering foretages der central overvågning og periodisk rapportering af svag- og OIK-markerede kunder med indikation på kreditlempelse.

I figur 6.30 vises en opgørelse over kreditlempede udlån opdelt i performing og non-performing samt på erhvervs-, og privatkunder.

Figur 6.30

Kreditlempede udlån

Mio. kr.	2023		
	Erhverv	Private	I alt
Non-Performing	65	179	245
Performing	0	2	2
I alt	65	181	246

2022

Mio. kr.	2022		
	Erhverv	Private	I alt
Non-Performing	82	171	253
Performing	1	0	1
I alt	82	172	254

Som vist i figur 6.31, er eksponeringer med rentestop i årets løb faldet fra 213 mio. kr. ultimo 2022 til 177 mio. kr. ultimo 2023.

Sektion 6

Kreditrisiko

Figur 6.31

Udvikling i tab og værdireguleringer samt lån med rentestop

Mio. kr.	2023	2022
Udlån og garantier, brutto, ultimo	80.734	79.800
Årets tab og nedskrivninger i alt	-33	78
- i % af udlån og garantier	0,0	0,1
Nedskrivningskonto	1.673	1.666
- i % af udlån og garantier	2,1	2,1
Kontraktuelle udlån med rentestop, ultimo	177	213
- i % af udlån og garantier	0,2	0,3
Nedskrivningskonto i % af kontraktuelle udlån med rentestop	943	782

6.7 Kreditrisiko mod finansielle modparter

Som et led i handel med værdipapirer, valuta og afledte finansielle instrumenter samt betalingsfor- midling mv. opstår der kreditrisiko mod finansielle modparter.

Spar Nords ledelse bevilger lines på kreditrisiko mod finansielle modparter under hensyntagen til den enkelte samhandelspartners risikoprofil, rating, størrelse og soliditet. For modparter, som er under Finanstilsynets tilsynspligt, udgør engagements- grænsen 1,0 mia. kr. Denne grænse gælder dog ikke for engagementer med stat, regioner, kommuner, investeringsforeninger, som er fuldt egenkapitalfinansierede og kunder under tilsyn, og som har en officiel rating på investment grade niveau. Ved denne type engagementer er det den lovgivnings- mæssige grænse, der er gældende. Risici og lines på finansielle instrumenter følges dagligt.

En væsentlig kilde til finansiell kreditrisiko er bankens mellemværender med kreditinstitutter. Kreditrisi- koen er rettet mod danske og udenlandske kredit- institutter, som banken har samhandel med.

Figur 6.32 viser Spar Nords tilgodehavender i kredit- institutter fordelt på produkttype, og figur 6.33 viser fordelingen på forskellige ratingklasser.

Figur 6.32

Tilgodehavender i kreditinstitutter fordelt på produkttype

Mio. kr./%	2023	2022	2023	2022
Indskudsbeviser	0	0	0,0	0,0
Reverse repoforretninger	1.440	1.620	56,9	53,1
Deposits og unoterede obligationer	375	649	14,8	21,3
Løbende konti	141	217	5,6	7,1
CSA konti mv.	246	260	9,7	8,5
Markedsværdi på derivater	329	306	13,0	10,0
Tilgodehavender i kreditinstitutter	2.530	3.052	100,0	100,0

Figur 6.33 viser, at 81,1% af Spar Nords mellemvæ- render med kreditinstitutter vedrører institutter med rating på A eller højere. Mellemværender med kre- ditinstitutter uden rating kan hovedsageligt henfø- res til danske pengeinstitutter. Øvrige risici kan alt overvejende henføres til clearingcentraler.

Figur 6.33

Tilgodehavender i kreditinstitutter fordelt på rating

Mio. kr./%	2023	2022	2023	2022
AAA	1.440	1.620	56,9	53,1
AA	246	318	9,7	10,4
A	366	438	14,5	14,4
BBB	102	176	4,0	5,8
BB-B	0	0	0,0	0,0
Uden rating	376	501	14,8	16,4
Tilgodehavender i kreditinstitutter	2.530	3.052	100,0	100,0

6.8 Modpartsrisiko for derivathandel

Modpartsrisiko er risikoen for tab som følge af, at en finansiell modpart eller institutionel kunde mislig- holder sine forpligtelser i henhold til en indgået fi- nansiell kontrakt. Herudover kan der opstå afvik- lingsrisici i forbindelse med indgåelse og afvikling af finansielle kontrakter, idet udveksling af hovedstole i forskellige valutaer ikke nødvendigvis sker på samme tid eller, at værdipapirer ikke modtages samtidig med betaling herfor.

Udnyttelse af lines til finansielle modparter, jf. figur 6.34, opgøres brutto og beregnes som vægtede hovedstole af samtlige indgåede forretninger, hvortil lægges summen af alle positive markeds- værdier, mens negative markedsværdier ikke mod- regnes. Størrelsen af hovedstolsvægten for de en- kelte finansielle forretninger beregnes ud fra volati- liteten på henholdsvis rente og valuta, ligesom der tages hensyn til, hvor lang restløbetiden er på den finansielle forretning.

Figur 6.34 viser Spar Nords modpartsrisiko før og ef- ter netting og modtagne sikkerheder. Ultimo 2023 opgøres bankens eksponering efter netting og col- lateral til 294 mio. kr. mod 103 mio. kr. ultimo 2022.

Figur 6.34

Modpartsrisiko for derivathandel

Mio. kr.	2023	2022
Derivat med positiv markedsværdi	465	444
Netting*	70	208
Eksponering efter netting	395	236
Collateral modtaget	101	133
Eksponering efter netting og collateral	294	103

* Netting under CSA-aftaler

Spar Nords forretningsgange angiver maksimal lø- betid for de enkelte finansielle forretninger, og der sker daglig opfølgning på overholdelse heraf, lige- som der sker daglig opfølgning på overholdelse af de bevilgede lines.

I forbindelse med bevilling og registrering af lines foretages der kontrol af, om registrerede lines er i henhold til bevilling. Herudover har banken en con- trollerafdeling, som foretager stikprøvekontrol af, om bevillinger, procedurer og forretningsgange overholdes.

Sektion 6

Kreditrisiko

6.8.1 Modpartsrisiko mod finansielle og institutionelle kunder

Inden lines til finansielle modparter og institutionelle kunder bevilges, foretages en grundig kreditvurdering af de finansielle modparter/institutionelle kunder baseret på det enkelte kreditinstituts/institutionelle kundes regnskaber. For udenlandske og større danske kreditinstitutter tages derudover i betragtning, hvordan kreditinstitutterne er ratet af internationale rating bureauer som Moody's, Standard & Poor's eller Fitch.

Såfremt et kreditinstitut eller en institutionel kundes rating falder eller tilbagekaldes, tages engagementet op til revurdering. Ligeledes kontrolleres ikke-ratede kreditinstitutters/institutionelle kunders regnskaber løbende, hvor et fald i modpartens egenkapital på mere end 5% medfører en revurdering af engagementet. Alle engagementer revurderes minimum hvert tredje år og alle engagementer med en størrelse, som har krævet Spar Nords Bestyrelses godkendelse, revurderes minimum én gang om året.

6.8.2 Rammer og sikkerhedsaftaler

Til imødegåelse af modpartsrisikoen clearer Spar Nord så mange forretninger som muligt via Central Clearing Counterparty (CCP), og der indgår i videst muligt omfang ramme-, netting- og sikkerhedsaftaler.

For udenlandske og større danske kreditinstitutter samt de institutionelle kunder vil netting- og rammeaftaler være de internationale ISDA Master Agreements, ofte med tilknyttede Credit Support Annex aftaler (CSA), i hvilke det aftales, at såfremt nettomarkedsværdien på indgåede finansielle kontrakter overstiger et for hver aftale individuelt fastsat maksimum, så skal der udveksles sikkerhed, der oftest vil være i form af kontant deponering i EUR eller DKK.

For de mindre danske kreditinstitutter vil disse aftaler følge rammeaftalen for valuta- og værdipapirforretninger, som er udarbejdet af Finans Danmark. Når det vurderes at være nødvendigt, tillige en sikkerhedsaftale, i hvilken det aftales, at såfremt nettomarkedsværdien på indgåede finansielle kontrakter overstiger et for hvert kreditinstitut individuelt fastsat maksimum, så skal der stilles sikkerhed, der oftest vil være i form af kontant deponering i DKK.

Herudover indgår der Global Master Repurchase Agreements (GMRA) til sikring af indgåede reverse repoforretninger.

For både de danske og de udenlandske sikkerhedsaftaler sker der daglig opfølgning og evt. udveksling af sikkerheder/repricing af forretninger i takt med udviklingen i indgåede forretningers markedsværdier. Herudover afvikler Spar Nord, så vidt det er muligt, indgåede forretninger via CLS, VP

eller Euroclear, hvorved afviklingsrisici minimeres mest muligt.

6.9 ECAI

Som ekstern leverandør af kreditvurderinger (ECAI) anvendes Standard & Poor's Ratings Services til at levere kreditvurderingsoplysninger på lande, modparter og udstedelser.

Ratingoplysninger anvendes som en integreret del af dataflowet hos Spar Nords datacentral, der modtager eksterne kreditvurderinger fra Standard & Poor's Ratings Services via SIX Financial.

Der foretages løbende en IT-opdatering af kreditvurderingerne fra Standard & Poor's Ratings Services.

Konverteringen af kreditvurderingsklasser til kreditkvalitetstrin tager afsæt i European Banking Authority's (EBA) konverteringstabel. Det enkelte kreditkvalitetstrin tilknyttes en vægt, som eksponeringerne på de enkelte kreditkvalitetstrin skal vægtes med ved opgørelsen af den samlede risikoeksponering under standardmetoden for kreditrisiko i henhold til CRR artikel 111-134.

Figur 6.35 viser ECAI-eksponering før og efter fradrag.

Figur 6.35

ECAI eksponering før og efter fradrag

Mio. kr.	Eksponering	Eksponering
		efter ECAI risikovægtet
Institutter	1.931	703
Særligt dækkede obligationer	10.512	1.051
Kortsigtet kreditvurdering	374	191
Øvrige	993	876
I alt	13.810	2.821

Mio. kr.	Eksponering	Eksponering
		efter ECAI risikovægtet
Institutter	1.198	569
Særligt dækkede obligationer	6.773	677
Kortsigtet kreditvurdering	725	342
Øvrige	7	1
I alt	8.703	1.590

Sektion 7

Markedsrisiko

Udvikling i 2023

2023 har været et år med makroøkonomisk usikkerhed, ændringer i rentestrukturen og aftagende vækstforventninger, der har skabt betydelig volatilitet på de finansielle markeder.

Sammenlignet med ultimo 2022 er nettorenterisikoen reduceret med 21 mio. kr. til 38 mio. kr. ultimo 2023. Spar Nord har gennem hele året aktivt begrænset renterisikoen som følge af stor usikkerhed angående renteutviklingen over året. Den gennemsnitlige renterisiko for 2023 opgøres til 20 mio. kr. mod 62 mio. kr. i 2022.

Kreditspændrisikoen i handelsbeholdningen er ultimo 2023 opgjort til 251 mio. kr., hvilket er på niveau med ultimo 2022.

Nettobeholdningen af obligationer er i 2023 forøget med 8,5 mia. kr. i forhold til ultimo 2022. Heraf består 7,8 mia. kr. af AAA-ratede obligationer.

Valutarisikoen er reduceret med 67 mio. kr. set i forhold til ultimo 2022. Valutarisikoen har gennem året hovedsageligt bestået i valutarisiko mod EUR, hvorfor valutarisikoen betragtes som lav.

Aktierisikoen i handelsbeholdningen er i 2023 forøget med 34 mio. kr. til 121 mio. kr. Spar Nord har i gennem hele 2023 haft en undervægt i aktier og begrænset udnyttelse af interne rammer, som følge af forventningerne til udviklingen på aktiemarkedet.

Beholdningen af anlægsaktier uden for handelsbeholdningen og aktier i associerede selskaber er i 2023 forøget med 234 mio. kr. til 2,6 mia. kr., hvilket hovedsageligt kan tilskrives en positiv udvikling i DLR Kredit og Danske Andelskassers Bank.

NETTORENTERISIKO

38 mio. kr.

2022: 59 mia. kr.

KREDITSPÆNDRISIKO

251 mio. kr.

2022: 252 mio. kr.

OBLIGATIONSBEHOLDNING

31,2 mia. kr.

2022: 22,7 mia. kr.

AKTIEBEHOLDNING

2,7 mia. kr.

2022: 2,5 mia. kr.

Definition af markedsrisiko

Markedsrisiko er en samlet betegnelse for risikoen for tab som følge af, at værdien af en portefølje af finansielle instrumenter ændres grundet kurs- og prisændringer på de finansielle markeder.

Markedsrisici kan opdeles i:

- Renterisiko
- Kreditspændrisiko
- Valutarisiko
- Aktierisiko
- Råvarerisiko
- Optionsrisiko
- Egne ejendomme

Spar Nord handler og tager positioner i produkter, der indebærer en række markedsbaserede risici. De fleste af Spar Nords aktiviteter vedrørende omsætning og positionstagning omfatter relativt enkle produkter, hvoraf rentebaserede produkter er de mest handlede. Spar Nord handler også og tager positioner i aktier og valutainstrumenter, mens handel med råvarederivater alene foretages på vegne af kunder.

Sektion 7

Markedsrisiko

7.1 Markedsrisikopolitik

Markedsrisikopolitikken fastlægger Spar Nords overordnede risikoprofil for markedsrisiko samt den overordnede organisatoriske ansvarsfordeling på markedsrisikoområdet med henblik på lønsomt at understøtte forretningsmodellen.

Politikken identificerer og afgrænser de forskellige former for markedsrisici, og der angives specifikke grænser for, hvor stor risiko banken ønsker at påtage sig. Markedsrisici udgøres af:

- Renterisiko inden for og uden for handelsbeholdningen
- Kreditspændrisiko på obligationsporteføljen
- Aktierisiko inden for og uden for handelsbeholdningen
- Valutarisiko
- Optionsrisiko
- Råvarerisiko

Politikken beskriver, hvilke typer af risici banken henregner til markedsrisikoområdet. Bestyrelsen har udformet retningslinjer til direktionen, der beskriver, hvilke metoder de forskellige risikomål opgøres efter.

7.1.1 ESG-risiko

ESG-risiko indgår som en naturlig del af bankens risikostyring på markedsrisikoområdet. ESG-risiko er relateret til de risici, der er forbundet med investering i virksomheder, der ikke formår at tilpasse sig miljømæssige, sociale og governance relaterede forhold.

Som en del af styring af bankens positioner foretages der en vurdering af ESG-forhold, hvilket er en væsentlig aktivitet for at reducere tab af markedsværdier som følge af klimamæssige fysiske- og omstillingsrisici eller sociale og etiske spørgsmål, der kan ramme virksomheder, der ikke formår at tilpasse sig udviklingen i omverdenen.

I bankens markedsrisikopolitik er det bestemt, at der skal arbejdes med involvering og aktivt ejerskab for at fremme bæredygtighed, samt anvendes eksklusion, hvor det er nødvendigt. Eksklusionslisten indeholder oplyste selskaber, der ikke må foretages investeringer i. Ved investering i statsobligationer følger Spar Nord FN- og EU-sanktioner og udelukker lande, hvor der er sanktioner mod investering i statsobligationer og/eller øvrige værdipapirer.

7.2 Styring, overvågning og rapportering

Til den daglige styring af markedsrisici er der etableret et sæt retningslinjer med tre niveauer. På første niveau definerer bestyrelsen rammerne for Spar Nord, der uddelegeres til direktionen. På næste niveau videredelegerer direktionen til bankens øvrige enheder, hvoraf Handelsområdet er den største enhed. På tredje og sidste niveau tildeles direktørerne i Handelsområdet rammer, som de skal disponere indenfor.

Økonomiafdelingen har ansvaret for at måle, overvåge, kontrollere og rapportere markedsrisici. Markedsrisici styres og overvåges gennem et integreret risikostyringssystem, hvor der dagligt følges op på alle markedsrisici på alle enheder underlagt retningslinjerne. Der sker opfølgning intraday og end of day.

Ved overskridelse af retningslinjer informeres den ansvarlige enhed. Dertil informeres direktør for Handelsområdet, direktionen og i sidste instans bestyrelsen afhængigt af, i hvilket af de førnævnte niveauer rammerne er blevet brudt. Bankens risikostyringsfunktion informeres ved alle overskridelser.

Udvikling i risikoniveauer samt gevinst eller tab rapporteres regelmæssigt til direktion og bestyrelse.

Spar Nord har en front-to-back løsning til styring af markedsrisiko, hvilket betyder, at både risikotagende og kontrollerende forretningsenheder er på samme platform, hvilket bidrager til en effektiv styring af markedsrisici.

7.3 Renterisiko

Renterisiko er risikoen for tab som følge af udsving i renten. Spar Nords primære kilde til renterisiko uden for handelsbeholdningen stammer fra bankforretninger som ind- og udlån, obligationer, leasingkontrakter, repo- og reverse repoforretninger, strategiske lån samt evt. afdækningsforretninger hertil. Renterisikoen inden for handelsbeholdningen opstår ved handel og positionstagning i obligationer og renterelaterede derivater som renteswaps, futures og standard renteoptioner.

Renterisikoen både inden for og uden for handelsbeholdningen opgøres på baggrund af varighedsmål. Til brug for styring af beholdningen af konverterbare danske realkreditobligationer anvendes modelberegnete risikonøgletal, der tager højde for det indbyggede optionselement. For renteoptioner er ovennævnte nøgletal suppleret med de væsentligste risikofaktorer, som udtrykker følsomheden i optionspræmien ved ændringer i de underliggende parametre.

For renterisiko uden for handelsbeholdningen afdækker banken så vidt muligt renterisikoen ved blandt andet låneoptagelse af efterstillet kapital i fast rente. Renteswaps anvendes også til afdækning af renterisiko uden for handelsbeholdningen. Dertil indgår indlansprodukter med fastrente i afdækningsstrategien.

Renterisikoen vurderes dagligt, og dispositioner træffes ud fra forventningerne til den makroøkonomiske og konjunkturmæssige situation. Renterisiko i fremmed valuta omregnes til danske kroner, og ved opgørelsen af nettorenterisikoen modregnes den negative renterisiko i den positive renterisiko.

Sektion 7

Markedsrisiko

7.3.1 Udvikling i renterisiko

Figur 7.1 viser den samlede nettorenterisiko i Spar Nord ved en stigning i renten på 1,0 procentpoint. Det vil sige en parallelforskydning af samtlige rentekurver. En positiv renterisiko betyder, at bankens positioner taber markedsværdi ved en rentestigning og påvirkes omvendt positivt ved et rentefald.

Figur 7.1
Udvikling i renterisiko
Mio. kr.

Bankens nettorenterisiko har i et historisk perspektiv været neutraliseret i store dele af 2023 som følge af en aktiv strategi om at begrænse risikoen grundet usikkerhed om renteutviklingen i markedet.

Spar Nord beregner renterisikoen i forhold til løbetid og valuta. Dette viser risikoen for ændringer i et afgrænset tidsinterval på rentekurven.

Figur 7.2
Renterisiko fordelt på løbetid og valuta

Mio. kr.	Kort Op til 2 år	Mellem 2 til 7 år	Lang Over 7 år	I alt
DKK	1	2	17	21
EUR	13	8	-6	15
Øvrige	3	-1	0	3
I alt	18	9	11	38

Mio. kr.	Kort Op til 2 år	Mellem 2 til 7 år	Lang Over 7 år	I alt
DKK	8	13	22	43
EUR	11	17	-12	15
Øvrige	1	-1	0	0
I alt	20	29	10	59

Figur 7.2 viser renterisikoen fordelt på de enkelte tidsintervaller ved en stigning i renten på 1,0 procentpoint. Spar Nord har ultimo 2023 en positiv renterisiko på 21 mio. kr. i danske kroner, 15 mio. kr. i euro og 3 mio. kr. i øvrige valuta. Den samlede renterisiko opgøres ultimo 2023 til 38 mio. kr., hvilket er en reduktion på 21 mio. kr. i forhold til ultimo 2022.

7.3.2 Renterisiko inden for handelsbeholdningen

Renterisiko på positioner i handelsbeholdningen stammer primært fra obligationer, renteswaps, futures og optioner.

Det fremgår af figur 7.3, at nettorenterisikoen inden for handelsbeholdningen er positiv med 39 mio. kr.

ultimo 2023, hvilket er et fald på 19 mio. kr. i forhold til 2022. Spar Nord har ultimo 2023 en positiv renterisiko inden for handelsbeholdningen på 34 mio. kr. i danske kroner, 1 mio. kr. i euro og 4 mio. kr. i øvrige valuta.

Figur 7.3
Renterisiko inden for handelsbeholdningen

Mio. kr.	Kort Op til 2 år	Mellem 2 til 7 år	Lang Over 7 år	I alt
DKK	21	1	12	34
EUR	12	-2	-8	1
Øvrige	4	0	0	4
I alt	37	-2	4	39

Mio. kr.	Kort Op til 2 år	Mellem 2 til 7 år	Lang Over 7 år	I alt
DKK	12	28	13	52
EUR	9	9	-13	5
Øvrige	1	0	0	1
I alt	22	36	0	58

7.3.3 Renterisiko uden for handelsbeholdningen

Renterisiko på positioner uden for handelsbeholdningen stammer fra fastforrentede ind- og udlån fra almindelige bankforretninger, reverse- og repo-forretninger, pengepolitiske lån, obligationer, renterisiko relateret til bankens funding inkl. efterstillede kapitalindskud og udstedte obligationer.

Figur 7.4 viser nettorenterisikoen uden for handelsbeholdningen ved en stigning i renten på 1,0 procentpoint fordelt på løbetid og valuta. Renterisiko uden for handelsbeholdningen er ultimo 2023 negativ 1 mio. kr. med underliggende negativ renterisiko i danske kroner på 13 mio. kr. og 1 mio. kr. i øvrige valuta og positiv renterisiko i euro på 14 mio. kr.

Figur 7.4
Renterisiko uden for handelsbeholdningen

Mio. kr.	Kort Op til 2 år	Mellem 2 til 7 år	Lang Over 7 år	I alt
DKK	-20	1	6	-13
EUR	2	10	2	14
Øvrige	-1	-1	0	-1
I alt	-19	11	7	-1

Mio. kr.	Kort Op til 2 år	Mellem 2 til 7 år	Lang Over 7 år	I alt
DKK	-3	-15	9	-9
EUR	1	8	1	10
Øvrige	0	-1	0	-1
I alt	-2	-7	9	0

Spar Nord arbejder yderligere med to risikomål til styring af renterisiko uden for handelsbeholdningen, henholdsvis ændring i nettorenteindtægter (NII) og ændringen i den økonomiske værdi af egenkapitalen (EVE).

Sektion 7

Markedsrisiko

NII måler påvirkningen på resultatopgørelsen ved en rentec ændring på 1,0 procentpoint på alle balanceposter uden for handelsbeholdning over en periode på 365 dage. NII ultimo 2023 er opgjort til 86 mio. kr. mod -44 mio. kr. ultimo 2022. Bemærk, at NII større end nul svarer til en negativ indtjeningspåvirkning i nettorenteindtægterne, mens NII mindre end nul svarer til en positiv indtjeningspåvirkning i nettorenteindtægterne.

EVE baseres på et regulatorisk defineret stressscenarie og opgjort som ændring af nettomarkedsværdien for aktiver og passiver på balancen samt derivater uden for handelsbeholdningen. EVE er opgjort til 68 mio. kr. ultimo 2023 mod 73 mio. kr. ultimo 2022.

7.3.4 Kreditspændrisiko

Kreditspændet måler kreditværdigheden hos obligationsudsteder og udtrykker det merafkast, der er krævet af investorer for at påtage sig en risiko i eksempelvis en realkreditobligation frem for en statsobligation. Et kreditspænd på en udstedt obligation udledes af den effektive rente, der sættes i forhold til en risikofri referencerente. Forskellen på disse to renter er lig med kreditspændet.

Kreditspændrisikoen er dermed risikoen for, at kreditspændene på udstederne i obligationsbeholdningen ændrer sig. Tab kan eksempelvis opstå som følge af, at kreditrisikoen (kreditspændet) på realkreditobligationer stiger i forhold til den risikofrie referencerente. Risikoen er også relevant for obligationer, hvor den generelle renterisiko er afdækket samt for obligationer med variabel rente.

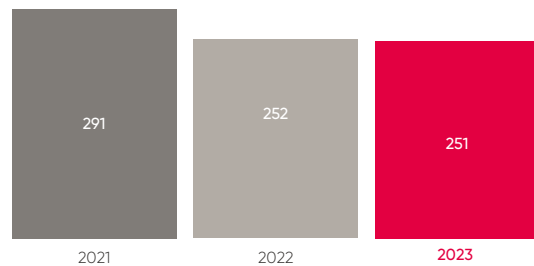
Spar Nord anvender Finanstilsynets model for opgørelse af kreditspændrisiko. Modellen angiver forskellige stressværdier for udvidelse i kreditspænd, der er afhængig af obligationstypen. Statsobligationer stresses med 25 bp., realkreditobligationer stresses med 50 bp. og kredit- og finansobligationer stresses med 100 bp.

Med udgangspunkt i ovenstående stressscenarie er kreditspændrisikoen i handelsbeholdningen opgjort til 251 mio. kr. ultimo 2023. Dette er på niveau med 2022, hvor kreditspændrisikoen i handelsbeholdningen var 252 mio. kr.

Banken monitorer herudover kreditspændrisikoen uden for handelsbeholdningen.

Udviklingen i kreditspændrisikoen i handelsbeholdningen er illustreret i figur 7.5.

Figur 7.5
Kreditspændrisiko
Mio. kr.

7.3.5 Øvrige renterisikomål

Spar Nord har fastsat mål for ændringer i rentestrukturen, da det almindelige renterisikomål forudsætter en parallel ændring af hele rentekurven. Banken måler også konveksitetsrisikoen på de rentebærende fordringer. Varigheden, som danner grundlag for det almindelige renterisikomål, udtrykker priskurvens hældning, mens konveksiteten er et udtryk for rentekurvens krumning.

Sektion 7

Markedsrisiko

Figur 7.6

Obligationsbeholdning

	Oprindelse	Ratinggruppe	2023		2022	
			Mio. kr.	Andel	Mio. kr.	Andel
Realkreditobligationer			29.463	94,5	21.783	96,1
	Danmark	AAA	27.843	89,3	20.888	92,2
		A	1.033	3,3	887	3,9
		Unrated	8	0,0	8	0,0
	Sverige	AAA-AA	156	0,5	0	0,0
	Norge	AAA	423	1,4	0	0,0
Finansielle udstedere			1.242	4,0	712	3,1
	Danmark	AA-A	677	2,2	116	0,5
		BBB-Unrated	142	0,5	215	0,9
	Norge	A-BBB	37	0,1	118	0,5
	Sverige	Unrated	148	0,5	48	0,2
	Finland	A-Unrated	7	0,0	190	0,8
	Øvrige Europa	AAA-Unrated	230	0,7	24	0,1
Kreditobligationer			388	1,2	339	1,5
	Danmark	A-Unrated	44	0,1	39	0,2
	Andre	AA-Unrated	344	1,1	299	1,3
Statsobligationer			87	0,3	-176	-0,8
	Danmark	AAA	10	0,0	-218	-1,0
	Europa	AAA	76	0,2	42	0,2
	Udenfor Europa	AAA	1	0,0	1	0,0
I alt			31.180	100,0	22.657	100,0
Egne obligationer	Danmark	A-Unrated	11		11	

7.3.6 Obligationsbeholdning

Spar Nords obligationsbeholdning består primært af realkreditobligationer med en høj rating. Derudover indgår der også obligationer fra finansielle udstedere, kreditobligationer og statsobligationer samt en mindre beholdning af egne obligationer.

Bankens samlede obligationsbeholdning og sammensætning er vist i figur 7.6, og figur 7.7 viser beholdningen fordelt på rating.

Den samlede obligationsbeholdning er forøget med 8,5 mia. kr. sammenlignet med ultimo 2022 til 31,2 mia. kr. i 2023. Underliggende er der sket en begrænset forskydning i sammensætningen, og obligationsbeholdningen er primært forøget med AAA ratede realkreditobligationer.

Obligationsbeholdningen består af 94,5% realkreditobligationer, 4,0% obligationer fra finansielle udstedere og 1,2% fra kreditobligationer samt 0,3% fra statsobligationer.

Som det fremgår af figur 7.7, har 91,3% af bankens obligationsbeholdning ultimo 2023 en AAA-rating, hvilket er på niveau med 2022. Sammensætningen er et resultat af at den øgede usikkerhed i markedet, der medfører, at banken placerer sine midler i instrumenter med en lavere kreditrisiko.

Figur 7.7

Obligationsbeholdning fordelt på rating*

Mio. kr./%	2023	2022	2023	2022
AAA	28.482	20.712	91,3	91,4
AA	485	67	1,6	0,3
A	1.615	1.189	5,2	5,2
BBB	285	207	0,9	0,9
BB	131	129	0,4	0,6
B	14	15	0,0	0,1
CCC	4	2	0,0	0,0
Uden rating	164	336	0,5	1,5
Obligationer i alt	31.180	22.657	100,0	100,0

*) Obligationsbeholdning tillagt køb og salg på spot og termin

Sektion 7

Markedsrisiko

7.4 Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for tab på positioner i valuta som følge af ændringer i valutakurserne. Valutaoptioner indgår i opgørelsen med den deltajusterede position.

Valutarisikoen er vist i figur 7.8. Beregningen tager udgangspunkt i, at alle valutakurser ændrer sig i en ugunstig retning med 2,0%, hvilket ultimo 2023 vil medføre et tab på 1,5 mio. kr.

Af figur 7.8 fremgår det, at bankens valuta-position er reduceret fra 141 mio. kr. i 2022 til 74 mio. kr. i 2023. Samlet set er valutarisikoen på et lavt niveau.

Figur 7.8

Valuta

Mio. kr.	Valutaposition		Valutarisiko	
	2023	2022	2023	2022
EUR	18	109	0,4	2,2
SEK	4	2	0,1	0,0
USD	14	11	0,3	0,2
GBP	3	1	0,1	0,0
CHF	0	0	0,0	0,0
NOK	29	6	0,6	0,1
JPY	1	1	0,0	0,0
Øvrige valutaer	5	10	0,1	0,2
I alt	74	141	1,5	2,8

7.5 Aktierisiko

Aktierisiko er risikoen for tab som følge af ændringer i aktiekurserne. Aktiepositionerne er den beregnede nettoværdi af lange og korte aktiepositioner samt aktierelaterede instrumenter.

Opgørelsen af aktiepositionerne er fordelt på positioner inden for og uden for handelsbeholdningen.

7.5.1 Aktier inden for handelsbeholdningen

Aktier inden for handelsbeholdningen er aktier, som erhverves med handelshensigt.

Af figur 7.9 fremgår det, at beholdningen af aktier inden for handelsbeholdningen er forøget med 34 mio. kr. til 121 mio. kr. ultimo 2023, hvilket primært skyldes en forøgelse i beholdningen af børsnoterede aktier. Spar Nord har gennem hele 2023 haft en begrænset aktierisiko, som følge af forventningerne til udviklingen på markedet.

Figur 7.9

Aktierisiko inden for handelsbeholdningen

Mio. kr.	2023	2022
Børsnoterede aktier inden for handelsbeholdningen	92	64
Unoterede aktier inden for handelsbeholdningen	29	23
I alt	121	87

7.5.2 Aktier uden for handelsbeholdningen

Aktier uden for handelsbeholdningen er kendetegnet ved, at de ikke er erhvervet med handelshensigt. Desuden skelnes der mellem aktier i

strategiske samarbejdspartnere, herunder sektorselskaber, associerede selskaber samt øvrige aktier uden for handelsbeholdningen.

Aktier i strategiske samarbejdspartnere i den finansielle sektor er aktier i selskaber, som har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning inden for realkredit, betalingsformidling, investeringsforeninger mv. Deltagelse i de pågældende selskaber anses for at være en forudsætning for bankens drift.

I flere af sektorselskaberne omfordeles aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandel afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet.

Omfordelingen sker typisk med udgangspunkt i sektorselskabets indre værdi. Spar Nord regulerer på den baggrund den indregnede værdi af disse aktier, når der foreligger ny information, som understøtter en ændret dagsværdiansættelse. I andre sektorselskaber omfordeles aktierne ikke, men måles med udgangspunkt i en dagsværdi svarende til indre værdi eller anden anerkendt værdiansættelsesmetode, herunder diskontering af cashflow og markedsforventninger til egenkapitalforrentningskrav. Reguleringerne i værdierne af aktierne i disse selskaber indregnes i resultatopgørelsen.

Figur 7.10 viser opgørelsen af aktierisiko uden for handelsbeholdningen. Den samlede beholdning af aktier uden for handelsbeholdningen er forøget med 234 mio. kr. til 2,6 mia. kr. ultimo 2023.

Figur 7.10

Aktierisiko uden for handelsbeholdningen

Mio. kr.	2023	2022
Aktier i kredit- og finansieringsinstitutter	1.298	1.247
Aktier i adm.selskaber til investeringsforeninger	240	284
Aktier i betalingsformidlingsvirksomhed	21	27
Andre aktier	86	88
Aktier i strategiske samarbejdspartnere i alt	1.645	1.647
Realiseret gevinst	0	11
Urealiseret gevinst	109	116
Associerede selskaber	973	736
I alt	2.617	2.383

Aktier i strategiske samarbejdspartnere er på niveau med 2022.

Den øgede værdi af associerede virksomheder på 237 mio. kr. skyldes hovedsageligt tilkøb og værdireguleringer af Spar Nords ejerandel i Danske Andelskassers Bank.

7.6 Råvarerisiko

Spar Nord påtager sig ikke råvarerisiko, og der handles alene på vegne af kunder.

Sektion 7

Markedsrisiko

7.7 Optionsrisiko

Der anvendes derivater til afdækning og styring af Spar Nords risici. Heriblandt er optioner samt produkter, der indeholder en indbygget option. Optionsrisiciene stammer primært fra rente og valutaoptioner samt positioner i konverterbare realkreditobligationer.

Optionsrisici måles og styres ved opgørelse af positionernes delta-, gamma-, vega- og thetarisiko.

7.8 Følsomhedsanalyse

Figur 7.11 illustrerer, hvorledes Spar Nords resultatopgørelse vil blive påvirket, hvis renten ændrer sig, hvis aktiekurserne falder, eller hvis alle valutakurserne flytter sig i ugunstig retning.

Det fremgår af figur 7.11, at effekten af en rentestigning vil være et tab svarende til 0,2% af aktionærernes egenkapital. Desuden vil effekten af et fald på 10% af værdien af aktiebeholdningen inden for og uden for handelsbeholdningen resultere i et tab svarende til 2,0% af aktionærernes egenkapital.

Figur 7.11

Følsomhedsanalyse*

Mio. kr./%	Driftseffekt		Egenkapitaleffekt	
	2023	2022	2023	2022
Rentestigning på 1 procentpoint	-28	-46	-0,2	-0,4
Rentefald på 1 procentpoint	28	46	0,2	0,4
Aktiekursfald på 10 % i handelsbeholdningen	-9	-7	-0,1	-0,1
Fald i dagsværdi på 10 % for aktier udenfor handelsbeholdningen	-249	-249	-1,9	-2,2
Valutakursændring på 2 % i ugunstig retning	-1	-2	0,0	0,0

*) Følsomhedsoplysningerne medtager positioner i og uden for handelsbeholdningen fsa. rente- og valutarisiko. Den driftsmæssige effekt og effekten på aktionærernes egenkapital er beregnet efter skat.

7.9 Egne ejendomme

Ejendomme indregnes ved erhvervelsen til kostpris og måles efterfølgende til dagsværdi. Dagsværdi opgøres ud fra aktuelle markedsdata på baggrund af en afkastmodel, hvori ejendommens lejeindtægt og driftsomkostninger indgår, herunder administration og vedligeholdelse.

Driftsomkostninger og vedligeholdelse beregnes med udgangspunkt i den enkelte ejendoms stand, byggeår, materialevalg mv. Ud fra det beregnede driftsafkast og individuelt fastsat afkastprocent beregnes ejendommens dagsværdi. Afkastprocenten fastsættes med baggrund i den enkelte ejendoms beliggenhed, anvendelsesmuligheder og vedligeholdelsesstand mv.

Dagsværdien af den enkelte ejendom revurderes minimum en gang årligt med udgangspunkt i det aktuelle udlejningsmarked og renteniveau. Der indhentes ekstern vurdering fra ejendomsmægler til

understøttelse af beregninger af dagsværdien herunder de anvendte lejepriser og forrentningsprocenter.

I 2023 er der foretaget to frasalg af investerings- ejendomme med en samlet værdi på 65 mio. kr. For yderligere beskrivelse af den regnskabsmæssige behandling af ejendomme henvises til Årsrapporten 2023.

Figur 7.12 viser Spar Nords ejendomme fordelt efter afkastprocenter.

Figur 7.12

Afkast/forrentning

Mio. kr.	2023		2022	
	Antal ejendomme	Værdi Ultimo	Antal ejendomme	Værdi Ultimo
-> 7 %	10	164	13	217
7 % - 8 %	12	242	12	284
8 % - 9 %	7	100	10	105
9 % - >	9	39	5	16
I alt	38	546	40	622

De væsentligste forudsætninger ved beregning af dagsværdi af investerings- og domicilejendomme er afkastkrav og lejeniveau.

En forøgelse af afkastkrav på 0,5 procentpoint vil alt andet lige reducere dagsværdien med 36 mio. kr. ultimo 2023 mod 41 mio. kr. ultimo 2022.

En nedsættelse af lejeniveauet med 5% vil alt andet lige reducere dagsværdien med 27 mio. kr. ultimo 2023 mod 31 mio. kr. ultimo 2022.

Sektion 8

Operationel risiko

Udvikling i 2023

Spar Nord har gennem de seneste år iværksat en række foranstaltninger for at undgå, at bankens kunder bliver snydt af svindlere. Ekstern svig udgør en stor andel af de registrerede tab, hvilket er et udtryk for at svindlerne finder nye metoder og er særdeles aktive. Det er fortsat et fokusområde at oplyse og gøre bankens kunder opmærksomme på den høje svindelaktivitet samt finde nye tiltag, der kan begrænse de økonomiske tab.

Som digital virksomhed er IT-sikkerhed et stort fokuspunkt, og der arbejdes kontinuerligt med at styrke bankens IT-sikkerhed, hvor truslen fra de cyberkriminelle ikke er blevet mindre i en situation med krig i Europa.

Som en del af styring af bankens operationelle risiko arbejdes der kontinuerligt med, at styrke processer og kontrolmiljø, herunder bl.a. områder som hvidvask og terrorfinansiering, outsourcing, GDPR og datakvalitet.

Definition af operationel risiko

Operationel risiko er risikoen for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl, systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, herunder juridiske risici.

Operationel risiko omfatter desuden modelrisiko, der er risikoen for tab som følge af beslutninger, der hovedsagelig baseres på resultater fra interne modeller. De operationelle risici opstår ved fejl i udviklingen, gennemførelsen eller anvendelsen af sådanne modeller.

Risikoeksponeringen relateret til operationel risiko er baseret på basisindikatormetoden som anført i afsnit 4.4.

8.1 Politik for operationel risiko

Spar Nords bestyrelse fastlægger bankens politik for operationel risiko. Herunder fastlægges også risikoappetitten på området.

Målet med politikken for operationel risiko er at fremme en åben risikokultur blandt medarbejderne for derved at øge bevidstheden om operationelle risici. Politikken beskriver desuden, hvordan det sikres, at bestyrelsen og direktionen løbende orienteres om væsentlige risikoområder samt udviklinger.

Operationelle risici vurderes ud fra, hvor sandsynligt det er, at risikoen materialiserer sig i form af en operationel hændelse, samt hvilke konsekvenser dette kan medføre. Risikoappetitten for operationelle risici er i politikken fastlagt som værende lav, set i forhold til de øvrige risikotyper i banken.

8.2 Håndtering af operationelle risici

Alle aktiviteter i Spar Nord er forbundet med operationel risiko, hvorfor det er en væsentlig opgave at begrænse det operationelle risikoniveau mest muligt under hensyntagen til en sund fortsat drift af banken.

Operationel risiko styres på tværs af banken gennem et omfattende system af forretningsgange og kontrolforanstaltninger udarbejdet med henblik på at sikre et tilstrækkeligt kontrolmiljø.

Opfølgning og rapportering vedrørende operationel risiko er forankret i risikostyringsfunktionen, mens ansvaret for identificering og håndtering af risiciene ligger i første linje hos de forretningsansvarlige enheder. Der er således sikret funktionsadskillelse mellem udførelse og kontrol af aktiviteter.

Udover identificering af operationelle risici foretages der en systematisk registrering, kategorisering og rapportering af alle operationelle hændelser, der har medført et tab over 10.000 kr. Desuden foretages registrering af operationelle hændelser, der potentielt kunne have medført tab, men ikke har gjort det (nærvæd-hændelser). Til at understøtte bevidstheden samt fremme en åben risikokultur i organisationen gennemføres der løbende awareness-aktiviteter målrettet operationel risikostyring.

Sektion 8

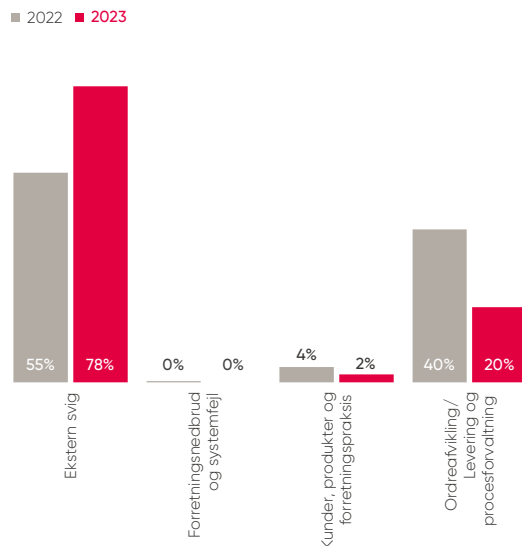
Operationel risiko

8.3 Rapportering af operationelle risici

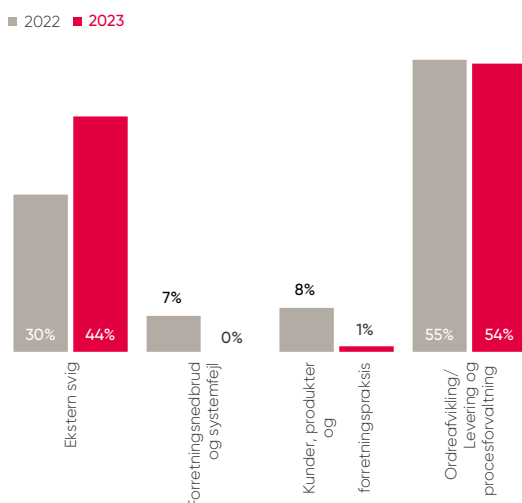
Rapportering til bestyrelse, direktion og risikoejere sker kvartalsvis. Risikoejerne modtager en orientering om periodens tabshændelser samt ændringer i områdets risikobillede. Bestyrelsen og direktionen modtager en opsummering på væsentlige ændringer i risikobilledet samt en opgørelse over de samlede tabshændelser. Der rapporteres særskilt til direktionen og bestyrelsen, hvis en faktisk tabshændelse overstiger 5 mio. kr.

De operationelle tab er illustreret som en procentuel fordeling på risikotyper målt på henholdsvis antal hændelser og tabsbeløb i figur 8.1 og figur 8.2.

Figur 8.1
Procentuel fordeling i antallet af operationelle tabshændelser på risikotype

Figur 8.2
Procentuel fordeling af tabsbeløb for operationelle tabshændelser på risikotype

Størstedelen af de indtrufne tabshændelser er hændelser, hvor den afledte økonomiske effekt er

begrænset. Som det fremgår af figur 8.1 og figur 8.2, er 78% af de operationelle tab i 2023 relateret til ekstern svig (55% i 2022), hvilket beløbsmæssigt svarer til 44% i 2023 (30% i 2022). Ekstern svig omfatter bl.a. misbrug af betalingskort samt netbanksvindel. De resterende tabshændelser knytter sig til den traditionelle bankdrift.

8.4 IT-sikkerhed og IT-risikostyring

Som digital virksomhed er sikkerheden omkring data og IT-systemer af afgørende betydning for Spar Nords troværdighed og eksistens. Samtidig er Spar Nord systemisk vigtig finansiel institution (SIFI). Dette betyder, at banken ligeledes har et ansvar for den samlede finanssektors stabilitet.

På vegne af bestyrelsen sikrer bankens IT-sikkerhedsfunktion sammen med forretningen og IT-afdelingen, at banken overholder det risikoniveau på IT-området, som er besluttet af bestyrelsen. Det indebærer, at der løbende holdes overblik over det eksterne trusselsbillede og bankens IT-risici, og at det overvåges, hvorvidt disse risici er afdækket med passende kontroller og risikoreducerende foranstaltninger.

IT-sikkerhedsfunktionen har således til ansvar at stille et rapporteringsgrundlag til rådighed for bestyrelsen, der gør, at denne er i stand til at tage beslutninger vedrørende bankens IT-risiko, baseret på det besluttede risikoniveau for IT. Dette niveau er fastsat i bankens IT-risikostyringspolitik, informationssikkerhedspolitik og målsætning for IT-beredskab. Dette har til formål at sikre en fortsat drift af banken på et tilfredsstillende niveau på trods af eventuelle ekstraordinære begivenheder. Risikostyringsfunktionen, direktionen og bestyrelsen forholder sig løbende til IT-sikkerheden og IT-risikoprofilen. Ligeledes behandles disse løbende via IT-sikkerhedsudvalget.

For at kunne rapportere retvisende, har IT-sikkerhedsfunktionen et ansvar for at udføre nødvendige og tilstrækkelige kontroller vedrørende IT i bankens organisation, herunder diverse risikobaserede test af bankens sikkerhedsforanstaltninger. Funktionen deltager i sektorspecifikke samarbejder, for at medvirke til at styrke den samlede robusthed vedrørende IT i den danske finanssektor.

8.5 Data Governance og datakvalitet

Bankens arbejde med Data Governance og datakvalitet er forankret i Data Governance politikken, som er fastlagt af bestyrelsen. Data Governance politikken skal sikre, at banken har et organiseret og struktureret overblik over de data, der anvendes til at tage forretningsmæssige beslutninger og vurdere bankens risici. Arbejdet er således et vigtigt element i bankens strategi om et effektivt maskinerum og en forudsætning for at kunne træffe effektive og datadrevne beslutninger. Bankens Data Governance funktion, som arbejder med at fastlægge de overordnede rammer for arbejdet med Data Governance og datakvalitet indenfor

Sektion 8

Operational risiko

rammerne af Data Governance politikken. Ansvar for at sikre datakvalitet er placeret decentralt ved udpegede dataejere og data stewards. Emner relateret til Data Governance og datakvalitet behandles af bankens Data Governance komité, som understøttes af bankens Data Governance udvalg. Banken har det seneste år arbejdet med at formulere en datastrategi, som sætter retningen for bankens arbejde med data og datakvalitet.

8.6 Hvidvaskrisici

Der er stort fokus på forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering, herunder de risikobegrænsende foranstaltninger, der skal iværksættes for at undgå, at banken bliver misbrugt til hvidvask, finansiering af terrorisme eller brud på sanktioner.

Afdelingen AML & Fraud har til formål at sikre, at banken er compliant med lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme samt forordning om pengeoverførsel og EU's terrorforordninger og sanktionsforordninger. AML & Fraud understøtter bankens forretningsudvikling i forbindelse med løbende implementering af reglerne. Derudover udfører AML & Fraud løbende kontroller for at sikre efterlevelse af reglerne. Banken har fortsat fokus på at effektivisere og optimere eksisterende processer og systemer.

Spar Nord monitorer løbende transaktioner for uregelmæssigheder og indberetter mistænkelige forhold til Statsadvokaten for særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK). Antallet af indberetninger er faldende set i forhold til antallet i 2022. I 2023 havde Spar Nord 2.738 indberetninger til SØIK, hvor der i 2022 blev indberettet 3.934 sager.

AML & Fraud er en selvstændig afdeling med direkte reference til direktionen. Bankens hvidvaskansvarlig rapporterer kvartalsvis til direktion og bestyrelse.

8.7 Databeskyttelsesforordningen (GDPR)

DPO-funktionen (databeskyttelsesrådgiver) indgår i bankens anden linje og er organisatorisk forankret i compliancefunktionen.

På samme måde som bankens øvrige compliancefunktion er det blandt andet databeskyttelsesrådgiverens opgave at kontrollere, vurdere og rapportere på, om banken efterlever gældende lovgivning og praksis inden for databeskyttelsesområdet.

Databeskyttelsesrådgiveren arbejder ud fra en risikobaseret tilgang til hvilke områder, der skal gennemgås. Områderne indgår i en årsplan, der er godkendt af bestyrelsen.

Databeskyttelsesrådgiveren rapporterer særskilt til direktion og bestyrelse. Der sker rapportering halvårligt.

8.8 Outsourcing

Banken har gennem 2023 styrket sit rammeværk og forretningsprocesser i forhold til identificering af risici relateret til outsourcing.

Formålet med det øgede fokus på området er at identificere og styre risici, der udspringer sig af de aktiviteter, som er outsourcet til en tredjepart. Dette vil både styrke den fremtidige behandling af aktiviteterne og styrke beslutningsgrundlaget ved indgåelse af aftaler med en tredjepart. Der rapporteres halvårligt til direktionen og bestyrelsen omkring bankens brug af kritisk/vigtig outsourcing og videreoutsourcing, herunder leverandører og underleverandører, der leverer ydelser relateret hertil. Rapporteringen indeholder information om udviklingen i risici relateret til området. Der rapporteres årligt til direktionen på alt outsourcing i banken.

Rapporteringen om bankens brug af outsourcing til bestyrelsen og direktionen styres af den af direktionen udpegede outsourcingansvarlig.

8.9 Produkter og tjenesteydelser

Risici forbundet med implementering af nye produkter og tjenesteydelser identificeres og vurderes i henhold til etablerede interne procedurer forinden endelig godkendelse i direktionen og/eller bestyrelsen.

Gennem risikoanalyser og udtalelser fra udvalgte høringsparter, herunder bl.a. udtalelser fra Økonomiafdelingen, Juridisk afdeling samt risikostyringsfunktionen og compliancefunktionen, sikres derved en fyldestgørende belysning af bankens- og kundernes risici. Risikostyringsfunktionen kan kræve, at en ændring af et eksisterende produkt behandles som et nyt produkt.

Godkendelsesprocedurerne fremgår af bankens produktpolitikker for henholdsvis finansielle produkter og øvrige bankprodukter. Politikkerne behandles årligt i risikoudvalget, som herefter indstiller politikkerne til endelig godkendelse i bankens bestyrelse.

Produkter, der har gennemgået den interne godkendelsesprocedure, bliver løbende overvåget og genbesøgt mindst hvert andet år. Hvis det viser sig, at den tidligere udførte risikoanalyse af bankens- og kundernes risici, ikke længere er retvisende, vil produktet gennemgå den interne godkendelsesprocedure på ny med henblik på at sikre, at bankens- og kundernes risici er retvisende.

I tilknytning til politikken for finansielle produkter er der udarbejdet en distributionsstrategi, hvis overordnede formål er at sikre, at banken distribuerer de rette produkter til de rette kunder.

Sektion 8

Operationel risiko

8.10 Modelrisiko

Modelrisiko er den operationelle risiko for tab som følge af et fejlagtig output fra en model.

Modelrisiko er et vigtigt og voksende risikoområde i Spar Nord grundet behovet for effektive datadrevne beslutninger.

I Spar Nord er ansvaret for den enkelte model placeret ved forretningsenheden, som enten udvikler eller er primær bruger af modellen. Risikostyringsfunktionen som er placeret i anden linje er ansvarlig for klassificering samt risikovurdering af modellen.

Modelrisiko rapporteres halvårligt til bestyrelsen herunder bestyrelsens risikoudvalg. Rapporteringen sammenfatter udviklingen i Spar Nords modelrisiko.

Sektion 9

Risikoerklæring

Spar Nords bestyrelse har 7. februar 2024 godkendt Spar Nords Risikorapport for 2023.

Det er bestyrelsens vurdering, at Spar Nords risikostyringsfunktion overholder gældende regler og standarder, er passende og effektiv og er i overensstemmelse med bankens forretningsmodel. Det er endvidere bestyrelsens vurdering, at risikostyringssystemerne er tilstrækkelige i forhold til risikoappetit og strategi, således der herved sikres going concern.

Det er vurderingen, at Spar Nords overordnede risikoprofil i tilknytning til forretningsstrategi, forretningsmodel og nøgletal giver et retvisende billede af bankens generelle risikostyring herunder af den vedtagne risikoprofil og risikoappetit. Udvalgte nøgletal fremgår af figur 9.1 og figur 9.2.

Bestyrelsens vurdering udspringer af den af bestyrelsen vedtagne forretningsmodel og strategi samt materiale og rapporter forelagt for bestyrelsen af direktionen, Intern revision, risikoansvarlig og complianceansvarlig.

Figur 9.1

Nøgletal

Kapital	2023	2022
Egentlig kernekapitalprocent	17,7	16,4
Kapitalprocent	22,3	20,9
Individuelt solvensbehov	9,8	9,8
Kapitaloverdækning i procentpoint	6,2	5,5
Gearingegrad	9,8	9,7
Likviditet		
LCR i procent	246	211
NSFR i procent	131	127
Asset Encumbrance i procent	3,0	2,1
Bank deposit rating og outlook (Moody's)	A1/Stable	A1/Stable
Kredit		
Nedskrivningssaldo i mio. kr.	1.673	1.666
Nedskrivningsprocent (driftspåvirkning)	-0,04	0,11
NPL-ratio	2,0	2,2
Samlede aktiver i mio. kr.	135.104	124.040

Det er kernen i bankens strategi, vision og værdigrundlag, at Spar Nord ønsker at være en stærk og attraktiv bank for private kunder samt mindre og mellemstore virksomheder i de lokalområder, hvor banken er repræsenteret. Spar Nord ønsker at drive en lønsom forretning baseret på en prissætning af bankens produkter, der afspejler den risiko og kapitalbinding, som banken påtager sig. Spar Nord ønsker til stadighed og ud fra en helhedsvurdering af forretningsomfanget med kunder og modparter at fastholde et passende og robust kapitalgrundlag, der understøtter forretningsmodellen.

Bestyrelsens gennemgang af Spar Nords forretningsmodel og politikker viser, at de overordnede krav til de enkelte risikoområder på en hensigtsmæssig måde er afspejlet i politikker og specificerede grænser, herunder i bestyrelsens retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser til andre organisatoriske enheder. De specificerede grænser vurderes at være udformet således, at de er gennemførlige og kontrollerbare.

Gennemgangen viser desuden, at de reelle risici ligger inden for grænserne fastsat i de enkelte politikker og i videregivne beføjelser, og det er på den baggrund bestyrelsens vurdering, at der er overensstemmelse mellem forretningsmodel, politikker, retningslinjer og de reelle risici inden for de enkelte områder.

Figur 9.2

Tilsynsdiamant

%	Grænseværdier	2023	2022
Summen af store eksponeringer	<175	79,4	83,8
Udlånsvækst	<20	4,0	12,7
Ejendommeeksponering	<25	10,7	10,7
Likviditetspejlemærke	>100	278,0	223,0

Direktionen

Lasse Nyby
Adm. Direktør

Carsten Levring Jakobsen
Bankdirektør

John Lundsgaard
Bankdirektør

Martin Kudsk Rasmussen
Bankdirektør

Bestyrelsen

Kjeld Johannesen
Bestyrelsesformand

Per Nikolaj Bukh
Næstformand for bestyrelsen

Lene Aaen

Morten Bach Gaardboe

Lisa Lund Holst

Henrik Sjøgreen

Jannie Skovsen

Michael Lundgaard Thomsen

Kim Østergaard

Spar Nord Bank A/S

Skelagervej 15
Postboks 162
9100 Aalborg

Telefon 96 34 40 00

www.sparnord.dk
sparnord@sparnord.dk

CVR. nr. 13 73 75 84